

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออกมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

โดย

นางสาวศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออกของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

โดย

นางสาวศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2552

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**FACTORS AFFECTING SAVING DECISION OF PERSONAL IN COMMERCIAL BANKS
SAMUT SONGKHRAM MUNICIPALITY, SAMUT SONGKHRAM PROVINCE**

**By
Suppawan Maneepanwong**

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
MASTER OF ARTS
Program of Public and Private Management
Graduate School
SILPAKORN UNIVERSITY
2009**

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้การค้นคว้าอิสระเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออกของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม” เสนอโดย นางสาวศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะตั้งกูร)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
อาจารย์ ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์

คณะกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐ รัตนพงศ์ภิญโญ)
...../...../.....

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ ศิริวงศ์)
...../...../.....

..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์)
...../...../.....

50601371 : สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

คำสำคัญ : ปัจจัยที่มีผลต่อการออม

ศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์ : ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ.ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์. 107 หน้า.

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจออมแตกต่างกันอย่างไร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือกลุ่มพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 151 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว t-test และ สถิติ F-test (one way ANOVAs = F-test) ในการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของ 2 กลุ่ม และมากกว่า 2 กลุ่ม และใช้สถิติ Pearson Chi-Square ในการทดสอบความสัมพันธ์กัน ทำการสรุปผลสมมติฐานว่ายอมรับ หรือ ปฏิเสธ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และ 0.01 และการหาค่าความสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เพื่อบอกทิศทางความสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า

1. การทดสอบสมมติฐานลักษณะประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน พบว่า ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ ด้านการศึกษา ด้านอายุงาน และด้านรายได้ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. การทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงให้เห็นว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2552

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

50601371 : MAJOR : PUBLIC AND PRIVATE MANAGEMENT

KEY WORD : FACTORS AFFECTING SAVING DECISION

SUPPAWAN MANEEPANWONG : FACTORS AFFECTING SAVING DECISION
OF PERSONAL IN COMMERCIAL BANKS SAMUT SONGKHRAM MUNICIPALITY, SAMUT
SONGKHRAM PROVINCE. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : SUVICHA
WORAVICHIANWONG, Ph.D.. 107 pp.

This research has the purpose to study about the factors affecting decision to have savings of bank officers in City Municipal Area, Samut Songkram Province, in order to study about the fact how the different demographic nature which would have different decision to have savings. Sample groups used in this study were 151 bank staff in City Municipal Area, Samut Songkram Province; the research tools were questionnaires for collecting information, percentage, mean, standard deviation by using one way ANOVAs analysis, t-test and F-test in testing of the significance of difference between variance of two groups and more than two groups and using Pearson Chi-square statistics in testing of relation value, conclusion of assumption whether they accepted or refused at significance levels of 0.05 and 0.01 and easily searching for relation value by using Correlations Co-efficiency, to identify the relation directions.

Research result was found that :

1. Assumption testing of different demographic nature which would have different decision to have savings of bank staff in City Municipal Area, Samut Songkram Province; it was found that there was statistically significant difference of demographic nature regarding sex, education, work age and income.

2. Assumption testing of relation between variables, showed that Correlations Co-efficiency between factors affecting decision to have savings of bank staff in City Municipal Area, Samut Songkram Province, including compensation factors, security, savings motivation, economic and social factors, income and savings nature, had positive relation having statistical significance on decision for savings of bank staff in City Municipal Area, Samut Songkram Province.

Program of Public and Private Management Graduate School, Silpakorn University Academic Year 2009

Student's signature

Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับสำเร็จได้ด้วยดี เพราะความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.ชนินทร์รัฐรัตนพงศ์ภิญโญ ประธานกรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิทักษ์ศิริวงศ์ กรรมการตรวจสอบการค้นคว้าอิสระ และ อาจารย์ ดร.สุวิชา วรวิเชียรวงษ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชนทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา แนวคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ จนผู้วิจัยเกิดความรู้และความเข้าใจในวิชาต่าง ๆ ที่เรียน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณต่อ บิดา มารดา รวมทั้งญาติพี่น้องเพื่อน ๆ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจในการทำงานจนทำให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
2 แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับการออม	8
แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการออม	9
แนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือน	12
พฤติกรรมการออมของครัวเรือน	12
รูปแบบการออม	14
ทฤษฎีการออม	18
ประโยชน์ของการออม	24
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม	25
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรายได้.....	26
ทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์	26
ทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ	28
ทฤษฎีรายได้ถาวร	29
แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	34

บทที่	หน้า
3	44
วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	44
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	45
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล	46
วิธีการดำเนินการวิจัย	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4	51
การวิเคราะห์ข้อมูล	51
ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม	51
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	55
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออม	61
ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน.....	64
5	83
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
สรุปผลการวิจัย	83
อภิปรายผล.....	86
ข้อเสนอแนะ	88
ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย.....	88
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	89
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	95
ผนวก ก แบบสอบถาม.....	96
ผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	105
ประวัติผู้วิจัย	107

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ.....	51
2	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ	52
3	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ.....	52
4	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ อุปการะเลี้ยงดู	53
5	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา.....	53
6	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุงาน	54
7	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้	54
8	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่	55
9	แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่อเดือน.	55
10	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระการผ่อนบ้าน	56
11	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระผ่อนชำระสินเชื่อบุคคล	56
12	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระผ่อนชำระสินเชื่อบุคคล	56
13	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระอื่น ๆ	57
14	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายทั้งหมด.....	57
15	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการออม	58
16	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนเงินที่ออม	58
17	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลในการออม	59
18	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบในการออม.....	60
19	แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ออม.....	60
20	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม	61
21	การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านเพศกับการตัดสินใจออม.....	65
22	การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านอายุกับการตัดสินใจออม.....	66
23	การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพกับการตัดสินใจออม	68
24	การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวกับ การตัดสินใจออม.....	70
25	การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษากับการตัดสินใจออม.	72
26	การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านอายุงานกับการตัดสินใจออม ...	74

ตารางที่		หน้า
27	การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้กับการตัดสินใจออม.....	76
28	การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านตำแหน่งงานกับการตัดสินใจออม	79
29	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคาร ในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม	81
30	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Statistics)	106

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากประสบการณ์ของประเทศที่พัฒนาแล้ว การออมถือว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้การที่จะบรรลุเป้าหมายของการพัฒนาระบบเศรษฐกิจจะต้องมีการเพิ่มความสามารถในการหาเงินทุนจากแหล่งต่างๆ มากขึ้น แต่มีประเทศจำนวนไม่น้อยรวมถึงประเทศไทยที่ปริมาณเงินออมในประเทศมีไม่เพียงพอกับความต้องการในการลงทุน จึงจำเป็นต้องอาศัยเงินกู้ยืมจากต่างประเทศหรือต้องส่งเสริมให้ต่างประเทศเข้ามาลงทุน อย่างไรก็ตามเงินออมหรือเงินลงทุนจากภายนอกประเทศถือว่าไม่ใช่แหล่งเงินทุนหลักในการสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจของประเทศ แต่เป็นเพียงแหล่งเสริมเงินออมภายในประเทศเท่านั้น ทั้งนี้การมุ่งหาเงินทุนจากแหล่งภายนอกมากเกินไป อาจเป็นการสร้างรูปแบบหรือลักษณะการพึ่งพิงต่างประเทศที่ไม่เหมาะสม ดังนั้นเงินทุนเพื่อการพัฒนาจากแหล่งภายในประเทศ ซึ่งเป็นเงินทุนที่ได้มาจากการออมภายในระบบเศรษฐกิจจึงถือว่าเป็นแหล่งเงินทุนที่มีบทบาทสำคัญต่อการลงทุนของระบบเศรษฐกิจที่แท้จริง (กฤตยา ตติรังสรรค์สุข 2551: 20)

การออมเงิน มีประโยชน์ต่อผู้ออมทุกคน ช่วยลดความเสี่ยงในการดำรงชีวิตยามฉุกเฉิน ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ และเพื่อสร้างความมั่นคงในอนาคตแล้ว การออมยังมีประโยชน์ต่อประเทศชาติ ทั้งในด้านการขยายตัวและการสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ในด้านการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การออมเป็นรากฐานและเป็นปัจจัยสำคัญกำหนดการลงทุน โดยการออมจะทำงานร่วมกับแรงงานและเครื่องจักรที่มีคุณภาพรวมทั้งการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งจะช่วยเพิ่มความสามารถในการผลิตและการจ้างงาน หรือทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตได้ ส่วนในด้านเสถียรภาพ การออมช่วยลดผลกระทบจากความผันผวนทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการออมในระดับสูงจะทำให้การลงทุนในประเทศ ไม่จำเป็นต้องอาศัยเงินทุนจากต่างประเทศมากนัก แม้เศรษฐกิจจะเข้าสู่ภาวะถดถอย เงินทุนจากต่างประเทศที่เคยพึ่งพิงอาจไหลออกไปบ้าง แต่ประเทศก็ยังสามารถพึ่งพาการออมในประเทศได้ ภาคเศรษฐกิจต่างประเทศยังคงอยู่ในเสถียรภาพทำให้พัฒนาเศรษฐกิจได้ต่อเนื่อง นอกจากนี้การออมของภาคครัวเรือนเป็นเครื่องชี้วัดถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจได้ต่อเนื่อง และแสดงถึงความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประชาชนโดยรวม เพราะการออมในครัวเรือนของบุคคลจะแสดงถึงผลทางเศรษฐกิจที่ประชาชนได้รับ ส่วนการออมของภาครัฐกิจ

แสดงถึงศักยภาพ ความสามารถ หรือเหตุของการทำกำไร และการออมของภาครัฐแสดงถึงศักยภาพของการบริการและการบริหารที่รัฐบาลให้แก่ประชาชนได้ ดังนั้นการออมของภาคครัวเรือนจึงมีความสำคัญโดยตรงต่อประชาชนอย่างมาก จึงควรมีการสนับสนุนส่งเสริมประชาชนให้มีการเพิ่มการออมดังกล่าว เพื่อเป็นแหล่งระดมทุนที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาประเทศต่อไป (ธัญชนก ชันธพงษ์ 2550:1-2)

จากรายงานของคณะกรรมการรณรงค์ระดมเงินออม ธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า ตั้งแต่ปี 2542 เป็นต้นมา การออมของภาคครัวเรือนมีแนวโน้มลดลงกว่าเท่าตัว จนมีขนาดการออมน้อยที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากพฤติกรรมการบริโภคของครัวเรือนมีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่มีการบริโภคเพิ่มขึ้นมากกว่าการออม โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการเลียนแบบการบริโภคสินค้าฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น โดยเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2540 ประเทศไทยได้ประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ จนทำให้ต้องประกาศใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราแบบลอยตัว และสถาบันทางการเงินจำนวน 56 แห่ง ถูกรัฐบาลสั่งระงับการดำเนินงาน ซึ่งมีสาเหตุจากภาวะหนี้เสียและการขาดสภาพคล่องทางการเงิน ส่งผลให้ประเทศไทยต้องขอรับความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ และดำเนินนโยบายการแก้ไขปัญหาทางการเงินในลักษณะวิธีต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีส่วนทำให้ประชาชนขาดความมั่นใจในเสถียรภาพทางการเงินของสถาบันการเงินของประเทศ ซึ่งส่งผลให้อัตราการออมลดต่ำลงอีก จนกระทั่งในกลางปี พ.ศ.2541 เสถียรภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย เริ่มมีการปรับตัวดีขึ้นตามลำดับ โดยรัฐบาลได้เริ่มนโยบายการเงินอย่างผ่อนคลายเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อสถาบันการเงินอีกครั้ง ส่งผลให้อัตราการออมเริ่มขยายตัวเพิ่มขึ้น แต่ยังคงอยู่ในระดับที่ไม่สูงมากนัก ประกอบกับการลดลงของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ทำให้แรงจูงใจในการออมลดลง จากลักษณะดังกล่าว จึงเป็นที่น่าเป็นห่วงถึงสภาวะการออม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคครัวเรือน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อสภาพการดำเนินชีวิตของประชาชนเหล่านั้นในอนาคต และในปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจในปี 2551 ทั่วโลกกำลังเผชิญกับปัญหาเงินเฟ้อ เกิดจากราคาน้ำมันและราคาอาหารในตลาดโลกพุ่งสูงขึ้น โดยเฉพาะประเทศในแถบเอเชียที่ได้รับผลกระทบจากภาวะเงินเฟ้ออย่างหนัก เนื่องจาก มีการพึ่งพาการนำเข้าน้ำมันในระดับที่สูง โดยเห็นได้จากตัวเลขอัตราเงินเฟ้อของแต่ละประเทศในเอเชียที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก เงินเฟ้อของบางประเทศขยายตัวมากกว่า 10% เช่น เวียดนาม อัตราเงินเฟ้อเฉลี่ย 5 เดือนแรก เพิ่มขึ้นจากปีก่อนเกือบ 20% อินโดนีเซีย เพิ่มขึ้นจากปีก่อน 8.5% ส่งผลให้ธนาคารกลางของประเทศต่างๆ เหล่านี้ต้องออกมาตรการต่างๆ เพื่อยับยั้งไม่ให้อัตราเงินเฟ้อเพิ่มสูงขึ้น สำหรับประเทศไทย อัตราเงินเฟ้อเดือนพฤษภาคม 2551 อยู่ที่ 7.6% ถือว่าเป็นระดับที่สูงสุดรอบ 10 ปี โดยเฉลี่ย 5 เดือนแรกอยู่ที่ 5.8% แต่ก็ยังต่ำกว่าของประเทศในอาเซียนอื่นๆ เช่น เวียดนาม อินโดนีเซีย และจีน ทั้งนี้ เงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นได้

ทำให้อำนาจซื้อของประชาชนลดลง ค่าครองชีพเพิ่มขึ้น และในที่สุดจะจุดให้เศรษฐกิจเติบโตลดลง ดังนั้นภาครัฐบาลจึงได้เข้ามาช่วยเหลือด้วยการออกมาตรการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมาตรการแจกคูปองให้กับประชาชนที่มีประกันสังคมจำนวน 2,000 บาท การลดภาษี เพิ่มค่าครองชีพข้าราชการ ได้มีการส่งสัญญาณการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยเพื่อสกัดกั้นเงินเฟ้อ หากเทียบกับประเทศในเอเชียด้วยกันแล้วไทยยังมีอัตราดอกเบี้ยอยู่ในระดับต่ำที่สุดในเอเชีย รองจากญี่ปุ่น อัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มขึ้นครั้งนี้มาจากการเพิ่มขึ้นของราคาน้ำมันในตลาดโลก ทำให้ต้นทุนการผลิตและราคาสินค้าเพิ่มขึ้น (Cost Push) แต่ไม่ได้เกิดจากความต้องการซื้อสินค้าที่มีมากเกินไป (Demand Pull) ดังนั้น การขึ้นอัตราดอกเบี้ยจึงอาจจะไม่มีผลในการลดเงินเฟ้อ แต่จะช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน และทำให้การคาดการณ์เกี่ยวกับเงินเฟ้อในอนาคตลดลง ดังนั้นการที่ธนาคารแห่งประเทศไทยได้ประกาศให้มีการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยนั้น เพื่อลดภาวะเงินเฟ้อที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ โดยคาดว่าจะการประกาศเพิ่มอัตราดอกเบี้ย จะทำให้เงินตราต่างประเทศไหลเข้ามาฝากมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เงินบาทแข็งค่าขึ้น การนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศก็จะมีราคาถูกลง สินค้าหลักที่นำเข้าและทำให้เกิดภาวะเงินเฟ้อ คือ น้ำมัน ก็จะถูกลง และการขึ้นอัตราดอกเบี้ยนี้ จะส่งผลให้ประชาชนหันมาสนใจการออมเงินมากขึ้น (ธนาคารแห่งประเทศไทย 2551)

สถาบันการเงิน ถือได้ว่าเป็นตัวจักรสำคัญในการระดมเงินออมภาคครัวเรือนและกระจายไปยังสินเชื่อผู้ที่ต้องการใช้เงินทุนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ในกิจการทางเศรษฐกิจของประเทศ การออมผ่านสถาบันการเงินจึงเป็นการออมที่เป็นประโยชน์มากกว่าการออมนอกระบบหรือการออมในรูปทรัพย์สิน อาทิเช่น ทองคำ อัญมณี และที่ดิน เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคเมื่อนำไปลงทุนในระบบเศรษฐกิจ โดยผ่านสถาบันการเงินจะทำให้ผลผลิตของประเทศเพิ่มขึ้น การจ้างงานเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้และความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (ชั้นยชนก ชันรพงษ์ 2550:1)

จากความสำคัญดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม เนื่องจากพนักงานของธนาคารเป็นผู้ที่ทำงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารด้านการเงิน เชี่ยวชาญในเรื่องของการทำธุรกรรมการเงิน ได้รับข้อมูลข่าวสารก่อนประชาชนทั่วไป รวมถึงมีประสบการณ์และรอบรู้สถานการณ์แวดล้อมทางการเงิน การธนาคาร และสถาบันการเงินดังนั้นจึงเป็นกลุ่มประชากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเงินมากกว่าประชาชนทั่วไป และยังเป็นกลุ่มที่มีรายได้สม่ำเสมอ และอยู่ในสังคมเมืองที่ได้รับการส่งเสริมให้มีการออมในรูปแบบต่างๆ เช่น การออมในรูปของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การฝากประจำ เป็นต้น และพนักงานธนาคารเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความสำคัญ อาชีพหนึ่งซึ่งมีหน้าที่สำคัญในการดำเนินธุรกิจ การออมและเป็นกลุ่มอาชีพ ที่เข้าใจ

ระบบวิธีการออมเป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะส่งเสริมหรือปรับปรุงการออมของประชาชนให้เหมาะสมต่อการพัฒนาประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจออมแตกต่างกัน

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารใน เขตเทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม แตกต่างกัน
2. ปัจจัยทางด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม

ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัจจัยทางด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม ที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 151 คน โดยมีธนาคารทั้งหมด 12 ธนาคาร แบ่งออกเป็น

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 10 คน
2. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 14 คน
3. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 24 คน
4. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 8 คน
5. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 13 คน
6. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 10 คน
7. ธนาคารซี ไอ เอ็ม บี ไทย จำกัด(มหาชน)สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 8 คน

- 8.ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 7 คน
- 9.ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 13 คน
- 10.ธนาคารออมสิน จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 15 คน
- 11.ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 20 คน
- 12.ธนาคารธนชาติ จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม จำนวนพนักงาน 9 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การออม หมายถึง การออมในรูปของเงินฝากทั้งธนาคารพาณิชย์ ธนาคารของรัฐ สหกรณ์ออมทรัพย์และสถาบันการเงินอื่น ๆ รวมทั้งพันธบัตรรัฐบาล การซื้อตราสารทางการเงิน การซื้อหุ้นสามัญในตลาดหลักทรัพย์ การซื้อสินทรัพย์ การซื้อสลากออมสิน การให้กู้ยืมในระบบ และ/หรือการเล่นแชร์

พฤติกรรมการออม หมายถึง พฤติกรรม การนำเงินไปลงทุนหรือการฝากเงินเพื่อการออม ในที่นี้คือ ลักษณะการออม เช่น ออมกับสถาบันการเงิน ออมกับสลากออมสิน จำนวนเงินที่ออม เหตุผลในการออม รูปแบบในการออม และระยะเวลาในการออม

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออม หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อผู้ออมให้ความสำคัญและมีผลต่อการตัดสินใจการออม เช่น อัตราดอกเบี้ย การสร้างความมั่นคงในภายหน้า เป็นต้น

พนักงานธนาคาร หมายถึง พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่ของธนาคารที่ทำหน้าที่ให้บริการด้านการเงินแก่ประชาชน

ผลตอบแทนของอัตราดอกเบี้ยธนาคาร หมายถึง ผลตอบแทนหรือจำนวนเงินที่ผู้กู้ต้องจ่ายชำระให้แก่ผู้ให้กู้ โดยสัญญาว่าจะชำระคืนเต็มมูลค่าในวันที่ครบกำหนดในอนาคตตามที่ตกลงกันได้

ด้านความมั่นคง หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่น ความมั่นใจ ของผู้ออมที่มีต่อการนำเงินไปลงทุนว่าจะสามารถได้รับผลตอบแทนที่คุ้มค่า ได้รับการบริการที่ดี สะดวกในการติดต่อประสานงาน

ด้านแรงจูงใจของการออม หมายถึง สิ่งทีกระตุ้น หรือเป็นสิ่งโน้มน้าวใจให้กับผู้ออมให้มีความต้องการที่ออมเงิน เช่น การออมเพื่อไว้ใช้ยามฉุกเฉิน เพื่อลงทุน เพื่อซื้อสิ่งของในอนาคต

ด้านเศรษฐกิจและสังคม หมายถึง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม เช่น เศรษฐกิจตกต่ำ อัตราเงินเฟ้อ สถานการณ์การเมือง ฯ

ด้านรายได้ หมายถึง ปัจจัยด้านรายได้ของผู้ออม ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม เช่น เงินรายได้รวมของครอบครัว รายจ่าย การบริโภค ฯ

ด้านลักษณะการออม หมายถึง ลักษณะ วิธีการการใช้เงินออม หรือการนำเงินออมไปลงทุน เช่น การลงทุนในสินทรัพย์ พันธบัตร การออมนอกกระแส ฯ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคาร ในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในการออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
3. ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้สนใจในการส่งเสริมการออมแก่พนักงานธนาคาร ประชาชน ในพื้นที่อื่นๆ ที่มีพื้นฐานใกล้เคียงกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม” ผู้วิจัยได้เสนอกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม” ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

1. แนวคิดเกี่ยวกับการออม
 - 1.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการออม
 - 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือน
 - 1.3 พฤติกรรมการออมของครัวเรือน
 - 1.4 รูปแบบการออม
 - 1.5 ทฤษฎีการออม
 - 1.6 ประโยชน์ของการออม
2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการออม
3. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับรายได้
 - 3.1 ทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์
 - 3.2 ทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ
 - 3.3 ทฤษฎีรายได้ถาวร
4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการออม

ความหมายของการออม ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

สุขใจ น้ำผุด (2541 : 8) ได้ให้ความหมายของการประหยัดและการออม คือ การใช้เงินอย่างรู้ค่า คิดก่อนซื้อ คิดก่อนใช้ และการที่เรารับเข้ามามากกว่าจ่ายออกไป มีส่วนที่เหลือเก็บเรียกว่า เงินออม ถ้าสะสมมากเข้าจะกลายเป็นเงินก้อนใหญ่นำไปใช้ประโยชน์ในยามจำเป็น

พรพรรณ วัฒนวิชัย (2545 : 12) ให้ความหมายของการออม คือ การเก็บสะสม รายได้ส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภค หรือเป็นรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายที่ จำเป็นต่อการดำรงชีวิต แล้วนำไปเก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายในอนาคต

อัจฉรา ผ่องอุดม (2546 : 6) ให้ความหมายของการออม คือ การสงวน เก็บงำ เพื่อให้ มีโอกาสเก็บสะสมให้มามากขึ้น หรือสามารถสร้างหลักฐานให้มีในวันข้างหน้า เช่น ถ้าเราไม่มีบ้าน ก็ต้องพยายามเก็บเงินเพื่อสามารถจะใช้นั้นผ่อนบ้าน หรือมีบ้านของตัวเองไม่ต้องเช่าหรืออาศัย ใครอยู่ตลอดไป

ภราดร ปรีดาศักดิ์ (2549 : 368) ให้ความหมายของการออม คือ การกั้นเงินรายได้ส่วน หนึ่งเอาไว้ โดยมีได้นำเงินรายได้ส่วนนี้ออกไปใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าหรือบริการในช่วงเวลาหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อจะเก็บเงินนั้นไว้ใช้จ่ายในอนาคต รายได้ส่วนนี้จึงเรียกว่า “เงินออม” (Savings) การออมที่ แท้จริงตามความหมายทางเศรษฐศาสตร์นั้น เจ้าของเงินออมจะต้องไม่เก็บเงินนั้นไว้เฉย ๆ หรือ นำไปซื้อสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ให้กองเกยขึ้น แต่จะต้องนำเงินดังกล่าวไปแสวงหา ผลประโยชน์หรือดอกผลให้เพิ่มพูนขึ้น เช่น นำไปฝากธนาคารหรือให้กู้ ซื้อหลักทรัพย์ประเภทต่าง ๆ เป็นต้น

จากความหมายของการออมที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สรุปได้ว่า การออม คือ การเก็บสะสม รายได้ส่วนหนึ่งที่ไม่ได้ใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค หรือเป็นรายได้ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายที่ จำเป็นต่อการดำรงชีพ นำไปเก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายในอนาคต ซึ่งอาจจะนำไปฝาก ธนาคาร ซื้อหลักทรัพย์ หรืออาจเก็บไว้ในรูปของเงินสดหรือทรัพย์สินอื่นๆ ก็ได้

1.1 แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการออม

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการออม (Savings) นั้น นักเศรษฐศาสตร์จะอาศัยแนวความคิด ว่าด้วยการบริโภคเข้ามาช่วยในการอธิบาย รายละเอียดของทฤษฎีมีดังนี้

1.1.1 การออมกับกระแสรายได้และรายจ่าย

การออมนั้น หากจะกล่าวให้เต็มๆ ก็คือการออมทรัพย์ ซึ่งการออมทรัพย์ของ คราวเรือนจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริงและการบริโภคของ คราวเรือน อย่างมาก ด้วยเหตุที่ว่าหลังจากที่ครัวเรือนได้รับรายได้มาแล้ว เมื่อนำไปหักภาษีออก รายได้ดังกล่าวถือเป็นรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริง ครัวเรือนจะจัดสรร รายได้ ส่วนนี้ไปใช้เพื่อการบริโภค ส่วนที่เหลือจึงค่อยเก็บออมไว้เป็นเงินสะสม เรียกการออมเงิน ส่วนที่เหลือนี้ว่า "การออมทรัพย์" หากพิจารณาจะพบว่า การออมเปรียบเป็นส่วนรั่วของวงจรการ หมุนเวียนของกระแสรายได้ ซึ่งเป็นผลให้กระแสรายได้ ในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งมีค่าไม่

เท่ากับกระแสรายจ่ายในช่วงเวลานั้น สามารถเขียนสมการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง ค่าใช้จ่าย และปริมาณการออมได้ ดังนี้

$$Y = C + S \quad (1)$$

เมื่อ	Y	คือ รายได้ที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง
	C	คือ ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค
	S	คือ ปริมาณการออม

1.1.2 ค่าความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม

สำหรับตัววัดค่าพฤติกรรมออมที่มีต่อรายได้ซึ่งนิยมใช้กัน คือ APS (Average propensity to save : ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออม) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่ารายได้ 1 หน่วยครัวเรือนจะทำการออมเก็บไว้เท่าไร บ่งชี้ให้ทราบถึงพฤติกรรมในการจัดสรรรายได้ไปในการออมของครัวเรือน และMPS (Marginal propensity to save : ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการออม) เป็นค่าที่แสดงให้เห็นว่าเมื่อรายได้เปลี่ยนแปลงไป 1 หน่วย ปริมาณการออมจะเปลี่ยนแปลงไปเท่าไร บ่งชี้ให้ทราบถึงผลของการเปลี่ยนแปลงระดับรายได้ที่กระทบต่อพฤติกรรมออมว่ามีมากน้อยเพียงใดทั้งค่า APS และ MPS สามารถหาได้โดย

$$APS = S/Y \quad (2)$$

$$MPS = \Delta S / \Delta Y \quad (3)$$

1.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างค่าความโน้มเอียงในการบริโภคและการออม

นักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปมักจะกล่าวถึงการออมและการบริโภคควบคู่กันไปเสมอ ทั้งนี้ เนื่องจากต่างก็เป็นส่วนหนึ่งที่แยกออกมาจากรายได้ของครัวเรือนที่สามารถจับจ่ายใช้สอยได้จริง ถ้าปริมาณการออมรวมกับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคมีค่าเท่ากับรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนำไปจับจ่ายใช้สอยได้จริงพอดีตามสมการ (1) เมื่อทำการย้ายข้างสมการจะได้ว่า

$$C + S = Y$$

$$(C/Y) + (S/Y) = (Y/Y)$$

นั่นคือ $APC + APS = 1 \quad (4)$

$$\text{และ } (\Delta C/\Delta Y) + (\Delta S/\Delta Y) = (\Delta Y/\Delta Y)$$

$$\text{นั่นคือ } \text{MPC} + \text{MPS} = 1 \quad (5)$$

ในที่นี้ค่า APC และ MPC คือ ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการบริโภค (Average propensity to consume) และ ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการบริโภค (Marginal propensity to consume) ตามลำดับ ซึ่งในความหมายก็คล้ายกับ APS และ MPS ต่างกันแต่มองในแง่ของการบริโภคมากกว่าการออม

1.1.4 การบริโภค (Consumption)

มนุษย์ก็เช่นเดียวกับสัตว์โลกโดยทั่วไป ที่มีความหิว และความต้องการ แต่มนุษย์จะระงับความหิว และความต้องการนั้นด้วยการอุปโภคและบริโภคสินค้าและบริการที่มนุษย์นั้นเองเป็นผู้ผลิตขึ้น เราทราบว่าอุปสงค์หรือความต้องการที่มีต่อสินค้าและบริการมีได้ทั้งที่เป็นอุปสงค์ต่อสินค้าและ บริการขั้นสุดท้าย (Final demand) และอุปสงค์ต่อสินค้าและบริการขั้นกลาง (Intermediate demand) การบริโภคจัดเป็นอุปสงค์ที่มีต่อสินค้าและบริการในขั้นสุดท้าย สินค้าดังกล่าวเรียกว่าสินค้าบริโภค (Consumer goods) ซึ่งมีทั้งที่เป็นสินค้าคงทน เช่น รถยนต์ ทีวี วิทยุ ฯลฯ และที่เป็นสินค้าไม่คงทนหรือเสียหาย เช่น เนื้อสัตว์ พืชผัก ผลไม้ ฯลฯ การที่ผู้บริโภคจะบริโภคสินค้าและบริการได้นั้น ต้องมีเงินเป็นสื่อในการใช้จ่ายเพื่อซื้อสินค้าค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นนี้เรียกว่า ค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภค (Consumption expenditure) ในวิชาที่ว่าด้วยเศรษฐศาสตร์จุลภาค ได้พยายามอธิบายพฤติกรรมกรบริโภคสินค้าและบริการของผู้บริโภคไว้ โดยอธิบายว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์ในการบริโภคสินค้าและบริการ คือ ระดับราคาและรายได้ ซึ่งคนส่วนใหญ่มักจะจำกัดการใช้จ่ายไว้เพียงแค่ว่ารายได้ที่มีอยู่ นอกจากมีความจำเป็นจริงๆ ที่ต้องมีการกู้หนี้ยืมสิน นั่นคือคนส่วนใหญ่จะมีพฤติกรรมการใช้เงินเพื่อการบริโภคอย่างมีเหตุมีผลเป็นไปในทางใช้จ่ายไม่เกินตัว แต่ก็มีบางคนที่ยังคงมีการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย โดยอาจจะมีการใช้จ่ายเกินตัวตามแฟชั่น ประเพณี และสังคมก็เป็นได้ อย่างไรก็ตามการเลือกตัดสินใจในการบริโภคของคนเหล่านี้ จะเป็นเรื่องของคนในแต่ละครัวเรือน แต่การบริโภคที่จะได้กล่าวถึงต่อไป ซึ่งเป็นการบริโภคเชิงมหภาค จะไม่ใช่เรื่องของการบริโภคเพียงครัวเรือนใดครัวเรือนหนึ่งเท่านั้น แต่จะเป็นการบริโภคมวลรวมของคนในครัวเรือนทั้งประเทศ ดังนั้นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคจึงเป็นตัวแปรในเชิง มหภาคเป็นสำคัญ ตัวแปรเหล่านี้ ได้แก่ รายได้สมบูรณ์ (Absolute income) รายได้เปรียบเทียบ (Relative income) รายได้ถาวร (Permanent income) รายได้ตลอดช่วงอายุ (Life time income) มูลค่าสินทรัพย์ (Asset) อัตราดอกเบี้ย (Interest rate) ฯลฯ ตัวแปรเหล่านี้ได้ถูกพยายามนำเข้ามา เพื่อใช้อธิบายความเป็นไปของพฤติกรรมการบริโภคโดยนักเศรษฐศาสตร์มหภาคเรื่อยมา ซึ่งในภาพรวม

แล้วตัวแปรด้านรายได้จะเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดระดับการบริโภคของคนในสังคม รายจ่ายเพื่อการใช้สอยสินค้าและบริการในช่วงเวลาหนึ่งๆ ได้ถูกจัดให้เป็นตัววัดค่าของระดับการบริโภคที่สำคัญ ทั้งนี้ในเชิงมหภาครายจ่ายนี้ถือเป็นรายจ่ายขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดรายจ่ายอื่นที่รวมกันขึ้นเป็นรายจ่ายรวมทั้งประเทศ (Aggregate expenditure) ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงของมันจึงมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจมวลรวมอย่างมาก จึงถือเป็นสิ่งสำคัญที่นักเศรษฐศาสตร์มหภาคไม่อาจมองข้ามได้

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือน

ความหมายของการออมในครัวเรือน ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ไพศาล เล็กอุทัย (2548) ได้กล่าวถึงความหมายของการออมในภาคครัวเรือน สามารถแบ่งออกได้ 2 กลุ่ม คือ

การออมภาคครัวเรือนในทางเศรษฐศาสตร์คือ รายได้ส่วนที่ยังมิได้ ใช้จ่ายไปในการอุปโภคบริโภค หรือหมายถึงส่วนต่างระหว่างรายได้ (Current Income) และรายจ่าย (Current Expense)

การออมภาคครัวเรือนในทางบัญชี การเปลี่ยนแปลงสุทธิของทรัพย์สิน (Net Worth) ของครัวเรือนในรอบระยะเวลาบัญชีโดยไม่รวมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการตีราคา (Revaluation) ของทรัพย์สินและหนี้สินที่มีอยู่แล้ว

ในทางปฏิบัติการออมจากนิยามทั้งสองจะเท่ากัน ก็ต่อเมื่อรายได้ตามนิยามแรกครอบคลุมถึงรายได้ทุกชนิด ซึ่งมีส่วนในการเพิ่มความมั่งคั่ง ในขณะที่เดียวกันรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคจะต้องไม่รวมรายจ่ายซื้อสินค้าถาวร ซึ่งในทางบัญชีรวมเอาสินค้าถาวรเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของทรัพย์สินด้วย

คิลเลียน (Kilien 1953 , อ้างถึงในสุจิตา เทียนมนัส 2548:16) ให้ความหมายของการออม เป็น 2 ลักษณะ คือ “การออมของครัวเรือน หมายถึง รายได้ที่ไม่ได้ใช้จ่ายในปัจจุบัน” ส่วนอีกความหมาย คือ “การออมของครัวเรือน หมายถึง การเปลี่ยนแปลงความมั่งคั่งของครัวเรือน”

1.3 พฤติกรรมการออมของครัวเรือน ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 7 ประการ คือ (โสภณ โรจน์ธีรงค์ 2543:25)

1. สมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) เคนส์ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคหรือมองอีกนัยหนึ่งก็คือ เงินออมในระยะสั้นซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น (ภายใต้หัวข้อสมมุติว่าปัจจัยอื่นคงที่) ประชาชนมีความโน้มเอียงที่ใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น

หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยระบบเศรษฐกิจที่เติบโตเร็วส่งผลให้ครัวเรือนมีความสามารถที่จะออมสูงขึ้น

2. ตัวแปรด้านการพึ่งพิง (Dependency Rate) จำนวนผู้พึ่งพิงหรือผู้ไม่มีเงินได้ เป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง ซึ่งกำหนดพฤติกรรมการออม เนื่องจากจำนวนผู้พึ่งพิงเป็นภาระแก่ครัวเรือนต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดู ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น หรือในทางตรงกันข้ามบุคคลในวัยทำงานมีความโน้มเอียงที่จะออมสูง ดังนั้น หากอัตราส่วนประชากรในวัยทำงานสูงขึ้นจะมีผลทำให้อัตราการออมของครัวเรือนโดยรวมสูงขึ้น

3. สมมติฐานวัฏจักรชีวิต (Life – Cycle Hypothesis) สาระสำคัญของสมมติฐานนี้ คือ โดยทั่วไปบุคคลมักจะมีรายได้ค่อนข้างต่ำเมื่อเริ่มต้นชีวิต และในบั้นปลายของชีวิตเนื่องจากผลิตภาพต่ำ แต่บุคคลจะมีรายได้สูงเมื่ออยู่ในวัยกลางคน ในขณะที่การบริโภคของบุคคลจะดำรงไว้ซึ่งระดับการบริโภคคงที่หรือสูงขึ้นทีละน้อย ทำให้ช่วงเริ่มต้นของชีวิตนั้นบุคคลจะเป็นผู้กู้ยืม (Net Borrower) ต่อมาในช่วงอายุวัยกลางคนจะออมเพื่อจ่ายคืนหนี้สินและเก็บออมไว้เมื่อออกจากงาน และช่วงบั้นปลายชีวิตจะกลายเป็นผู้ออมติดลบ

4. อาชีพ สมมติฐานของกาลดอร์ (Kaladors Hypothesis) ซึ่งให้เห็นว่า ปัจจัยทางด้านแหล่งที่มาของเงินได้เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ซึ่งกาลดอร์นับเป็นนักเศรษฐศาสตร์คนแรกที่ทำการศึกษาโดยแยกการออมออกเป็น 2 กลุ่ม คือ การออมของนายทุนกับการออมของกรรมกร ผลการศึกษาปรากฏว่าความโน้มเอียงในการออมในหน่วยสุดท้ายของนายทุนมีค่าสูงกว่าความโน้มเอียงในการออมของหน่วยสุดท้ายของกรรมกร

5. เขตชนบทและเขตเมือง ความแตกต่างด้านภูมิศาสตร์หรือภูมิภาคเป็นปัจจัยสำคัญอีกปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือน ทั้งนี้เพราะว่า ปัจจัยที่กำหนดความสามารถสิ่งจูงใจ และโอกาสในการออมแตกต่างกัน รวมทั้งระดับการพัฒนาของตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคก็แตกต่างกันมากระหว่างในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล

6. ระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาของครัวเรือนในฐานะตัวแทนทัศนคติ ซึ่งอาจจะมีผลต่อการออมได้ทั้งในทางบวกและทางลบ ระดับการศึกษาของกลุ่มครัวเรือนจะช่วยเสริมสร้างหรือปลูกฝังทัศนคติของครัวเรือนให้มีวินัยในการใช้จ่าย ก่อให้เกิดการประหยัดในรายจ่ายรวม ทำให้ครัวเรือนสามารถออมได้มากขึ้น ให้อีกด้านหนึ่งระดับการศึกษาของครัวเรือนอาจจะสร้างทัศนคติในครัวเรือนนั้นไม่มีความจำเป็นต้องออมมากนัก เพราะจะมีความมั่นคงในการทำงานหรือไม่มีความเสี่ยงต้องออกจากงานเท่ากับกลุ่มที่มีการศึกษาน้อยกว่า

7. อื่นๆ นอกจากพฤติกรรมการออมจะถูกกำหนด โดยปัจจัยดังกล่าวข้างต้นแล้วยังถูกกำหนดจาก

7.1 ความอยากออมหรือค่านิยมเป็นการสร้างและปลูกฝังวัฒนธรรมการออม เช่น การออมที่ประเทศญี่ปุ่น

7.2 ความสะดวกที่จะออม คือการบริการต่างๆ เช่น บทบาทสถาบันการเงินมีผลต่อการออมในทางบวก ปรากฏในประเทศญี่ปุ่น มาเลเซีย และไทย มีข้อสงสัยว่า บทบาทของสถาบันการเงินอาจมีผลต่อการออมครัวเรือนได้ ทั้งนี้ เพราะในระยะเวลาที่ผ่านมาสถาบันการเงินเร่งขยายบริการทางการเงินในลักษณะที่ขาดความสมดุล โดยเน้นขยายการบริการด้านสินเชื่อมากกว่าระดมเงินฝากหักล้างกับผลที่เกิดจากการที่ประสิทธิภาพในการระดมเงินออมของระบบเศรษฐกิจสูงขึ้น จากการที่ตลาดเงินมีเครื่องมือเพื่อการออมหลากหลายมากขึ้น

7.3 สิ่งจูงใจในการออม คือ ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการออม เช่น มาตรการให้สิทธิประโยชน์ด้านภาษีมีผลต่อการออมในทางบวก ปรากฏในประเทศญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย ขณะที่อัตราดอกเบี้ยสร้างแรงจูงใจให้ออมเฉพาะครัวเรือนที่มีรายได้สูงเท่านั้น แต่เนื่องจากเป็นชนกลุ่มน้อยของสังคม การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย จึงไม่ค่อยมีผล

7.4 สถานการณ์แวดล้อมมีผลต่อการออมได้แก่

7.4.1 ระบบประกันสังคมมีผลต่อการออมในทางลบ พบที่ประเทศญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา

7.4.2 ระบบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพและบำนาญ เป็นการส่งเสริมการออม พบในประเทศอังกฤษ แคนาดา สิงคโปร์ และมาเลเซีย

1.4 รูปแบบการออม

จากคำจำกัดความของคำว่า “การออม” จึงทำให้ทราบว่า การออมนั้นมีได้มีเฉพาะรายได้ที่เป็นตัวเงินซึ่งเป็นส่วนที่เหลือจากค่าใช้จ่ายในการบริโภคเท่านั้น แต่รายได้ส่วนที่เหลือนั้นอาจจะเก็บออมในรูปของทรัพย์สินต่างๆ ได้ ซึ่งถ้าจำแนกตามกองทุนที่ประชาชนสามารถระดมเงินออมได้แล้ว รูปแบบการออมจะมีหลายประเภทดังนี้ (โสภณ โรจน์ธำรงค์ 2543)

1. การออมในรูปทรัพย์สินถาวร เป็นการโดยการนำรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคไปใช้จ่ายโดยการซื้อสินทรัพย์ถาวร (real asset) มาถือไว้โดยเป้าหมายในการถือทรัพย์สินถาวรดังกล่าวอาจจะแตกต่างกัน บ้างก็ถือไว้เพราะความจำเป็น บ้างก็ถือไว้เป็นหลักประกันในอนาคต บ้างก็ถือไว้เพื่อป้องกันการลดลงของค่าเงิน เป็นต้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า การครองทรัพย์สินประเภทนี้ จะถือครองเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น แม้ว่าจะมีสภาพคล่องน้อยมาก แต่ในขณะเดียวกันการถือครองทรัพย์สินกลุ่มนี้บางประเภท ก็สามารถหาผลตอบแทนโดยเฉพาะการถือ

ครองที่ดิน แต่โดยส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ของการออมในรูปทรัพย์สินถาวรคือ เพื่อป้องกันความเสี่ยง และให้มีความมั่นคงในอนาคต สำหรับชนิดของทรัพย์สินถาวรที่ครัวเรือนนิยมถือไว้ ได้แก่

1. ที่ดิน ซึ่งครัวเรือนส่วนใหญ่นิยมถือไว้เป็นทรัพย์สินอย่างหนึ่งโดยคาดว่ามูลค่าของทรัพย์สินนี้จะเพิ่มขึ้นในอนาคต และจะเพิ่มขึ้นเป็นหลักประกันความมั่นคงของครัวเรือนด้วย

2. อาคารและสิ่งปลูกสร้าง เป็นลักษณะการออมอย่างหนึ่งซึ่งครัวเรือนทั่วไปมักจะกระทำ กล่าวคือ เมื่อมีรายได้เกินกว่ารายจ่ายเพื่อการบริโภค ก็จะนำรายได้ส่วนที่เหลือไปซื้อที่อยู่อาศัย โดยจะจ่ายซื้อตามราคาหรือผ่อนชำระก็ได้ ขึ้นอยู่กับว่าผู้ออมจะมีเงินออมมากน้อยเท่าใด

3. ทรัพย์สินประเภททุนที่ใช้ในการผลิต เป็นการซื้อทรัพย์สินประเภททุน(capital goods) เช่น เครื่องจักร เครื่องมือต่างๆ สำหรับการผลิตนั้นอาจถือได้ว่าเป็นการออมอย่างหนึ่งเพราะรายได้ส่วนที่เหลือจากการบริโภคเมื่อนำมาซื้อทรัพย์สินดังกล่าวไว้เท่ากับเป็นการสะสมการออมไว้ประเภทหนึ่งเช่นกัน

4. การเพิ่มขึ้นของสินค้าคงเหลือ อาจจัดได้ว่าเป็นการออมเช่นกัน เนื่องจากจำนวนสินค้าคงเหลือก็คือส่วนหนึ่งของรายได้ที่ไม่ได้ใช้จ่ายนั่นเอง

5. การซื้อโลหะที่มีค่าและอัญมณี

ทั้งนี้ มูลค่าของการออมในรูปของทรัพย์สินถาวรจะต้องหักค่าเสื่อมราคาออกด้วย

1. การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงิน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการออมก็คือ การถือไว้เป็นทรัพย์สินทางการเงิน (financial assets) โดยเหตุผลของการออมไว้ในรูปทรัพย์สินทางการเงินก็แตกต่างออกไป เช่น สภาพคล่องสูงเพราะเปลี่ยนเป็นเงินสดง่าย ให้ผลตอบแทนมีความเสี่ยงน้อย เป็นต้น ซึ่งการออมในลักษณะนี้อาจจะกระทำได้หลายวิธี คือ

1.1 การออมในรูปทรัพย์สินทางการเงินในระบบ หมายถึง การออมโดยการถือทรัพย์สินทางการเงินที่สร้างขึ้นภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายคุ้มครองอยู่ รูปแบบของการออมประเภทนี้ได้แก่

1.1.1 เงินสดในมือ ซึ่งการถือเงินสดจะเป็นในลักษณะการออมเพื่อต้องการสภาพคล่องสูงสุด แม้ว่าจะไม่มีผลตอบแทนเลย และอาจเกิดความเสี่ยงเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงค่าเงินและการสูญหาย

1.1.2 เงินฝากที่สถาบันการเงินต่างๆ เช่น เงินฝากที่ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นต้น ซึ่งการออมผ่านสถาบันการเงินต่างๆ แม้ว่าจะไม่มีสภาพคล่องเท่ากับการถือเงินสด แต่การออมในรูปแบบนี้จะได้รับผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ย หรือเงินปันผล โดยจะไม่มีความเสี่ยงจากการสูญหาย

1.1.3 การซื้อทรัพย์สินทางการเงินต่างๆ ทั้งของภาครัฐบาลและภาคเอกชน เช่น ตั๋วเงินคลัง ตั๋วสัญญาใช้เงิน ตั๋วการค้า พันธบัตร หุ้นสามัญ หุ้นกู้ สลากออมสิน เป็นต้น การถือครองในรูปแบบหลักทรัพย์ทางการเงินต่างๆ จะมีสภาพคล่องน้อย เนื่องจากจะมีการกำหนดเวลาการใช้คืน ซึ่งต้องถึงกำหนดเวลาก่อนจึงสามารถได้คืน แต่จะได้รับผลประโยชน์ในรูปแบบผลตอบแทนไม่ว่าจะเป็นดอกเบี้ย เงินปันผล

1.1.4 การให้กู้ยืม ซึ่งมีสัญญาเงินกู้ที่ต้องตามกฎหมายทั้งระยะสั้นและระยะยาว ซึ่งการให้กู้ยืมโดยมีสัญญาเงินกู้นั้นจะได้รับผลตอบแทนในรูปแบบดอกเบี้ยเงินกู้ ถึงแม้จะไม่เท่ากับการกู้ยืมในระบบ แต่มีความเสี่ยงน้อยกว่า เนื่องจากมีสัญญาที่ถูกต้องตามกฎหมาย

1.1.5 เบี้ยประกันตามกรรมธรรม์ประกันชีวิตและกองทุนเลี้ยงชีพของหน่วยงานต่างๆ เป็นการออมเพื่อความมั่นคงในระยะยาว และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.1.6 อื่นๆ เช่น เงินหุ้นสมาชิกสหกรณ์ เงินค่าสมาชิกฌาปนกิจสงเคราะห์

1.2 การออมในรูปแบบทรัพย์สินทางการเงินนอกระบบ ซึ่งหมายถึง การถือทรัพย์สินทางการเงินที่ไม่อยู่ในขอบเขตของกฎหมายจะคุ้มครองไปถึงได้ยาก การออมในรูปแบบนี้ได้แก่

1.2.1 การเล่นแชร์

1.2.2 การให้กู้ยืมเป็นการส่วนตัวโดยไม่มีสัญญากู้ยืม

ซึ่งทั้ง 2 ประเภทนี้จะมีผลตอบแทนที่สูง แต่จะมีความเสี่ยงมากเนื่องจากไม่มีกฎหมายคุ้มครอง

1.3 อื่นๆ เช่น การลดลงของหนี้สินของครัวเรือนอาจถือเป็นการออมได้รูปแบบหนึ่ง โดยผู้ออมจะนำเงินไปจ่ายชำระหนี้ตัวเอง นอกจากนี้รายจ่ายเพื่อการซ่อมแซมรักษาทรัพย์สิน ก็น่าจะถือว่าเป็นรูปแบบการออมอย่างหนึ่ง เพราะค่าซ่อมแซมดังกล่าวจะต้องนำมาจากส่วนหนึ่งของการออม

2. การออมในสถาบันการออม คำว่า “สถาบันการออม” ในที่นี้หมายถึงสถาบันการออมที่จัดตั้งภายใต้ระเบียบข้อบังคับของกฎหมาย และดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติเกี่ยวกับสถาบันการออกแต่ละประเภทที่วางไว้ โดยสถาบันการออมดังกล่าวนี้มีอยู่หลายประเภท และจัดตั้งขึ้นมาเพื่อเป้าหมายในการระดมเงินในระบบเศรษฐกิจเป็นสำคัญ

รูปแบบสถาบันการออม เป็นสถาบันที่จัดตั้งขึ้นมาเพื่อการออมนั้นมีหลายรูปแบบและมักจะเป็นรูปแบบสากล คือ ในแต่ละประเทศก็จะมีรูปแบบของสถาบันการออมที่คล้ายคลึงกัน จึงยกตัวอย่างของสถาบันการออมในประเทศไทยเป็นตัวแทนในการอธิบาย โดยรูปแบบของสถาบันการออมที่อยู่ภายใต้กฎระเบียบของกฎหมายเท่าที่รู้จักกันดี ก็คือ

1. ธนาคารพาณิชย์ เป็นสถาบันการออมที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการระดมเงินออมในระบบเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่ธนาคารพาณิชย์จะมีเอกชนเป็นเจ้าของ มีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจ สำหรับการออมที่ธนาคารพาณิชย์นั้นจะอยู่ในรูปของการฝากเงินซึ่งมีประเภทของการฝากเงิน 3 ลักษณะ คือ

1.1 ฝากออมทรัพย์ เป็นการรับฝากที่เปิดโอกาสให้ผู้ออมสามารถเก็บสะสมทรัพย์ได้ทีละเล็กละน้อย คือ จะฝากเป็นจำนวนเท่าไรก็ได้ และสามารถถอนคืนได้ตลอดเวลาทำการของธนาคาร โดยจะเป็นจำนวนเท่าใดก็ได้ การฝากเงินดังกล่าวจะมีสมุดคู่ฝากเป็นหลักฐานของการฝากเงิน และมีผลตอบแทนคงที่ในรูปของดอกเบี้ยเงินฝาก

1.2 ฝากประจำ เป็นการรับฝากเงินโดยมีระยะเวลาในการฝากกำหนดไว้ คือ ฝากประจำ 3 เดือน ฝากประจำ 6 เดือน ฝากประจำ 1 ปี และฝากประจำ 2 ปี โดยผู้ฝากเงินจะถอนเงินฝากคืนได้ก็ต่อเมื่อครบระยะเวลาดังกล่าวจึงจะได้รับดอกเบี้ยและดอกเบี้ยที่จะได้รับก็จะแตกต่างกันออกไปตามระยะเวลาที่กำหนด หากถอนเงินฝากคืนก่อนครบกำหนดจะได้รับดอกเบี้ยเท่ากับดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์ทั่วไป นอกจากนี้การถอนก็ต้องถอนออกทั้งจำนวนที่ฝากแต่ละครั้ง สำหรับหลักฐานการฝากเงินก็มีสมุดคู่ฝากเป็นหลักฐาน เช่นกัน

1.3 เงินฝากโดยมีใบรับฝาก เป็นการรับฝากเงินจำนวนมาก คือ รับฝากครั้งแรกต้องไม่ต่ำกว่า 100,000.00 บาท โดยมีระยะเวลาในการถอนที่กำหนดไว้ การฝากเงินประเภทนี้จะมีใบรับฝากเป็นหลักฐานการฝากเงิน และรับฝากดังกล่าวสามารถซื้อขายแลกเปลี่ยนมือได้ ส่วนผลตอบแทนจะอยู่ในรูปของดอกเบี้ย

2. ธนาคารออมสิน เป็นธนาคารของรัฐบาลจัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายพิเศษซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการส่งเสริมให้เกิดการออมในหมู่ประชาชน โดยธนาคารมีการระดมเงินฝากดังนี้

2.1 รับฝาก ได้แก่ รับฝากออมทรัพย์ รับฝากประจำ และรับฝากเงินออมสินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัว ซึ่งวิธีการรับฝากและการให้ผลตอบแทนก็เหมือนกับวิธีการของธนาคารพาณิชย์

2.2 ออกพันธบัตรออมสินและสลากออมสิน เป็นหลักทรัพย์ทางการเงินที่ธนาคารออกเพื่อจำหน่ายให้แก่ประชาชน จึงมีลักษณะเป็นการออมอย่างหนึ่ง เมื่อครบกำหนดอายุของหลักทรัพย์ก็นำไปไถ่ถอนคืนได้ และในแต่ละปีก็จะได้ผลตอบแทนในรูปดอกเบี้ยตามจำนวนเงินต้นที่ซื้อพันธบัตรหรือสลากออมสินไว้ สำหรับสลากออมสินก็ยังมีผลตอบแทนเป็นสิ่งล่อใจอีกก็คือ การถูกรางวัลสลากออมสิน

3. บริษัทเงินทุน เป็นสถาบันการออมอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งระดมเงินออมโดยออกหลักทรัพย์ที่มีชื่อว่า “ตั๋วสัญญาใช้เงิน” จำหน่ายโดยทั่วไปโดยตัวนี้จะมีกำหนดอายุและอัตราดอกเบี้ยไว้แน่นอน

4. สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสถาบันการออมที่สร้างขึ้นในหน่วยงานใดหนึ่งโดยการรวมตัวของพนักงานในหน่วยงานนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมและช่วยเหลือทางการเงินการให้กู้แก่สมาชิก การออมกระทำโดยสหกรณ์จะเรียกเก็บค่าหุ้นสะสมจากสมาชิกตามส่วนจากรายได้ต่อเดือน พร้อมทั้งให้ดอกเบี้ยเป็นค่าตอบแทนจากการออม ส่วนการออมอีกรูปหนึ่งก็คือการฝากเงินไว้ที่สหกรณ์นั่นเอง

5. ธนาคารอาคารสงเคราะห์ เป็นสถาบันที่รับฝากเงินจากประชาชนในลักษณะทั่วไป และมีลักษณะพิเศษ รับฝากทั่วไป ก็คือ ฝากประจำและฝากออมทรัพย์ ส่วนฝากลักษณะพิเศษก็คือ การฝากสะสมทรัพย์เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย จึงถือได้ว่าธนาคารอาคารสงเคราะห์เป็นสถาบันการออมแห่งหนึ่งสำหรับประชาชน โดยมีดอกเบี้ยเป็นสิ่งจูงใจสำหรับการออมเช่นกัน

6. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีลักษณะเป็นรัฐวิสาหกิจ จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเกี่ยวกับเงินทุนแก่กิจการด้านการเกษตร ในขณะเดียวกันก็รับฝากเงินจากประชาชนเพื่อนำไปใช้ในวัตถุประสงค์ข้างต้น ประเภทของเงินฝาก ก็ได้แก่ ฝากออมทรัพย์ ฝากประจำ และฝากตามส่วนเงินกู้ ผลตอบแทนจากการฝากเงินจะอยู่ในรูปดอกเบี้ยเหมือนสถาบันการออมอื่นๆ

7. กองทุนบำเหน็จบำนาญ เป็นสถาบันการออมประเภทหนึ่งที่ตั้งขึ้นในหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพื่อเป็นสวัสดิการสำหรับสงเคราะห์เจ้าหน้าที่และพนักงานในหน่วยงานนั้น หลังจากเกษียณอายุการทำงาน โดยในระหว่างอายุการทำงานเจ้าหน้าที่และพนักงานผู้เป็นสมาชิกต้องส่งรายได้สมทบกองทุนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อเกษียณอายุแล้วรายได้นั้นจะกลับมาเป็นสมาชิกผู้นั้น ผลตอบแทนที่ได้จากการออมลักษณะนี้ก็คือ ดอกเบี้ย

1.5 ทฤษฎีการออม

ในการศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวกับการออมได้อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีว่าด้วยการบริโภคและผลงานวิจัยอื่นที่มีผู้เคยศึกษาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งการศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อรายได้ในฐานะที่เป็นปัจจัยหลักที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคและการออม กล่าวคือ เมื่อครัวเรือนมีรายได้ภายหลังจากที่ได้หักภาษีให้แก่รัฐบาลแล้ว ก็สามารถนำรายได้นั้นไปใช้จ่ายซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคและสินทรัพย์ถาวร ส่วนหนึ่งของรายได้ที่คงเหลืออยู่ซึ่งเรียกว่า “การออมทรัพย์” จึงเปรียบเสมือนเป็นตัวรั่วของวงจรการหมุนเวียนของกระแสรายได้ ซึ่งมีผลทำให้กระแสรายได้ในขณะหนึ่งไม่เท่ากับกระแสรายจ่าย การเปลี่ยนแปลงของรายได้จะส่งผลกระทบต่อ

บริโภคและมีผลต่อเนื่องไปยังระดับการออมและการลงทุน การออมจึงมีความสัมพันธ์กับระดับรายได้ (โสภณ โรจน์ธำรงค์ 2543)

จากสมการเอกลักษณ์ของผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้น (Gross National Product: GNP)

$$C + I + G + (X - M) = \text{GNP} = C + S + T + R_f \quad (1)$$

โดยกำหนดให้ $Y = \text{GNP}$

$$\text{จาก (1)} \quad C + I + G = Y = C + S + T$$

$$Y - C = I + G \quad \text{และ} \quad Y - C = S + T$$

$$I + G = S + T$$

$$I = S + (T - G) \quad (2)$$

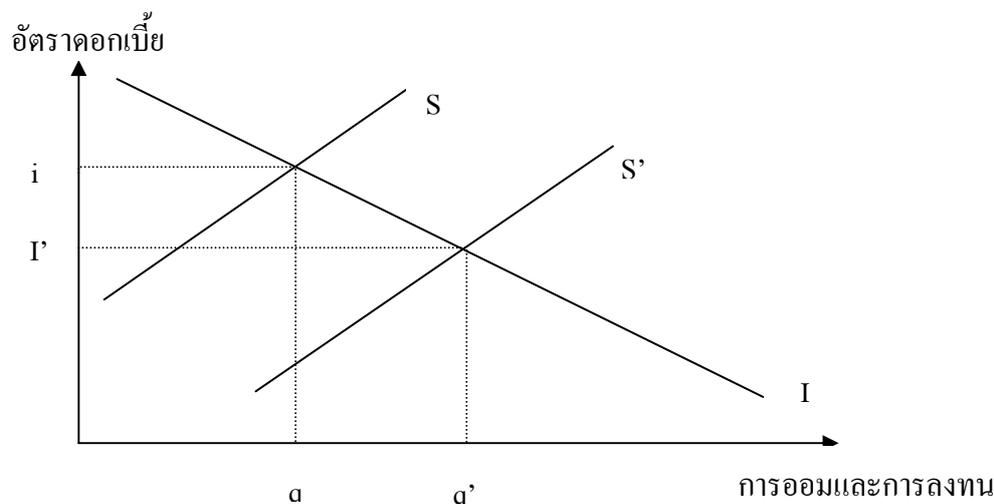
จาก (2) $(T - G)$ เป็นส่วนของรัฐบาล ดังนั้นหากรัฐบาลใช้จ่าย (G) เท่ากับภาษี (T) ได้ จะได้

$$I = S$$

ซึ่งแสดงให้เห็นว่าถึงคุณภาพของเงินออมกับเงินลงทุน

ทฤษฎีการออมกฎของซาย (Say' Law)

สำนักเศรษฐศาสตร์คลาสสิกได้ให้คำอธิบายว่า แม้เศรษฐกิจจะใช้จ่ายเงินเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ และทำให้มีการออมเกิดขึ้นโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ แต่หลักของซายก็ยังใช้ได้อยู่เสมอ คือ “เมื่อมีการออมเกิดขึ้นจำนวนหนึ่ง จะมีการลงทุนเกิดขึ้นในจำนวนเท่ากับการออมนั้นเสมอ” เพราะในข้อเท็จจริงหน่วยธุรกิจไม่ได้ทำหน้าที่ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคให้แก่ผู้บริโภคฝ่ายเดียว แต่ทำการผลิตสินค้าประเภททุน (Capital goods) ที่จะนำไปจำหน่ายให้แก่นักลงทุนด้วย เงินที่นักลงทุนจ่ายเข้ามาในระบบเศรษฐกิจเพื่อซื้อสินค้าประเภททุนสามารถชดเชยเงินออมที่รั่วไหลจากระบบเศรษฐกิจได้พอดี

ภาพที่ 2 การออมและการลงทุนกับอัตราดอกเบี้ย

ที่มา : ชวินทร์ ดิณะบรรจง, ทฤษฎีและนโยบายการเงิน (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548),34.

นักเศรษฐศาสตร์สำนักคลาสสิกมีความเห็นว่า เงินออมที่ประชาชนนำมาให้กู้ในท้องตลาดจะมากหรือน้อยย่อมผันแปรตามการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ย คือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น เงินออมที่นำมาให้กู้ย่อมสูงขึ้นไปด้วย ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำ เงินออมที่นำมาให้กู้ก็จะน้อยลงไปตามนัย ความเห็นนี้แสดงด้วยเส้นการออม S ซึ่งโค้งขึ้นจากซ้ายไปขวา ในขณะที่ความต้องการลงทุนของนักลงทุนก็ผันแปรไปในทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ย เนื่องจากในทรรศนะของผู้ลงทุน ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำก็เป็นการดีสำหรับการลงทุน แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น นักลงทุนจะไม่อยากลงทุน เพราะทำให้ขาดทุนได้ เส้นการออมในการออมและการลงทุนกับอัตราดอกเบี้ย แสดงให้เห็นว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดสูงขึ้น ประชาชนจะนำเงินออมมาให้แก่นักลงทุนมากขึ้นเป็นลำดับ ในขณะที่นักลงทุนมากขึ้น เมื่ออัตราดอกเบี้ยต่ำลง หรือลงทุนน้อยลง เมื่ออัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น จากรูป เมื่อมีการออมสูงขึ้นจาก q เป็น q' ทำให้เส้นการออม S เลื่อนมาทางขวา ทำให้ดุลยภาพในตลาดเงินที่เกิดขึ้นใหม่เปลี่ยนแปลง คือ อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาดลดลงจาก i เป็น I' ดังนั้น นักลงทุนจึงเพิ่มการลงทุนจาก q เป็น q' ซึ่งเท่ากับจำนวนประชาชนออมมากขึ้นนั่นเอง

พรนพ พุกกะพันธ์ และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์ (2548:25-27) กล่าวว่า รูปแบบการออม แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1. สถาบันการเงินประเภทธนาคาร 2. สถาบันการเงินที่ไม่มีธนาคาร ดังนี้

1. สถาบันการเงินประเภทธนาคาร

สถาบันการเงินนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการระดมเงินออมจากประชาชนในระบบ เนื่องจากมีการพัฒนามานานและมีระบบเครือข่ายและกลไกที่จะให้บริการ หรือรูปแบบในการให้บริการที่หลากหลายแตกต่างกันไป และนอกจากจะให้บริการรับฝากเงินแล้ว สถาบันการเงินยังสามารถให้บริการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการระดมเงินออมได้ ซึ่งสถาบันการเงินประเภทธนาคารสามารถแบ่งออก ได้ดังนี้

1.1 ธนาคารพาณิชย์ ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยนับเป็นสถาบันการเงินที่มีบทบาทสำคัญในการระดมเงินออม คือ ธนาคารพาณิชย์มีส่วนการรับฝากสูงถึงประมาณร้อยละ 67 ของเงินฝากทั้งระบบหรือประมาณร้อยละ 63 ของเงินออมทั้งหมด ซึ่งธุรกิจหลักของธนาคารพาณิชย์คือ การระดมเงินออมในรูปเงินฝากประเภทต่าง ๆ และการปล่อยสินเชื่อแก่บุคคลและธุรกิจ รวมทั้งการขายตั๋วแลกเงินหรือตราสารเปลี่ยนมืออื่นใด รวมทั้งการซื้อขายเงินตราต่างประเทศ นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์สามารถทำธุรกิจที่เกี่ยวกับ ธุรกิจอันเป็นประเพณีพึงกระทำ เช่น การเรียกเก็บเงินตามตั๋วเงิน การรับอาวัลตั๋วเงิน การรับรองตั๋วเงิน การออกเช็คเดออร์ออฟเครดิตหรือการค้าประกัน หรือธุรกิจทำนองเดียวกันเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

1.2 ธนาคารออมสิน ธนาคารออมสินเป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินฝากจากผู้ฝากรายย่อย มีรัฐเป็นเจ้าของและผู้ดำเนินงาน ธนาคารออมสินมีกิจการสาขาและหน่วยรับฝากเงินเคลื่อนที่ทั้งทางรถและทางเรือกระจายอยู่ทั่วประเทศ แหล่งที่มาของเงินทุนส่วนใหญ่ คือ เงินฝาก ซึ่งผู้ฝากส่วนใหญ่เป็นผู้ฝากรายย่อยซึ่งเป็นนักเรียน นักศึกษามากที่สุด และธนาคารออมสินนำเงินทุนส่วนใหญ่ไปให้รัฐบาลกู้ยืมในรูปของการลงทุนในพันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินคลัง ทำให้ธนาคารออมสินสามารถทำรายได้จากเงินทุนได้ในระดับต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินให้กู้ในตลาดเงิน ในขณะที่ธนาคารมีภาระรายจ่ายด้านดอกเบี้ยและผลตอบแทนแก่ผู้ฝากเงินประเภทต่างๆ และผู้ซื้อสลากออมสินเป็นจำนวนมาก ทำให้ผลการดำเนินงานของธนาคารมีกำไรน้อย

1.3 ธนาคารอาคารสงเคราะห์ (ธอส.) เป็นสถาบันการเงินของรัฐบาลมีหน้าที่หลักในการให้บริการทางการเงินเพื่อที่อยู่อาศัยแก่ประชาชนที่มีรายได้น้อยและปานกลางเพื่อให้ประชาชนดังกล่าวได้มีที่อยู่อาศัยตามสมควรแก่สภาพ ทั้งนี้โดยการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อที่ดินหรืออาคาร หรือเพื่อสร้าง ขยาย ซ่อมแซมอาคารของตนเอง หรือใช้ในการ ถัดก่อนการขายฝากที่ดินหรืออาคารของตนเอง ตลอดจนการให้กู้ยืมเพื่อใช้ลงทุนจัดกิจการเคหะ

2. สถาบันการเงินอื่นที่มีใช้ธนาคาร

เนื่องจากสถาบันการเงินในรูปของธนาคารไม่เพียงพอที่จะให้บริการแก่ประชาชน ในขณะเดียวกันสถาบันการเงินประเภทธนาคารซึ่งมีบทบาทหน้าที่และวิธีการดำเนินงานที่ค่อนข้างรัดกุม อีกทั้งยังถูกควบคุมโดยธนาคารแห่งประเทศไทย ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจหลายประเภท ผู้ต้องการลงทุน ผู้ต้องการออมทรัพย์และผู้ประกอบการค้า ที่ไม่สามารถใช้บริการของสถาบันการเงินประเภทธนาคารได้ จึงได้ให้ความสนใจที่จะดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคารพาณิชย์เพิ่มมากขึ้น ดังนี้

2.1 บริษัทเงินทุน การประกอบธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์ในประเทศไทย ดำเนินมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2512 และประสบความสำเร็จอย่างมากทั้งในด้านการระดมทุนและการอำนวยประโยชน์ด้านสินเชื่อ ทั้งนี้เนื่องจากในช่วงนั้นการให้บริการทางการเงินของธนาคารพาณิชย์ยังไม่พอเพียงต่อความต้องการของประชาชน ประกอบกับบริษัทเงินทุนเสนอผลตอบแทนในรูปอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า และมีการเสนอทางเลือกบริการทางการเงินใหม่ ๆ อาทิ การให้เช่าซื้อสินทรัพย์ทั้งรถยนต์และอสังหาริมทรัพย์ การซื้อลดเช็ค เป็นต้น

2.2 บริษัทหลักทรัพย์ บริษัทมีหน้าที่หลัก 4 ประการได้แก่ 1) การเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ให้แก่บุคคลอื่น 2) การค้าหลักทรัพย์ในลักษณะการซื้อขาย หรือแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์ในนามของตนเอง 3) การเป็นที่ปรึกษาการลงทุนให้คำปรึกษาแก่ประชาชน และ 4) การจัดจำหน่ายหลักทรัพย์เป็นการรับหลักทรัพย์ทั้งหมดหรือบางส่วนจากบริษัทหรือเจ้าของหลักทรัพย์ไปเสนอขายต่อประชาชน นอกจากนั้นทางการได้ขยายขอบเขตการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ที่สำคัญได้แก่ การเป็นผู้จัดการกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ การเป็นนายทะเบียนหลักทรัพย์ การเป็นตัวแทนสนับสนุนการจำหน่ายหลักทรัพย์ การอนุญาตให้บริษัทหลักทรัพย์ซื้อขายหลักทรัพย์โดยมีข้อตกลงซื้อขายคืน

2.3 บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม (บลจ.) มีวัตถุประสงค์เพื่อทำหน้าที่ระดมทุนจากผู้ออมรายย่อยด้วยการเสนอขายหน่วยลงทุนต่อประชาชนและนำเงินทูลดังกล่าวมาบริหารตามนโยบายการลงทุนของกองทุนรวมประเภทนั้น ๆ ต่อมาทางการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดตั้งโครงการกองทุนรวมเพื่อรองรับการขยายตัวของตลาดทุนในประเทศ และเพื่อให้มีผู้ลงทุนประเภทสถาบันในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น

2.4 บริษัทประกันชีวิต เป็นสถาบันการเงินที่ทำหน้าที่ระดมเงินฝากระยะยาวจากประชาชน โดยจะต้องดำรงเงินกองทุนไม่น้อยกว่าร้อยละ 2 ของเงินสำรองประกันภัย แต่ต้องไม่ต่ำกว่า 50 ล้านบาท แหล่งเงินทุนของบริษัทประกันชีวิตที่สำคัญคือ เบี้ยประกันชีวิตจากกรมธรรม์ประกันชีวิตที่เก็บจากประชาชนผู้เอาประกัน ซึ่งกฎหมายกำหนดให้มีการจัดสรรไว้เป็นเงินสำรอง

ประกันภัยสำหรับกรรมธรรม์ที่ยังผูกพันอยู่ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดและส่วนหนึ่งต้องนำมาวางกับ นายทะเบียนตามจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ส่วนที่เหลือบริษัทสามารถนำไปลงทุนหาประโยชน์ได้ตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เช่น การลงทุนในหลักทรัพย์ ได้แก่ พันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรที่กระทรวงการคลังค้ำประกัน พันธบัตรธนาคารระหว่างประเทศ หุ้นหรือหุ้นกู้ของ บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยและบริษัทจำกัด ซื้อตั๋วแลกเงินหรือตั๋วสัญญาใช้เงินที่ ธนาคารไทยเป็นผู้อ่าวัด และตั๋วสัญญาใช้เงินของบริษัทเงินทุน ทางด้านการให้กู้ยืมนั้นส่วนใหญ่ บริษัทประกันชีวิตจะให้กู้ยืม โดยมีสินทรัพย์จำนองเป็นประกันหรือมีกรรมธรรม์เป็นประกัน

2.5 สหกรณ์ออมทรัพย์ เป็นสหกรณ์ที่ตั้งขึ้นจากสมาชิกกลุ่มที่มีอาชีพเดียวกันและ เป็นผู้มียรายได้ประจำแน่นอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออมทรัพย์ สหกรณ์ออมทรัพย์มี หลักในการดำเนินงานเช่นเดียวกับสหกรณ์อื่น คือไม่คำนึงถึงผลกำไร มีการจัดสรรเงินคืนกำไรเป็น ประจำปี โดยเฉพาะเงินปันผลของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้รับการยกเว้นภาษีด้วย แหล่งเงินทุนหลัก ของสหกรณ์ออมทรัพย์ได้จากทุนเรือนหุ้นซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะต้องชำระค่าหุ้นรายเดือน ซึ่ง กำหนดจำนวนเงินที่แน่นอนตามสัดส่วนของจำนวนเงินได้ของสมาชิกในแต่ละเดือน โดยใช้ระบบ การหักเงินเดือนแต่ละเดือน แหล่งเงินทุนที่มีความสำคัญลำดับรองลงมาคือ เงินฝากและเงินกู้ยืม จากแหล่งต่างๆ

2.6 กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เป็นกองทุนสำรองเลี้ยงชีพประเภท หนึ่งสำหรับข้าราชการเมื่อเกษียณอายุหรือออกจากราชการ กบข.มีฐานะเป็นนิติบุคคลจัดตั้งขึ้นโดย พระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ เพื่อปรับปรุงระบบบำเหน็จบำนาญข้าราชการให้ เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและฐานะทางการคลังของรัฐบาล

ทฤษฎีวิวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Hypothesis)

1. ทฤษฎีของ Ando – Modigliany และ Brumberg ซึ่งมีแนวคิดว่าการตัดสินใจของ คราวเรือนระหว่างการบริโภคกับการออมในขณะใดขณะหนึ่ง สะท้อนถึงความพยายามที่จะให้ บรรลุเป้าหมายของการกระจายการบริโภคตลอดวงจรชีวิต ภายใต้ข้อจำกัดของรายได้หรือ ทรัพยากรที่คาดว่าจะได้รับตลอดชั่วอายุขัย ซึ่งหมายความว่า ระดับการบริโภคของครัวเรือน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับระดับรายได้ในงวดเวลาปัจจุบันเท่านั้น แต่ยังขึ้นอยู่กับรายได้ที่เขาคาดว่าจะได้รับ ในอนาคตอีกด้วย (ชวินทร์ ถิ่นะบรรจง 2548)

ในช่วงอายุน้อยๆ บุคคลยังมีรายได้ต่ำ แต่เมื่อมีอายุมากขึ้นหรืออยู่ในวัยกลางคนเขาจะ มีรายได้สูงขึ้น และจะมีรายได้ลดลงเมื่อมีอายุอยู่ในวัยสูงอายุ การกระจายรายได้ตลอดชั่วอายุขัยจึง มีลักษณะเหมือนเส้นโค้ง แต่เส้นการบริโภคจะมีลักษณะเป็นเส้นตรงที่เอียงลาดจากซ้ายมือขึ้นไป

ทางขวามือ โดยระดับการบริโภคจะยังต่ำอยู่เมื่ออยู่ในช่วงอายุน้อย แต่จะสูงขึ้นไปเรื่อยเมื่อมีอายุมากขึ้น จะเห็นได้ว่าในช่วงอายุน้อย บุคคลจะมีระดับการบริโภคสูงกว่าระดับรายได้ แสดงว่าในช่วงนั้นเขาจะมีการออมเป็นลบ (Dissaving) หรือมีหนี้สินเกิดขึ้น แต่เมื่ออยู่ในวัยกลางคน บุคคลจะมีระดับรายได้สูงกว่าระดับการบริโภค ทำให้เขาสามารถออมทรัพย์ได้ ส่วนในวัยสูงอายุนั้น รายได้จะลดลง ในขณะที่การบริโภคงยังสูงอยู่ การออมก็จะกลับมาเป็นลบอีกครั้ง

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษาทั้ง 5 ทฤษฎี ซึ่งได้แก่ ทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์ ทฤษฎีการออมกฎของชาย ทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ ทฤษฎีรายได้ถาวร และทฤษฎีวิถีจักรชีวิต พบว่า ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการออมภาคครัวเรือน ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางประชากร และจำนวนสาขาของธนาคาร กล่าวคือ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริง อัตราดอกเบี้ย และอัตราเงินเฟ้อ โดยรายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริงเพิ่มขึ้นจะทำให้การออมเพิ่มขึ้น อัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นมีผลทำให้การออมเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนอัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมของครัวเรือน ถ้าอัตราเงินเฟ้อสูงขึ้นจะมีผลทำให้การออมเพิ่มขึ้น สำหรับปัจจัยทางด้านประชากร ได้แก่ โครงสร้างอายุประชากร พบว่า ถ้ามีประชากรในวัยทำงานเป็นจำนวนมาก มีอัตราส่วนของกำลังแรงงานมาก การออมจะสูง และจำนวนสาขาของธนาคารมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมของครัวเรือน กล่าวคือ ถ้าธนาคารมีจำนวนสาขาเพิ่มขึ้นก็น่าจะส่งผลต่อการออมเพิ่มขึ้น

1.6 ประโยชน์ของการออม

ประโยชน์ของการออม คือ การที่เรามีเงินสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉินมากขึ้น หรือเมื่อประสบกับภาวะเงินเฟ้อ หรือไว้ใช้ในช่วงหลังการเกษียณอายุ และอาจจะมีผลตอบแทนในรูปแบบของดอกเบี้ยหรือเงินปันผลเพิ่มขึ้น เมื่อเรานำเงินไปลงทุนในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง นอกจากนี้ การออมยังมีประโยชน์อื่น ๆ ดังนี้ (จุฑารัตน์ วันดี 2551)

1. สร้างหลักประกันให้กับชีวิตของตนในระหว่างที่ยังทำงานหรือเรียนอยู่
2. สร้างอนาคตที่มั่นคงทางด้านการเงินให้กับครอบครัว
3. เพื่อให้มีเงินใช้สบายๆ ในวัยชรา ไม่เป็นภาระด้านการเงินต่อลูกหลานและสังคม
4. เหลือเป็นมรดกให้ลูกหลานและสังคม
5. เพื่อไว้ใช้ในยามเจ็บป่วย และในวัยชรา
6. เพื่อการศึกษา ส่วนหนึ่งถือได้ว่าเป็นการออมเพื่อให้สามารถหาเงินเพิ่มขึ้นได้ใน

อนาคต

ซึ่งจากการศึกษาถึงความหมายของการออม รูปแบบการออม แนวคิดการออม รวมถึง ทฤษฎีการออมแล้ว จะเห็นได้ว่าการออมเป็นการที่เรามีเงินสำรองไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน ซึ่งส่งผลดี ต่อผู้ออม ครอบครัว และอนาคตของผู้ออม ผู้ศึกษาได้ใช้ความรู้เกี่ยวกับการออมมาศึกษาว่ากลุ่ม ตัวอย่างมีรูปแบบการออมอย่างไร กลุ่มตัวอย่างมีจุดมุ่งหมายอย่างไรในการออม ออมเงินกับสถาบัน ใด เพื่อ นำมาออกแบบแบบสอบถาม และศึกษาลักษณะของการออมของกลุ่มตัวอย่าง

2. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรออม

ความหมายของพฤติกรรม (Behavior) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

วิลลิสทรี ทรียงกูร (2541:3) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมมนุษย์ คือ มนุษย์มี พฤติกรรมทางจิต หรือพฤติกรรมภายในควบคู่กับพฤติกรรมภายนอก มนุษย์มีความรู้สึกในการ สัมผัส มีการรับรู้ มีการเรียนรู้ มี การจำ มีการคิด มีการตัดสินใจ รวมทั้งเกิดอารมณ์ต่อสิ่งต่างๆ ที่ อยู่ภายนอกในการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน พฤติกรรมทางจิตเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับ พฤติกรรมในสภาพแวดล้อมที่เป็น พฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมทางจิตของมนุษย์อาจเกี่ยวข้องกับ โดยตรงกับมนุษย์ด้วยกัน แต่ด้วยเหตุว่า สังคมมนุษย์ย่อมต้องเกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อมทาง กายภาพ ด้วยเหตุนี้พฤติกรรมทางจิตจึงมีส่วน เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมกายภาพด้วยไม่มากนัก น้อยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ไม่ว่ามนุษย์จะทำอะไรย่อมมีการรับข่าวสาร การเปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อม มีการพยายามทำความเข้าใจความหมาย เกิดการเรียนรู้และสะสมไว้ในจิต ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนากระบวนการทางจิตต่อไป

กันยา สุวรรณแสง (2542:4) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม คือ กริยา อาการ บทบาท ลีลา การประพฤติกการปฏิบัติ การกระทำ ที่แสดงออกให้ปรากฏสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัสทางใดทาง หนึ่งของประสาทสัมผัส ทั้ง 5 หรือสามารถวัดได้ด้วยเครื่องมือ

ชูดา จิตพิทักษ์ (2545:3) ให้ความหมายว่า พฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นไม่ รวมเฉพาะสิ่งที่ปรากฏออกมาภายนอกเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสิ่งที่อยู่ภายในใจของบุคคล ซึ่งคน ภายนอกไม่สามารถสังเกตเห็นได้โดยตรง เช่น คุณค่า (Value) ที่เขายึดถือเป็นหลักในการประเมิน สิ่งต่างๆ ทศนคติ หรือ เจตคติ (Attitude) ที่เขามีต่อสิ่งต่างๆ ความคิดเห็น (Opinion) ความเชื่อ (Belief) รสนิยม (Tast) และ สภาพจิตใจ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เป็นเหตุกำหนดพฤติกรรมหรือการ กระทำของบุคคล

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2545:8) ให้ความหมายว่า พฤติกรรม หมายถึง การ กระทำทุกอย่างของมนุษย์ไม่ว่าการกระทำนั้น ผู้กระทำจะทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ไม่ว่าคน อื่นจะสังเกตการกระทำนั้นได้หรือไม่ได้ก็ตาม และไม่ว่าการกระทำนั้นจะพึงประสงค์หรือไม่พึง

ประสงค์ก็ตาม ดังนั้นการเดิน การยืน การคิด การตัดสินใจ การปฏิบัติตามหน้าที่ การละทิ้งหน้าที่ เป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น

จากความหมายของพฤติกรรมข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำหรือการแสดงออกของบุคคล ทั้งที่สามารถสังเกตเห็นได้และไม่สามารถสังเกตเห็นได้ แต่สามารถใช้เครื่องมือวัดได้ โดยเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการส่วนตน

3. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับรายได้

3.1 ทฤษฎีรายได้สัมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis)

ตามแนวคิดของจอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes) ซึ่งได้อธิบายทฤษฎีการบริโภคโดยมีสมมุติฐานที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ การบริโภคที่เกิดขึ้นในงวดเวลาใดจะมีความสัมพันธ์ที่ไม่ได้สัดส่วนกัน (Non – proportional Relationship) ในลักษณะที่ว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น การบริโภคจะไม่เพิ่มขึ้นในสัดส่วนเท่ากับการเพิ่มขึ้นของรายได้โดยจะเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลง นั่นคือ อัตราการเพิ่มขึ้นของการใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้นในหน่วยหลังๆ จะน้อยกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นในหน่วยแรกๆ เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการอุปโภคบริโภค (Average Propensity to Consume : APC) จะมีค่าลดลงเรื่อยๆ แต่ไม่เท่ากับศูนย์ เป็นผลให้ช่องว่างระหว่างรายได้และการบริโภคเพิ่มขึ้น และช่องว่างดังกล่าวนี้ก็คือ การออม ซึ่งหมายถึงรายได้สุทธิส่วนที่เหลือจากการใช้จ่าย จึงสรุปได้ว่า การออมสัมพันธ์กับรายได้สุทธิ เมื่อรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น การออมก็จะเพิ่มขึ้นเป็นสัดส่วนของรายได้ (ชวินทร์ ลิณะบรรจง: 2548)

Keynes แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคและระดับรายได้สุทธิให้เป็น ได้จาก

$$C = a + bY_d \quad (1)$$

โดยที่ C = การใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค
 Y_d = รายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริง (Disposable Income)
 a = ระดับการใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภคต่ำสุดเท่าที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่มีความสัมพันธ์กับรายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริง
 b = ความโน้มเอียงหน่วยสุดท้ายในการอุปโภคบริโภค หรือ MPC แสดงถึงส่วนการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น 1 หน่วย

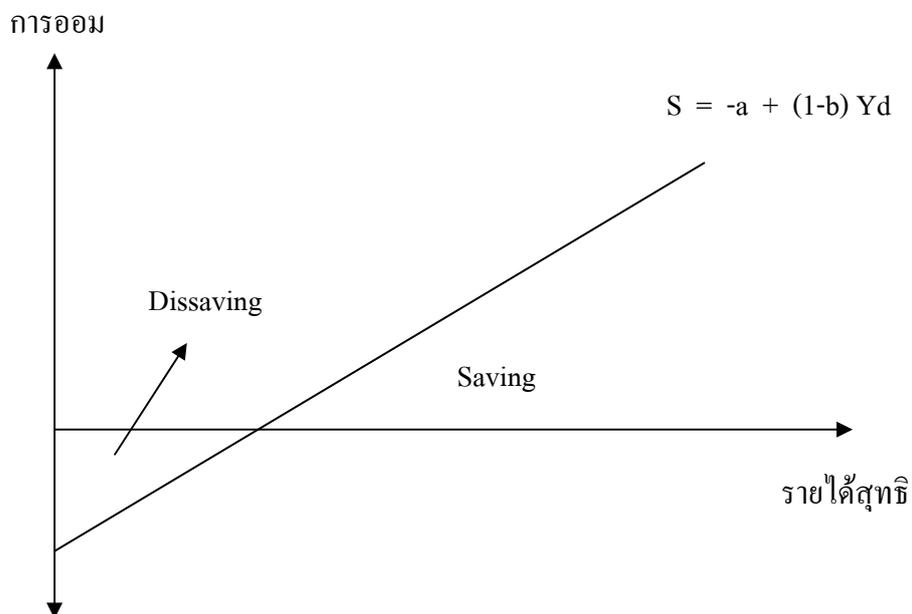
$$\begin{aligned}
 Y_d &= C + S \\
 S &= Y_d - C \\
 S &= Y_d - (a + bY_d) \\
 S &= -a + (1 - b) Y_d
 \end{aligned}$$

โดยที่ $S =$ การออม

$$S / Y_d = (-a / Y_d) + (1 - b) \quad (2)$$

โดยที่ $S / Y_d =$ ความโน้มเอียงในการออมเฉลี่ย (Average Propensity to Save : APS)

จากสมการ (2) เมื่อรายได้เพิ่มขึ้นในขณะที่ค่า a และ b คงที่ APS จะเพิ่มขึ้น เส้นที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการออมและระดับรายได้ต่างๆ กันเรียกว่า เส้นการออมดังแสดงให้เห็นได้จากรูป

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้สุทธิและการออม

ที่มา : ชวินทร์ ลีณะบรรจง, ทฤษฎีและนโยบายการเงิน (กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2548), 37.

อย่างไรก็ตามในขณะที่รายได้อยู่ในระดับต่ำ ก็อาจใช้จ่ายเกินกว่ารายได้ที่มีอยู่เป็นผลให้การออมมีค่าเป็นลบ (dissaving) อันหมายถึง ณ ระดับรายได้ที่ต่ำนั้น นอกจากจะไม่มี การออมเกิดขึ้นแล้ว ต้องนำเงินออมที่เกิดขึ้นในงวดก่อนมาใช้จ่ายหรืออาจต้องกู้ยืมมาเพื่อใช้จ่าย ซึ่งตามแนวคิดนี้เมื่อรายได้เพิ่มขึ้น ความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออมจะเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจคาดได้ว่าเมื่อเวลาผ่านไปการเติบโตทางเศรษฐกิจย่อมทำให้บุคคลมีรายได้เฉลี่ยสูงขึ้น และอัตราการออมมวลรวมและความโน้มเอียงเฉลี่ยในการออมน่าจะเพิ่มขึ้นด้วย

3.2 ทฤษฎีรายได้เปรียบเทียบ (Relative Income Hypothesis)

ดูเซนเบอร์รี่ (Duesenberry) ได้เสนอแนวคิดว่าการบริโภคมิได้มีความสัมพันธ์กับระดับรายได้สัมบูรณ์เท่านั้น แต่จะมีความสัมพันธ์กับรายได้เปรียบเทียบกับบุคคลอื่นด้วย กล่าวคือบุคคลที่มีรายได้เมื่อเปรียบเทียบแล้วต่ำกว่าระดับรายได้เฉลี่ยของคนในสังคม มีแนวโน้มว่าเขาจะบริโภคค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับรายได้ของเขา ทำให้ค่า APC ของเขาค่อนข้างสูง เพราะเขาจะพยายามรักษาระดับการบริโภคของเขาให้ใกล้เคียงกับระดับการบริโภคเฉลี่ยของคนในสังคม แม้ว่าระดับรายได้ของเขาค่อนข้างต่ำก็ตาม ส่วนบุคคลที่มีระดับรายได้ค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับรายได้เฉลี่ยของคนในสังคม จะใช้จ่ายบริโภคค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับรายได้ของเขา เพราะระดับการบริโภคของเขาสูงอยู่แล้วเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นในสังคม ดังนั้น เขาใช้จ่ายบริโภคเพียงส่วนน้อยของรายได้ก็สามารถบริโภคสินค้าและบริการตามมาตรฐานการบริโภคของคนส่วนใหญ่ได้ (ชวรินทร์ ลีนะบรรจง: 2548)

รายได้เปรียบเทียบในความหมายนี้ สามารถสรุปประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการออมได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

1. เนื่องจากการพยายามที่จะรักษาระดับการบริโภคของตนเองให้ใกล้เคียงคนอื่น ๆ ในสังคม ผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยของกลุ่มในสังคม ย่อมจะมีการออมน้อยเพราะต้องทำการบริโภคเป็นสัดส่วนสูงเมื่อเทียบกับรายได้ส่วนบุคคลที่มีรายได้สูงกว่ารายได้เฉลี่ยในสังคมมักมีความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ยต่ำ เพราะระดับการบริโภคที่ใกล้เคียงกับคนอื่น ๆ ในสังคมเป็นสัดส่วนที่ไม่สูงเมื่อเทียบกับรายได้ของตน หรืออีกนัยหนึ่งผู้ที่มีรายได้สูงกว่ารายได้เฉลี่ยในสังคม ย่อมจะมีการออมสูงนั่นเอง

2. ถ้าพิจารณาตามระยะเวลา รายได้เปรียบเทียบก็คือ สัดส่วนของรายได้เปรียบเทียบกับรายได้ในอดีต โดย Duesenberry เชื่อว่าผู้บริโภคแต่ละคนจะมีความเคยชินกับการบริโภคในอดีตคือ เขาจะบริโภคในปัจจุบันเหมือนเช่นเคยเป็นมาในอดีต ดังนั้น ถ้าผู้บริโภคคนใดมีรายได้ปัจจุบันต่ำกว่ารายได้ในอดีต ความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ยหรือสัดส่วนการบริโภคต่อรายได้ปัจจุบัน

(C/Y) จะมีค่าสูง เนื่องจากความต้องการพยายามรักษาระดับการบริโภคให้คงเดิม ดังนั้น สัดส่วนการออมต่อรายได้ (S/Y) จะมีค่าต่ำ ในทำนองเดียวกัน ถ้าผู้บริโภคคนใดมีรายได้ปัจจุบันสูงกว่ารายได้ในอดีต ความโน้มเอียงในการบริโภคเฉลี่ยหรือสัดส่วนของการบริโภคต่อรายได้ในปัจจุบัน จะมีค่าต่ำ ดังนั้น สัดส่วนของการออมต่อรายได้ก็จะมีค่าสูง

ทฤษฎีรายได้ถาวร (The Permanent Income Hypothesis) อธิบายถึงการบริโภคจะมีความสัมพันธ์กับรายได้ถาวร ดังนั้นการออมจึงมีความสัมพันธ์กับรายได้ชั่วคราว และทฤษฎีวิวัจจรชีวิต (Life Cycle Hypothesis) อธิบายถึงความสัมพันธ์ของการออมกับรายได้ช่วงอายุต่างๆ โดยที่ช่วงอายุน้อยๆ บุคคลจะมีรายได้ต่ำ เมื่ออยู่วัยกลางคนเขาจะมีรายได้สูงขึ้น และรายได้จะลดลงอีกครั้งเมื่ออยู่ในวัยสูงอายุ ในขณะที่เดียวกัน ระดับการบริโภคของบุคคลจะค่อยๆ สูงขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับการออมในช่วงอายุน้อย และวัยสูงอายุมีระดับการออมต่ำ วัยกลางคนจะมีระดับการออมที่เพิ่มขึ้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.3 ทฤษฎีรายได้ถาวร

ฟรายด์แมน (Friedman) ได้ให้คำจำกัดความของรายได้ถาวรว่า คือรายได้เฉลี่ยระยะยาวที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ที่เป็นมนุษย์ (Human Wealth) และสินทรัพย์ที่ไม่ใช่มนุษย์ (Non - Human Wealth) นั่นคือ รายได้เฉลี่ยที่คาดว่าจะได้รับจากการทำงาน และจากสินทรัพย์อื่นๆ ที่บุคคลถือไว้ อย่างไรก็ตาม ในงวดเวลาหนึ่งๆ รายได้ที่เกิดขึ้นอาจจะแตกต่างไปจากรายได้ถาวรได้ เพราะมีรายได้ชั่วคราว (Transitory Income) เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นรายได้ในระดับส่วนบุคคลหรือในระดับส่วนรวม ดังนั้น จึงเขียนสมการรายได้ที่เกิดขึ้นจริงได้ ดังนี้ (ชวินทร์ ลินะบรรจง: 2548)

$$Y = Y^p + Y^t$$

โดยที่ $Y =$ รายได้ที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลาหนึ่ง

$$Y^p = \text{รายได้ถาวร}$$

$$Y^t = \text{รายได้ชั่วคราว}$$

ในระยะสั้น ถ้าระดับรายได้ของงวดเวลาใดต่ำกว่ารายได้ถาวรในอดีต ค่า APC ของงวดเวลานั้นจะมีค่าสูง แต่ถ้าระดับรายได้ของงวดเวลาใดสูงกว่ารายได้ถาวรในอดีต ค่า APC ของงวดเวลานั้นจะมีค่าต่ำ ดังนั้น ในระยะสั้น เมื่อระดับรายได้สูงขึ้นเรื่อยๆ และสูงกว่ารายได้ถาวรในอดีต ค่า APC จะลดลง

แต่ในระยะยาวแล้ว ตามแนวคิดของ Friedman รายได้ที่เกิดขึ้นจริงในงวดเวลาใดจะเป็นรายได้ถาวรเท่านั้น คือ

$$Y^t = Y^p_t$$

ในระยะยาว ค่า APC ของสมการการบริโภค จะมีค่าคงที่เท่ากับ k แสดงว่าในระยะยาว การบริโภคร่วมกับระดับรายได้มีความสัมพันธ์อย่างได้สัดส่วนกัน ตามเส้นบริโภคในระยะยาวซึ่งออกจากจุดกำเนิด

จากแนวคิดเกี่ยวกับการบริโภคข้างต้น สามารถนำมาสรุปเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการออมได้ โดยจากพฤติกรรมในการบริโภคข้างต้นจะกำหนดพฤติกรรมในการออมคือ การออมจะเกิดจากการกำหนดของตัวแปร 2 ตัว คือ รายได้ถาวร และรายได้ชั่วคราว สมการของการออมจึงประกอบไปด้วยผลบวกของรายได้ถาวรที่เหลือจากการบริโภค และรายได้ชั่วคราว นั่นคือ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

$$S_t = a_0 + a_1 Y_{pt} + a_2 Y_{Tt}$$

เมื่อ

S_t = การออม

a_0 = ปริมาณการออม ในขณะที่ยังไม่มีรายได้

a_1 = สัดส่วนของรายได้ถาวรที่มีผลต่อการออม

a_2 = สัดส่วนของรายได้ชั่วคราวที่มีผลต่อการออม

4. แนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการออม

ปัจจัยที่กำหนดการออมสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ด้าน (อุสาคี แซ่มสุวรรณ 2544:36) ได้แก่

1. ปัจจัยในทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วย รายได้ ทรัพย์สิน ลักษณะการกระจายรายได้ ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทน ราคาสินค้าหรือภาวะเงินเฟ้อ การบริโภค ภาษี จำนวนสาขาของสถาบันการออม และจำนวนประชากร

1.1 รายได้ซึ่งกำหนดการออมนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ คือ ระดับรายได้ หมายถึง ขนาดหรือปริมาณของรายได้ที่มีผลกระทบต่อการออมในทิศทางเดียวกัน นั่นคือการออมจะเพิ่มขึ้นเมื่อระดับรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็นรายได้ระยะสั้นหรือรายได้ปัจจุบัน ซึ่งเกิดขึ้นระยะเดียวกันกับการออม และรายได้ระยะยาว ซึ่งอาจอยู่ในรูปรายได้ตลอดอายุขัย รายได้เปรียบเทียบกับกลุ่มคนในสังคม รายได้ในอดีต รายได้ถาวร รายได้ที่เป็นตัวเงิน รายได้ชั่วคราว และรายได้ ซึ่งสามารถใช้จ่ายได้จริงหลังหักภาษีแล้ว และรายได้ต่อหน่วย ได้แก่ รายได้ต่อหัว และรายได้สุทธิที่แท้จริงต่อหัว รายได้ดังกล่าวจะมีผลต่อการออมในทิศทางเดียวกันเช่นกัน และแหล่งรายได้ คือรายได้เป็นค่าจ้างเป็นเงินเดือน เป็นกำไรและผลตอบแทนจากทรัพย์สิน ซึ่งก็จะกำหนดการออมในทิศทางที่แปรเปลี่ยนไปตามรายได้ดังกล่าว

1.2 ทรัพย์สิน เป็นปัจจัยที่สำคัญชนิดหนึ่งในการกำหนดขนาดการออม โดยบุคคลหรือระบบเศรษฐกิจที่มีปริมาณการสะสมทรัพย์สินไว้สูงจะมีความสามารถในการออมสูงตามไปด้วย โดยทรัพย์สินที่กำหนดเป็นการออมนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ ได้แก่ ทรัพย์สินสุทธิทั้งหมด ทรัพย์สินสภาพคล่อง ทรัพย์สินสภาพคล่องต่อหัว ทรัพย์สินสภาพคล่องต่อรายได้

1.3 ลักษณะการกระจายรายได้ในกลุ่มชน ซึ่งมีผลต่อการออมเช่นกัน กล่าวคือ ผู้ที่มีรายได้สูงขึ้นย่อมจะมีการออมสูง เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการกระจายรายได้ การออมก็ต้องมีการเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะการกระจายรายได้

1.4 ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจ ซึ่งได้มีการศึกษาจนสามารถสรุปได้ว่า ปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อขนาดการออมได้ด้วย นั่นคือ เมื่อปริมาณเงินในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

1.5 อัตราดอกเบี้ยและผลตอบแทน เป็นที่เชื่อกันว่ามีผลต่อการออม โดยเฉพาะการออมที่สถาบัน การเงินต่างๆ นั้นพบว่า เมื่ออัตราดอกเบี้ยเพิ่มขึ้น ปริมาณการออมก็จะเพิ่มขึ้น ดังนั้นอัตราดอกเบี้ยหลายประเภทจึงเป็นตัวแปรในการกำหนดการออมในสถาบันการเงินเช่น อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่ธนาคารพาณิชย์ อัตราดอกเบี้ยของตัวสัญญาใช้เงินที่บริษัทเงินทุน ส่วนอัตราผลตอบแทนจากหลักทรัพย์ก็มีอิทธิพลต่อการออมในลักษณะที่คล้ายคลึงกับอัตราดอกเบี้ย นั่นคือ เมื่ออัตราผลตอบแทน เช่น อัตราผลตอบแทนในพันธบัตรรัฐบาล อัตราผลตอบแทน จากหุ้นประเภทต่างๆ สูงขึ้น การออมเป็นหลักทรัพย์ดังกล่าวจะเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามแนวคิดข้างต้นได้มีการถูกโต้แย้งไปอีกลักษณะหนึ่ง กล่าวคือ บางครั้งอัตราดอกเบี้ยและอัตราผลตอบแทนสูง การออมกลับลดลงก็มี ทั้งนี้เพราะเป้าหมายที่วางไว้ได้มาถึงเร็วขึ้น เมื่อรายได้ในรูปอัตราดอกเบี้ยและอัตราผลตอบแทนสูงขึ้น การบริโภคจึงเพิ่มขึ้นขณะที่การออมลดลง

1.6 ระดับราคาหรือภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งมีความสำคัญต่อภาวะเงินออมเช่นกัน ทั้งนี้ เพราะการที่ระดับราคาสินค้าเพิ่มขึ้น จะทำให้ประชาชนต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเพื่อรักษาระดับการบริโภคของคนไว้ ซึ่งเป็นผลทำให้การออมลดลง สำหรับระดับราคาที่มีผลต่อการออมได้แก่ ระดับราคาสินค้าทั่วไป ระดับราคาสินค้าประเภทอาหาร การคาดคะเนระดับราคาหรือภาวะเงินเฟ้อในอนาคต ซึ่งถ้ามีการคาดการณ์ว่าจะเกิดขึ้นแล้ว การบริโภคเพื่อหนีภาวะเงินเฟ้อในอนาคตจะเพิ่มขึ้นจนทำให้ระดับการออมต้องลดลง

1.7 การบริโภค อาจกล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยโดยตรงที่กำหนดการออม เพราะถ้าการบริโภคเพิ่มขึ้นการออมจะลดลง สำหรับการบริโภคที่มีอิทธิพลต่อการออม คือ การบริโภคในปัจจุบัน การบริโภคในอดีต การบริโภคที่แท้จริงต่อหัว

1.8 ภาษี ซึ่งอาจจะมีอิทธิพลต่อการออมได้เพราะการที่ภาษีเพิ่มขึ้น รายได้ที่สามารถใช้จ่ายได้จริงของประชาชนจะลดน้อยลง การออมจึงลดลงตามไปด้วย และภาษีที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการออม คือ ภาษีทางตรง ภาษีคอกเบี้ยและเงินปันผล

1.9 จำนวนสาขาของสถาบันการออม ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมเช่นกัน เพราะการเพิ่มจำนวนสาขาของสถาบันการออม จะทำให้ประชาชนเข้าถึงการออมได้ง่ายขึ้น

1.10 จำนวนประชากร ถือว่ามีอิทธิพลต่อการออมโดยส่วนรวมในระบบเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นย่อมทำให้ 3585 ารบริโภคเพิ่มขึ้นและการออมลดลง

2. ปัจจัยทางสังคม

ปัจจัยทางสังคมถูกยอมรับว่ามีอิทธิพลต่อการออมไม่น้อยไปกว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการออมของครัวเรือนนั้นจะมีปัจจัยทางสังคมเป็นตัวแปรที่กำหนดตัวหนึ่ง โดยปัจจัยในทางสังคมที่เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อการออม ได้แก่

2.1 จำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัว จะเป็นตัวกำหนดว่าครัวเรือนจะออมได้หรือไม่ ถ้าจำนวนผู้มีเงินได้ในครอบครัวสูง โอกาสที่จะออมก็จะเป็นไปได้มากกว่าจำนวนผู้มีเงินได้น้อย

2.2 เป้าหมายการออม ผู้ที่มีเป้าหมายการออมมักจะมีแนวโน้มที่จะมีปริมาณการออมสูงกว่าผู้ไม่มีเป้าหมายการออม

2.3 รสนิยมในการบริโภค ซึ่งจะมอิทธิพลต่อการบริโภคและที่ส่งผลกระทบต่อการออม

2.4 อายุ มีอิทธิพลต่อการออมตามทฤษฎีการบริโภคตามช่วงอายุขัย นั่นคือ ผู้มีอายุในวัยกลางคนจะมีการออมสูงกว่าในวัยต้นและบั้นปลายชีวิต

2.5 การศึกษา เชื่อว่ามีอิทธิพลต่อการออม โดยทั่วไปผู้มีการศึกษาสูงจะมีการวางแผนการออมมากกว่าผู้มีการศึกษาน้อย ทั้งนี้ผู้มีการศึกษาสูงจะมีระดับรายได้สูงกว่า

2.6 อาชีพ เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออม เพราะความแตกต่างในอาชีพจะส่งผลให้เกิดความแตกต่างในรายได้ และบางอาชีพก็มีระบบอำนวยให้เกิดการออมในตัว

2.7 ขนาดครอบครัว จะมีผลต่อการออมโดยขนาดครัวเรือนใหญ่ มีภาระค่าใช้จ่ายสูง จะมีระดับการออมที่น้อยกว่าขนาดของครัวเรือนเล็กที่มีภาระค่าใช้จ่ายต่ำกว่า

2.8 กรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดิน เป็นสาเหตุหนึ่งที่จะกระทบต่อการออมเพราะผู้ที่มีกรรมสิทธิ์ในบ้านและที่ดินเรียบร้อยแล้ว ย่อมมีฐานะที่จะเก็บออมมากกว่าผู้ที่เป็นหนี้เกี่ยวกับที่อยู่อาศัย

2.9 สภาพภูมิอากาศและเขตที่อยู่อาศัย เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการออมที่สถาบันการออม เพราะความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินออม เป็นปัจจัยที่จะส่งเสริมให้มีการออมเพิ่มขึ้น

2.10 ความพร้อมของสถาบันการออม ที่ให้ความสะดวกทั้งระบบการออม และการติดต่อจะเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในการออม

2.11 การโฆษณาและสิ่งจูงใจ เป็นผลทำให้ผู้ออมตื่นตัวและความต้องการที่จะออมมากขึ้นตามแรงโฆษณาและแรงจูงใจและจากการศึกษาความแตกต่างของอัตราการออมในประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ.1990 (Dornbusch; Fischer; & Startz. 2004: 353 – 355) พบว่าปัจจัยที่ทำให้ระดับการออมในประเทศสหรัฐอเมริกามีอัตราการออมต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศที่มีอัตราการออมสูงอย่างเช่นประเทศญี่ปุ่น คือ ปัจจัยด้านประชากรที่มีสัดส่วนของจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าประชากรวัยแรงงาน (ประเทศมีอัตราการพึ่งพิงสูง) และปัจจัยทางด้านการเข้าถึงแหล่งเงินกู้ได้ โดยสะดวกในการกู้ยืมเพื่อซื้อสินค้าคงทน เช่น บ้านและรถยนต์ เป็นต้น ดังนั้นจึงเห็นว่าประเด็นทั้งสองได้มีความสอดคล้องกับปัจจัยการกำหนดการออมในข้างต้น

และจากการศึกษาการปรับปรุงทฤษฎีทางเลือกผู้บริโภค เพื่อเป็นทางเลือกการออมหรือการกู้ยืมสำหรับผู้บริโภค (Browning; & Zupan. 1996: 146 – 149) พบว่าหากผู้บริโภคมีการเลือกที่จะกู้ยืมเพื่อการบริโภคหรือมีระดับการบริโภคสูงกว่ารายได้ในปัจจุบันแล้ว จะส่งผลกระทบต่อระดับการออมลดลงได้ กล่าวคือผู้บริโภคที่เลือกการบริโภคเพิ่มขึ้นมากกว่าการเลือกการออมเพราะเนื่องจากการออมเกี่ยวข้องกับบริโภคที่น้อยกว่ารายได้ในปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลให้สามารถบริโภคที่เพิ่มขึ้นในเวลาถัดมา ส่วนการกู้ยืมนั้นเกี่ยวข้องกับการบริโภคมากกว่ารายได้ในปัจจุบัน แต่การบริโภคในอนาคตจะลดลงมากกว่ารายได้ในอนาคตเพราะจะต้องมีการชำระคืนเงินกู้ ดังนั้นหากผู้บริโภคมีการกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้จ่ายในการบริโภคในปัจจุบันเพิ่มมากขึ้นแล้ว การออมที่จะเกิดขึ้นในอนาคตก็ย่อมมีแนวโน้มที่ลดลง จึงถือว่าระดับการบริโภคหรือการเลือกบริโภคในระดับต่างๆ นั้นดังนั้นจึงเห็นว่าประเด็นดังกล่าวมีความสอดคล้องกับปัจจัยการกำหนดการออมในข้างต้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธัญชนก ชันธพงษ์ (2550) ศึกษาพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนของลูกค้ำธนาคารออมสิน โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายปี ในช่วงระหว่างปี พ.ศ.2519-2548 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมทั้งประเภทเงินฝากเพื่อเรียก ประเภทเงินฝากประจำ และสลากออมสิน ได้แก่ รายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริง อัตราเงินเฟ้อ จำนวนสาขาของธนาคารออมสินที่เปิดดำเนินการในประเทศไทย

จิตสุดา ทองปาน (2546) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2533 – 2544 ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริงต่อหัว และพฤติกรรมการออมหลังวิกฤตเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมภาคครัวเรือน ในขณะที่ทรัพย์สิน อัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 1 ปี และค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในปีที่ผ่านมา มีความสัมพันธ์ทิศทางตรงข้าม กับปริมาณการออมภาคครัวเรือน

สุวรรณี สุกใส (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาส ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2546 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าหลักทรัพย์ออกใหม่ภายในประเทศ รายจ่ายรัฐบาล และผลผลิตภาคอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์ในทางเดียวกันกับการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินหลังวิกฤตเศรษฐกิจโดยปัจจัยเหล่านี้ สามารถอธิบายผลต่างของการออมภาคครัวเรือนหลังวิกฤตเศรษฐกิจ ได้ถึงร้อยละ 96.92

พรรธนะ พึ่งแก้ว (2545) ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆ ในระบบเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการออม ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2530 – 2543 ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า รายได้ประชาชาติ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และอัตราเงินเฟ้อเมื่อปีที่แล้วมีอิทธิพลต่อการออม

พิทยา ธีรกีรยุต (2545) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเงินฝากประจำของลูกค้ำธนาคารพาณิชย์หนึ่ง ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเงินฝากประจำแต่ละประเภท และศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการของธนาคารพาณิชย์ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ วิธีการศึกษา ใช้สถิติเชิงพรรณนาอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในรูปของค่า ร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) และสถิติแบบ Non – Parametric โดยใช้ค่า Chi – Square ซึ่งเป็นการทดสอบสมมติฐานว่าตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันหรือไม่ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจาก

แบบสอบถามลูกค้าที่มาเปิดบัญชีเงินฝากประจำประเภทต่าง ๆ กับ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) 10 สาขา จำนวน 290 คน ผลการศึกษา พบว่าผู้ที่มาเปิดบัญชีเงินฝากประจำเป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 38.3 ปี มีสถานภาพสมรส มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4.9 คน มีระดับการศึกษาปริญญาตรีส่วนมากเป็นพนักงานบริษัท รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 17,069 บาท มีเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน 6,573 บาท ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกประเภทบัญชีเงินฝากประจำที่มีนัยสำคัญทางสถิติมี 2 ปัจจัยคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และเงินออมเฉลี่ยต่อเดือน ส่วนปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการเลือกประเภทบัญชีเงินฝากประจำมี 5 ปัจจัย คือ เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา และอาชีพ เหตุผลที่มาใช้บริการธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้แก่ ชื่อเสียงธนาคารดี มีจำนวนสาขามาก ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน มีความมั่นคงปลอดภัย ตามลำดับ ส่วนปัญหาอุปสรรคในการเลือกใช้บริการ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ยจำนวนพนักงานน้อย สถานที่จอดรถไม่สะดวก การให้บริการล่าช้า ตามลำดับ

ฐานันท์ จระมาศ (2544) วิเคราะห์ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2518 – 2542 ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน ได้แก่ รายได้สุทธิส่วนบุคคลที่ใช้จ่ายจริง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ อัตราผลตอบแทนจากพันธบัตรรัฐบาล อัตราส่วนผู้มีงานทำและอัตราเงินเฟ้อ

นิพนธ์ คงแก้ว (2544) ศึกษาถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อ การออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงปี พ.ศ.2528-2542 จากข้อมูลเผยแพร่ทางราชการ และนำเสนอในเชิงพรรณนาและเชิงปริมาณ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินทั้งระบบ ได้แก่ รายได้สุทธิที่สามารถใช้จ่ายได้จริง เงินลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในปีที่ผ่านมา อัตราดอกเบี้ยเงินฝากเฉลี่ยในปีที่ผ่านมา และดัชนีตลาดหลักทรัพย์มีผลในทิศทางเดียวกับการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน ส่วนปัจจัยทางด้านอัตราเงินเฟ้อในปีที่ผ่านมา มีผลในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน นอกจากนี้ยังพบว่าวัตถุประสงค์หลักของการออมของภาคครัวเรือน คือ การออมเพื่อไว้ใช้จ่ายในยามชราและยามฉุกเฉิน

สมปอง แจ่มสุบิน (2544) ศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรม การออมของครัวเรือนก่อนและระหว่างเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในปีพ.ศ.2359กับช่วงวิกฤตเศรษฐกิจในปีพ.ศ.2541 โดยวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น และศึกษาปัจจัยที่กำหนดความแตกต่างพฤติกรรม การออมของครัวเรือน ด้วยวิธีการสร้างแบบจำลองเศรษฐกิจ โดยใช้สมการถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า ผลกระทบจากภาวะถดถอยทางเศรษฐกิจทำให้ครัวเรือน โดยส่วนใหญ่มีความระมัดระวังในการใช้จ่ายใช้สอย

โดยหันมาเก็บออมมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเป็นแรงงาน โดยเฉพาะที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองน่าจะได้รับผลกระทบจากการเลิกจ้าง ทำให้ความสามารถในการออมลดลง

สาคร หมั่นแก้ว (2544) ศึกษาเรื่อง “ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการออมและการกู้ยืมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานประกอบการ : กรณีศึกษาสถานประกอบการที่มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ จังหวัดสงขลา” พบว่า เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการออมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ยกเว้นอายุ รายได้รวมทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ รายจ่ายรวมทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ มีความสัมพันธ์ต่อการออมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ผลการวิเคราะห์การถู้อธิบายว่า เพศ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการกู้ยืมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ ยกเว้น อายุ สถานภาพการสมรส รายได้รวมทั้งหมดของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ มีความสัมพันธ์ต่อการกู้ยืมกับสหกรณ์ออมทรัพย์

อุสาห์ แซ่มสุวรรณ (2544) ศึกษาปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือนในประเทศไทย ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2527 – 2541 ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อคน ค่าใช้จ่ายในการบริโภคในปีที่ผ่านมา และอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่แท้จริง เป็นปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือน โดยรายได้เฉลี่ยต่อคนมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับการออมของครัวเรือน สำหรับค่าใช้จ่ายในการบริโภคในปีที่ผ่านมาและอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำที่แท้จริงมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับการออมของครัวเรือน

อัจฉรา สงสมพันธ์ (2544) ศึกษาปัจจัยกำหนดการออมภายในประเทศ ในช่วงระหว่างปี พ.ศ. 2520 – 2542 ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าการส่งออก (CX) หนี้ต่างประเทศ (GFD) การลงทุนโดยตรงของภาคเอกชน (FDI) ผลต่างของอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ถูกค้ำขึ้นดี (MLR) กับอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ในตลาดยุโรป (LIBOR) ประเภท 12 เดือน (INT) เงินโอนสุทธิซึ่งรัฐบาลได้รับจากต่างประเทศ (AID) และรายได้ต่อหัวที่แท้จริง (GDPN) มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมภายในประเทศเบื้องต้น ในขณะที่อัตราเงินเฟ้อหรือระดับราคาสินค้าในประเทศ (CPI) มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกับการออมในประเทศเบื้องต้น

ชารินี นัตริไชยสิทธิกุล (2543) ศึกษาปัจจัยสำคัญทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมการออมภาคครัวเรือน และวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของการออมภาคครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย (1) ข้อมูลปฐมภูมิที่ได้จากการออกแบบสอบถามครัวเรือนจำนวน 434 ตัวอย่าง และ (2) ข้อมูลที่ได้จากเอกสารข้อมูลทางสถิติที่

หน่วยงานต่างๆ จัดเก็บรวบรวมไว้และจากงานวิจัยต่างๆ การศึกษานี้นอกจากจะใช้วิธีการเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายถึงลักษณะโดยทั่วไปของพฤติกรรมการออมของครัวเรือนแล้ว ยังใช้วิธีการเชิงประมาณในการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือน โดยการสร้างสมการถดถอยเชิงซ้อนเพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ของตัวแปรทางด้านเศรษฐกิจและสังคมต่างๆ ในสมการที่มีผลต่อการออมภาคครัวเรือน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนโดยรวมของจังหวัดเชียงใหม่ คือ รายได้ของครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน และจำนวนผู้พึ่งพิงโดยที่ รายได้มีความสัมพันธ์กับการออมของครัวเรือนในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวนผู้พึ่งพิงและขนาดของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมภาคครัวเรือนในทิศทางตรงกันข้าม แต่เมื่อพิจารณาแยกเป็นเขตเมืองและเขตชนบทพบว่า (1) ในเขตเมืองมีปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมของครัวเรือนคือ รายได้ของครัวเรือน ขนาดของครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิงและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน โดยที่รายได้และจำนวนผู้พึ่งพิงของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางเดียวกัน ส่วนขนาดของครัวเรือนและระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางตรงกันข้าม (2) สำหรับในเขตชนบทนั้นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดการออมภาคครัวเรือนคือ รายได้ของครัวเรือน จำนวนผู้พึ่งพิง และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน โดยที่รายได้และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางเดียวกัน ส่วนจำนวน ผู้พึ่งพิงมีความสัมพันธ์กับการออมในทิศทางตรงกันข้ามสำหรับวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการออมของครัวเรือนพบว่า ทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทของจังหวัดเชียงใหม่มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อใช้ในยามเจ็บป่วยหรือยามชรา ซึ่งเป็นการออมเพื่อใช้จ่ายในอนาคตมากกว่าเพื่อหาผลประโยชน์ ส่วนผู้ที่ไม่มีการออมทรัพย์กับสถาบันการเงินก็เนื่องจากมีรายได้น้อย จึงมักเก็บไว้ กับตัวเพื่อใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้ก็เพราะต้องการความสะดวกและความคล่องตัวในการ นำเงินออกมาใช้

นัคดา อิงคพร (2543) ศึกษาผลกระทบของนโยบายภาษีและการค้าต่อพฤติกรรมการออมของไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบนโยบายภาษีและการค้า กับตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ ได้แก่ รายได้ที่แท้จริง อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการออมของไทย โดยนำเทคนิคทางเศรษฐมิติมาใช้ในการศึกษา 2 วิธีการคือ วิธีแรกเป็นการประมาณค่ากำลังสองน้อยที่สุด (the ordinary least squares estimation : OLS) ส่วนวิธีการที่ 2 ทดสอบ Stationary หรือ Unit root ของอนุกรมข้อมูลตัวแปรแต่ละตัว โดยเทคนิค Cointegration & Error correction model (ECM) โดยศึกษาจากข้อมูลรายปีระหว่างปี พ.ศ. 2521-2542 ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรต่างๆ ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่แท้จริง และสามารถแยกผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาวได้ ตัวแปรระดับรายได้ที่แท้จริงอัตราภาษีรายได้ทางตรง ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคมีอิทธิพลชัดเจนที่สุดต่อการเปลี่ยนการออมของภาคเอกชน แต่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากอัตรการ

ส่งออกและอัตราการค่ากลับไม่สามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงของการออมภาคเอกชนในระยะสั้นยังขึ้นอยู่กับ ความคลาดเคลื่อนที่เกิดค่าที่แท้จริงของการเบี่ยงเบนออกจากค่าที่เป็นดุลยภาพในระยะยาว (disequilibrium error) ในช่วงเวลาก่อนจะได้รับการแก้ไขให้คลาดเคลื่อนน้อยลง และสัมประสิทธิ์ของตัวแปร Error correction modeiterm ที่คำนวณได้มีค่าเป็นลบและมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้อง กับหลักทฤษฎีทางด้าน Cointegration & Error correction ที่ว่าค่าความคลาดเคลื่อนในการปรับตัวเข้าสู่ภาวะดุลยภาพทางเศรษฐกิจในระยะยาวจะต้องลดลงเรื่อยๆ ตามลำดับ

พนม กิติวัจ (2543) ศึกษาถึงรูปแบบการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ปัจจัยต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการออม และแนวโน้มการออมของครัวเรือนในอนาคตโดยสร้างรูปแบบจำลองในรูปแบบฟังก์ชันการออมตามแนวคิดทางทฤษฎีต่างๆ คือ สมมติฐานรายได้ สัมบูรณ์ สมมติฐานรายได้สัมพัทธ์ สมมติฐานรายได้ถาวร สมมติฐานวงจรชีวิต สมมติฐานอัตราดอกเบี้ย และสมมติฐานทรัพย์สินสุทธิ ทำการศึกษาเกี่ยวกับการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยอาศัยข้อมูลจากการออกแบบสอบถามตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 300 ครัวเรือน ครอบคลุมอาณาบริเวณของตำบลต่างๆตามเขตการปกครองของเทศบาลนครเชียงใหม่ทั้ง 4 แขวง คือ แขวงนครพิงค์ แขวงกาวิละ แขวงศรีวิชัย และแขวงเม็ງรายจากการศึกษาพบว่า รูปแบบการออมของครัวเรือนยังให้ความสำคัญการออมกับสถาบันการเงินค่อนข้างสูง คิดเป็นร้อยละ 39.17 ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันการเงินมีความมั่นคงสูง รองลงมาจะออมในรูปแบบของกรมธรรม์ประกันชีวิต คิดเป็นร้อยละ 22.41 ซึ่งครอบคลุมถึงการรักษาพยาบาลที่อาจเกิดขึ้น และมีการออมในรูปแบบของการฝากแซร์ หลักทรัพย์ พันธบัตรต่างๆ และสลากออมสิน/ธนาการเพื่อการเกษตร ตามลำดับ สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนนั้นมี 2 ปัจจัย คือ รายได้ของครัวเรือน และอายุหัวหน้าครัวเรือน และแนวโน้มการออมของครัวเรือนในอนาคต พบว่า กลุ่มของครัวเรือนตัวอย่างร้อยละ 95.2 คาดว่าออม ซึ่งจะออมในรูปแบบใดนั้นครัวเรือนให้ความสำคัญในด้านความมั่นคงถึงร้อยละ 41.20 เหตุผลสำคัญรองลงมา ได้แก่ ผลตอบแทน และชนิด สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่อง การโฆษณาจูงใจให้ออม ตามลำดับ สำหรับครัวเรือนที่คาดว่าไม่ออมในอนาคต ซึ่งร้อยละ 35.71 เป็นเพราะไม่รู้จะออมในรูปแบบใด ร้อยละ 28.57 คิดว่าผลตอบแทนที่ได้รับไม่น่าพอใจ และเหตุผลรองลงมาคือ ไม่มีสภาพคล่องพอไม่เชื่อมั่นในความมั่นคงของสถาบันการเงิน

สิทธิพงษ์ พรหมทอง (2543) ศึกษาพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทยจากการศึกษาโดยใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนใน ประเทศไทย ปี 2541 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า เกือบทุกๆ กลุ่มตัวอย่างครัวเรือน ไม่ว่าจะจำแนกตามที่ตั้งของครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือน หรือลักษณะทางเศรษฐกิจสังคม มีพฤติกรรมการออมที่

สอดคล้องกับแนวคิดรายได้สัมบูรณ์ของ Keynes คือมีค่า MPS มากกว่าค่า APS หรือ $APC > MPC$ และยังพบว่าครัวเรือนที่มีรายได้เฉลี่ยสูงกว่ารายได้เฉลี่ยรวมมีการออมต่อรายได้ (S/Y) ที่สูงกว่าครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่ารายได้เฉลี่ยรวมของกลุ่มตัวอย่างใน แต่ละกลุ่ม แต่เมื่อพิจารณาในแนวคิดสมมติฐานวัฏจักรชีวิตของ Albert Ando-Franco Modigliani นั้นพบว่าไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในประเทศไทยไม่ว่าจะเป็นกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนทั้งประเทศหรือกลุ่มตัวอย่างครัวเรือนที่จำแนกตามที่ตั้งของครัวเรือน เนื่องจากกลุ่มครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุอยู่ในวัยกลางคนไม่ได้เป็นกลุ่มคนที่มีการออมต่อรายได้ ที่สูงที่สุดเมื่อนำไปเปรียบเทียบกับครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีอายุอยู่ในวัยอื่นๆ ทั้งนี้ น่าจะมาจากความแตกต่างทางด้านลักษณะสังคมระหว่างสังคมไทยกับสังคมตะวันตก เพราะแนวคิด สมมติฐานวัฏจักรชีวิตนั้น ได้สมมติให้บุคคลนำเงินที่หาได้ตลอดชีวิตมาใช้ในการบริโภคจนหมดโดยไม่ได้เน้นถึงการเก็บออมไว้เป็นมรดกให้แก่คนรุ่นหลังมากนักและจากสวัสดิการทางสังคมที่ต่างกันก็ทำให้คนในวัยสูงอายุของไทยมีการออมต่อรายได้ที่ค่อนข้างสูงกว่ากลุ่มอายุอื่นๆ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูและรักษาตัวเอง ซึ่งเป็นข้อแตกต่างของสังคมไทยกับแนวคิดของ Ando-Modigliani สำหรับปัจจัยหรือตัวแปรที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนที่สำคัญ พบว่ารายได้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการกำหนดการออม รองลงมาเป็นสินทรัพย์ทางการเงิน การศึกษา ของหัวหน้า ครัวเรือน กลุ่มพึ่งพิงอายุของหัวหน้าครัวเรือน หนี้สิน การครอบครองที่อยู่อาศัย และขนาดของครัวเรือนตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า ครัวเรือนในเขตกรุงเทพและปริมณฑลเป็นกลุ่มครัวเรือนที่มีการออมที่สูงกว่าครัวเรือนที่อาศัยอยู่นอกเขตกรุงเทพและปริมณฑล ซึ่งอาจเป็นเพราะมีรายได้ที่สูงกว่า

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2543) ได้ทำการสำรวจเพื่อรวบรวมข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับครัวเรือน การบริโภคภายในครัวเรือน การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของทรัพย์สินและหนี้สิน การเป็นเจ้าของทรัพย์สินถาวรและลักษณะของครอบครัวรวมทั้งการอยู่อาศัย ตั้งแต่ปี 2518 - 2543 โดยสำรวจทุก 2 ปี พบว่าจากปี 2541 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นจากปี 2539 ร้อยละ 7.65 และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.32 แต่จากปี 2543 ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ลดลงจากปี 2541 ร้อยละ 4.55 และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ลดลงร้อยละ 3.81 จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ปี 2541 - 2543 หลังจากที่ประเทศไทยประสบปัญหาทางเศรษฐกิจทำให้ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อครอบครัวต่อเดือนลดลง จึงทำให้เกิดการประหยัดจากการใช้จ่ายของครอบครัวและหันไปออมเงินไว้มากขึ้น (ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ทั้งระบบเงินฝากของธุรกิจและครัวเรือนจากปี 2543 เพิ่มขึ้นจากปี 2541 เท่ากับร้อยละ 6.90 และในปี 2544 เพิ่มขึ้นจากปี 2541 เท่ากับร้อยละ 11.09)

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ (2543) ได้ศึกษาผลการสำรวจสถานะเศรษฐกิจครัวเรือนของประชาชน วันที่ 15 กันยายน-25 ตุลาคม 2543 จากกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนทั่วประเทศ โดยใช้ตัวอย่างสุ่มแบบชั้นภูมิหลายชั้น (Stratified Multi – stage Sampling) จาก 20 จังหวัดทั่วประเทศ จำนวนตัวอย่าง 2,500 ครัวเรือนพบว่า ระดับรายได้ของครัวเรือนจะเท่าเดิมร้อยละ 53.1 ลดลงร้อยละ 32.0 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.9 ได้สอบถามถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการซื้อสินค้าใหม่ เช่น ตู้เย็น หรือ โทรทัศน์ หรือไม่ ร้อยละ 12.6 ตอบว่าเหมาะสม อีกร้อยละ 87.4 ตอบว่าไม่เหมาะสม และได้สอบถามการคาดการณ์ของราคาสินค้าต่างๆไปจะเป็นเช่นไรพบว่าร้อยละ 85.8 คาดว่าจะแพงขึ้น ร้อยละ 5.4 คาดว่าเท่าเดิม และร้อยละ 1.6 คาดว่าจะลดลง โดยสรุปได้ว่า หากพิจารณาจากตัวเลขในแง่ทางเศรษฐศาสตร์ระดับครัวเรือนของประชาชนในไตรมาสที่สาม พบว่าสถานะเศรษฐกิจครัวเรือนของประชาชนอยู่ในสภาพที่น่าเป็นห่วงยิ่ง และเมื่อพิจารณาถึงปัจจัยทางจิตวิทยาสังคมพบว่า ดัชนีความเชื่อมั่นของหัวหน้าครอบครัวต่อสถานะเศรษฐกิจหลายตัวบ่งบอกถึงความไม่พอใจในสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของตน และการไม่ตัดสินใจใช้จ่ายใช้สอยสินค้าราคาที่สูง เช่น โทรทัศน์ ตู้เย็น และรถยนต์

เกรนทร์ ถาวร (2542) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการจัดสรรเงินออมของอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในช่วงภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ลดต่ำลง จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 52 คน ผลการศึกษาพบว่า ในทุกรูปแบบของการออมและการจัดสรรเงินพิเศษหญิงจะมีการออมสูงกว่าเพศชาย เว้นแต่ในกรณีของการซื้อหุ้นและการซื้อขายเงินตราซึ่งมีอัตราความเสี่ยงสูงที่เพศชายจะให้ความสนใจมากกว่า และไม่ว่าจะจำแนกรูปแบบการออมตามเพศอายุ รายได้ ระดับการศึกษา สถานภาพ หรือตำแหน่งหน้าที่การงาน การออมเงินในรูปแบบเงินฝากธนาคารพาณิชย์เป็นรูปแบบที่มีมากที่สุดในทุกประเภท

มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, สำนักวิจัยเอแบคโพลล์ (2542) ได้ศึกษาผลการสำรวจสถานะเศรษฐกิจครัวเรือนของประชาชน วันที่ 1 กันยายน – 21 ตุลาคม 2542 จากกลุ่มตัวอย่างหัวหน้าครัวเรือนทั่วประเทศ โดยใช้ตัวอย่างสุ่มแบบชั้นภูมิหลายชั้น (Stratified Multi – stage Sampling) จาก 19 จังหวัดทั่วประเทศ จำนวนตัวอย่าง 1,418 ครัวเรือน พบว่า ระดับรายได้ของครัวเรือนจะเท่าเดิม ร้อยละ 43.4 ลดลงร้อยละ 39.4 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.2 และคาดหวังว่าจะไม่เพิ่มขึ้นหรือลดลงในปีหน้าร้อยละ 54.9 คาดว่าจะเหมือนเดิม ร้อยละ 22.1 คาดว่าจะเพิ่มขึ้น และร้อยละ 20.5 คาดว่าจะลดลง ส่วนร้อยละ 2.5 ระบุไม่ทราบ ได้สอบถามถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการซื้อสินค้าใหม่ เช่น ตู้เย็นหรือ โทรทัศน์ หรือไม่ ร้อยละ 11.7 ตอบว่าเหมาะสม อีกร้อยละ 88.3 ตอบ

ว่าไม่เหมาะสม และได้สอบถามการคาดการณ์ของราคาสินค้าต่างๆ ไป จะเป็นเช่นไร พบว่าร้อยละ 57.7 คาดว่าจะแพงขึ้น ร้อยละ 17.4 คาดว่าจะเท่าเดิม และร้อยละ 6.0 คาดว่าจะลดลง

กิตติชัย เล้าสกุล (2541) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ไทย กับการออม การลงทุน และผลิตภัณฑ์ประชาชาติ โดยแบ่งภาคเศรษฐกิจออกเป็น ภาคอุตสาหกรรม ภาคเกษตรกรรม ภาคการค้า และภาคอื่นๆ ทำการศึกษาโดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลาในช่วงปี พ.ศ. 2520-2539 ประมาณค่าทางสถิติด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดสองชั้น และทดสอบความสมบูรณ์ของแบบจำลองด้วยการทำ simulation ผลการศึกษาพบว่า ประมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์มีผลต่อปริมาณการออม โดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน และประมาณสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละภาคเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์รทิศทางเดียวกันกับการลงทุนในแต่ละภาคเศรษฐกิจ และผลิตภัณฑ์ประชาชาติในแต่ละภาคเศรษฐกิจ ส่วนผลของ simulation พบว่า เป็นที่น่าพอใจ นั่นคือสามารถนำแบบจำลองไปใช้ในการพยากรณ์ได้

ขวัญใจ เกียรติศักดิ์สาคร (2541) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรม การบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรม การบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อมของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับปานกลาง และลักษณะทางประชากร ด้านเพศ และรายได้ส่วนบุคคล ไม่มีความแตกต่างในพฤติกรรม การบริโภคเพื่อสิ่งแวดล้อม

จันทร์จิรา สุริยะชัยพร (2541) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเงินฝากของลูกค้านานาชาตินครหลวง จำกัด (มหาชน) จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 240 คน พบว่า ลูกค้าส่วนใหญ่ของธนาคารทราบถึงปัญหาของสถานะเศรษฐกิจที่ถดถอย โครงสร้างของธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน) ที่เปลี่ยนไป โดยทราบถึงการแข่งขันระดมเงินฝากของธนาคารที่จ่าย อัตราดอกเบี้ยสูง และทราบถึงการค้าประกันเงินฝากเต็มจำนวนโดยรัฐบาล ลูกค้ามีความเห็น ว่าความมั่นคงของธนาคารมีความเสี่ยงและไม่มีความเสี่ยงในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน จึงกล่าวได้ว่า ปัจจัยด้านดอกเบี้ยและความมั่นคงของธนาคารไม่ใช่ปัจจัยที่ลูกค้าจะนำมาพิจารณาเลือกใช้บริการเงินฝากกับธนาคารเพียงปัจจัยเดียว แต่เป็นเพียงปัจจัยหลักในอันดับต้นๆ เท่านั้น นอกจากนี้ลูกค้ายังพิจารณา จากการบริการของผู้บริหารสาขาและพนักงานที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี พุดจาสุภาพ ให้บริการที่ สะดวกรวดเร็ว และเชื่อถือได้ รวมถึงทำเลที่ตั้งของธนาคารที่เดินทางสะดวก อยู่ใกล้บ้านหรือที่ ทำงาน

ชัยวุฒิ อัครวิภู (2541) ศึกษาปัจจัยที่กำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนในแต่ละกลุ่มอาชีพ ใช้ข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมการออมของครัวเรือนของธนาคารแห่งประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2536 ผลการศึกษาพบว่า รายได้ชั่วคราว และรายได้ประจำเป็นปัจจัยที่สำคัญ

ในการกำหนดพฤติกรรมการออมของครัวเรือนที่ประกอบอาชีพข้าราชการ พนักงานองค์การของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ค้าขายหรือเจ้าของกิจการ หรือธุรกิจ ลูกจ้างภาคเอกชน และอาชีพรับจ้างทั่วไป อย่างมีนัยสำคัญ โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวก(Positive) ต่อการออม ด้วยความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 90% ยกเว้นอาชีพเกษตรกรกรรม

พิพัฒน์ นวเชียร (2541) ศึกษาเรื่องผลของการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินต่อการบริโภคและการออมของภาคครัวเรือนในประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาผลของการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินต่อการบริโภคและการออมของภาคครัวเรือนในประเทศไทย โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน กล่าวคือ ในส่วนแรก ทำการศึกษาการบริโภคและการออมของประเทศต่างๆ ส่วนที่สอง ศึกษาการบริโภคและการออมรวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการบริโภคและการออมของภาคครัวเรือน และ ส่วนที่สาม ศึกษาถึงผลของการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินต่อการบริโภคและการออมของภาคครัวเรือน โดยใช้ข้อมูลปี พ. ศ. 2513 – 2537 และใช้วิธีการประมาณค่าแบบจำลองด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบธรรมดา ผลการศึกษาในส่วนแรกพบว่า ประเทศต่างๆ แม้ว่าจะมีระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจใกล้เคียงกัน แต่แบบแผนการบริโภคภาคเอกชนและการออมแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่กำหนดการบริโภคและการออมนั้นแตกต่างกันในแต่ละประเทศ สำหรับส่วนที่สองนั้น ผลการศึกษาเกี่ยวกับการออมพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการออมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง และอัตราการพึงพิงซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการออมภาคครัวเรือน ส่วนอัตราดอกเบี้ยมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม และผลการศึกษาในส่วนที่สามเกี่ยวกับผลของการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินต่อการบริโภคและการออมของภาคครัวเรือน พบว่า การผ่อนคลายดังกล่าวมีผลทำให้การบริโภคภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นและการออมภาคครัวเรือนลดลง เนื่องจากการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนโดยสะดวกมากขึ้น และจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าสินทรัพย์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความต้องการเพิ่มระดับการออมภายในประเทศโดยการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินไม่ประสบผลตามที่ต้องการ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2541) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครัวเรือนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลโครงการสำรวจรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนปี 2541 ในการวิเคราะห์ครั้งนี้ได้เลือกใช้แบบจำลอง Logistic Regression โดยที่ตัวแปรตาม (Dependent Variable) มีลักษณะเป็นตัวแปรทวิ (Binary Variable) มีค่าเท่ากับ 1 หากครัวเรือนมีการฝากเงินในสถาบันการเงิน และมีค่าเท่ากับ 0 หากครัวเรือนไม่ได้ฝากเงินในสถาบันการเงิน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อโอกาสในการออมของครัวเรือน คือ รายได้ประจำต่อเดือนของครัวเรือน ครัวเรือนที่มีรายได้ประจำต่อเดือนระหว่าง 5,000 – 9,999 บาท มีโอกาสออมเงิน

มากกว่าครัวเรือนที่มีรายได้ประจำต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ถึง 2.5 เท่า ในขณะที่ครัวเรือนที่มีรายได้ดังกล่าวสูงขึ้น คือ 10,000 – 19,999 บาท , 20,000 – 29,999 บาท และตั้งแต่ 30,000 บาท ขึ้นไป จะมีโอกาสในการออมสูงกว่าครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000บาท ถึง 5 เท่า , 9 เท่า และเกือบ 25 เท่า ตามลำดับ

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้างนี้ เป็นการศึกษารื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยผู้วิจัยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้างนี้ ศึกษาข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยผู้ศึกษาจะทำการศึกษาจากกลุ่มพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 151 คน โดยมีธนาคารทั้งหมด 12 ธนาคาร แบ่งออกเป็น

1. ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	10 คน
2. ธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	14 คน
3. ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	24 คน
4. ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	8 คน
5. ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	13 คน
6. ธนาคารนครหลวงไทย จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	10 คน
7. ธนาคารซี ไอ เอ็ม บี ไทย จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	8 คน
8. ธนาคารยูโอบี จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	7 คน
9. ธนาคารกรุงศรีอยุธยา จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	13 คน
10. ธนาคารออมสิน จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	15 คน
11. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร	จำนวนพนักงาน	20 คน
12. ธนาคารชนชาติ จำกัด (มหาชน)	จำนวนพนักงาน	9 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่ และอายุงาน
2. ตัวแปรตาม ประกอบด้วย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่ ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะของการออม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยการศึกษาจากเอกสารต่างๆ จากเอกสารทางวิชาการ รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบในการสร้างแบบสอบถามให้เหมาะสม ซึ่งแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ตำแหน่งหน้าที่ และอายุงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) เพียงคำตอบเดียวตามสถานภาพข้อมูลตามความเป็นจริงของผู้ตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เกณฑ์กำหนดน้ำหนักคะแนน คือ

มากที่สุด	ให้ระดับคะแนนเท่ากับ	5
มาก	ให้ระดับคะแนนเท่ากับ	4
ปานกลาง	ให้ระดับคะแนนเท่ากับ	3
น้อย	ให้ระดับคะแนนเท่ากับ	2
น้อยที่สุด	ให้ระดับคะแนนเท่ากับ	1

วิธีการแปรผลแบบทดสอบส่วนนี้ได้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบน (S.D.) เป็นดัชนีในการแบ่งระดับการประเมินซึ่งกำหนดเป็น 5 ระดับ และ ในแต่ละระดับมีค่าพิสัยที่ได้จากการคำนวณจากสูตร ดังนี้

$$\begin{aligned}
 \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} \\
 &= 0.80
 \end{aligned}$$

นำช่วงคะแนนที่ได้นี้ ไปบวกเพิ่มจากค่าต่ำสุด ซึ่งจะได้แต่ละช่วงคะแนน ดังนี้

ระดับมากที่สุด	คือ	คะแนนตั้งแต่	4.21-5.00
ระดับมาก	คือ	คะแนนตั้งแต่	3.41-4.20
ระดับปานกลาง	คือ	คะแนนตั้งแต่	2.61-3.40
ระดับน้อย	คือ	คะแนนตั้งแต่	1.81-2.60
ระดับน้อยที่สุด	คือ	คะแนนตั้งแต่	1.00-1.80

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการออมปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list) และคำถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการดังนี้ผู้ศึกษาชี้แจงและแจกแบบสอบถามให้แก่บุคคลตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และขอรับแบบสอบถามที่ตอบแล้ว เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม นำแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามมีลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาจากทฤษฎีแนวคิดต่างๆ ดำரா บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดกรอบแนวความคิด และขอบเขตของการศึกษา และสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาให้ครอบคลุมตามความมุ่งหมายของการศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากตำรา เพื่อให้การกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามมีความชัดเจนตามความมุ่งหมายของการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้ใช้แนวทางจากแบบสอบถามที่มีผู้วิจัยได้ทำการทดสอบหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha

การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ผู้ศึกษาได้ทำการทดสอบ (Pre-test) แบบสอบถาม จำนวน 10 ชุด เพื่อตรวจสอบความเข้าใจในชุดคำถามของกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้แบบสอบถามมาทดสอบค่าความเชื่อมั่น โดยใช้การทดสอบแบบของครอนบัก (Cronbach) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) และได้ค่าสัมประสิทธิ์ของ Cronbach ดังต่อไปนี้

ด้านผลตอบแทน	มีความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.883
ด้านความมั่นคง	มีความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.921
ด้านแรงจูงใจในการออม	มีความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.869
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	มีความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.921
ด้านรายได้	มีความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.905
ด้านลักษณะของการออม	มีความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.933
ด้านภาพรวม	มีความเชื่อมั่นเท่ากับ	0.912

ขั้นตอนที่ 4 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ได้มาประมวลและวิเคราะห์ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากได้รวบรวมแบบสอบถามทั้งหมดจากผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม และแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก

2. การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่ถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า

3. การประมวลผลข้อมูล (Processing) ข้อมูลที่ได้ลงรหัสแล้วนำมาบันทึกในคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางสถิติ ในการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง จะถูกนำมาประมวลผลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อทำการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistic Package for Social Sciences : SPSS) ใน

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล โดยตัวแปรต่างๆ จะถูกนำมาลงรหัสเพื่อเปลี่ยนสภาพข้อมูลให้อยู่ในรูปตัวเลขแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ในรูปตัวเลขแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

แบบสอบถามส่วนที่ 1 และ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล และพฤติกรรมการออม โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเบื้องต้นในการวิเคราะห์ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ของตัวแปร และการนำเสนอในรูปแบบของตารางพร้อมคำอธิบาย

สูตรที่ใช้ในการคำนวณหา (%)

$$P = \frac{n \times 100}{N}$$

โดยที่ P = อัตราส่วนร้อยละ
 n = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อ
 (จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละคนที่แบ่งแยกเพศ)
 N = จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

แบบสอบถามส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออม โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเบื้องต้นในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และจัดลำดับค่าเฉลี่ย ของตัวแปร และการนำเสนอในรูปแบบของตารางพร้อมคำอธิบาย

สูตรทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย

$$\text{ค่าเฉลี่ย} \quad \bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ	\bar{x}	=	ค่าเฉลี่ย
	Σ	=	ผลรวมของข้อมูล
	f	=	จำนวนความถี่ของแต่ละข้อ
	x	=	ค่าของระดับในแต่ละข้อ
	n	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

สูตรที่ใช้ในการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\Sigma f(x_i - \bar{x})^2}{n-1}}$$

S.D.	=	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Σ	=	ผลรวมของคะแนน
f	=	จำนวนความถี่ของแต่ละข้อ
x_i	=	ระดับคะแนน
\bar{x}	=	ค่าเฉลี่ย
n	=	กลุ่มตัวอย่าง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ โดยใช้สถิติสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์กับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว t-test และ สถิติ F-test (one way ANOVAs = F-test) ในการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของ 2 กลุ่ม และมากกว่า 2 กลุ่ม ทำการสรุปผลสมมติฐานว่ายอมรับ หรือปฏิเสธ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 โดยนำเสนอข้อมูลด้วยตารางทดสอบสมมติฐาน

3. การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคาร ในด้านต่างๆ ซึ่งได้แก่ ด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะของการออม โดยใช้สถิติ Pearson Chi-Square ในการทดสอบความสัมพันธ์กัน ทำการสรุปผลสมมติฐานว่ายอมรับ หรือปฏิเสธ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 และ 0.01 และการหาค่าความสัมพันธ์อย่างง่าย โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ หรือ r เพื่อบอกทิศทางความสัมพันธ์ โดยนำเสนอข้อมูลด้วยตารางทดสอบสมมติฐาน

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มประชากรทั้งหมด 151 คน ผู้ศึกษา แบ่งผลการศึกษา ดังนี้

- ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของผู้ตอบ
- ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา आयงาน จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อุปการะเลี้ยงดู การศึกษา รายได้ ตำแหน่งหน้าที่

ตารางที่ 1 ค่าจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ค่าร้อยละ
ชาย	53	35.1
หญิง	98	64.9
รวมทั้งสิ้น	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือ 98 คน คิดเป็นร้อยละ 64.9 และเพศชาย จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1

ตารางที่ 2 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 25 ปี	14	9.3
อายุ 26 - 35 ปี	73	48.3
อายุ 36 – 45 ปี	42	27.8
46 ปีขึ้นไป	22	14.6
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีอายุ 26 - 35 ปีมากที่สุด จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองมาคืออายุ 36 – 45 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 อายุ 46 ปีขึ้นไป จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.6 และกลุ่มตัวอย่างอายุไม่เกิน 25 ปีมีน้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 9.3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
โสด	61	40.4
สมรส	84	55.6
หม้าย	1	0.7
หย่าร้าง	5	3.3
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีสถานภาพสมรสมากที่สุดคือ 84 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาคือโสด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 40.4 หย่าร้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 และหม้ายมีน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตารางที่ 4 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว
ที่อุปการะเลี้ยงดู

สมาชิกในครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
1 คน	27	17.9
2 คน	58	38.5
3 คน	19	12.7
มากกว่า 3 คน	16	10.6
ไม่มี	31	20.6
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีสมาชิกในครอบครัวที่อุปการะเลี้ยงดู 2 คน มากที่สุดคือ 58 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 รองลงมาคือ ไม่มี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 20.6 มี 1 คน จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9 มี 3 คน จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 12.7 และมากกว่า 3 คน มีน้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6

ตารางที่ 5 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	5.9
ปริญญาตรี	126	83.5
ปริญญาโท	13	8.6
สูงกว่าปริญญาโท	3	2.0
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุดคือ 126 คน คิดเป็นร้อยละ 83.5 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 ต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และสูงกว่าปริญญาโท มีน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.0

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุงาน

อายุงาน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 5 ปี	43	28.5
5 ปี – 10 ปี	55	36.4
11 ปี – 15 ปี	39	25.9
16 ปี – 20 ปี	9	5.9
20 ปี ขึ้นไป	5	3.3
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีอายุงาน 5 ปี – 10 ปี มากที่สุดคือ 55 คน คิดเป็นร้อยละ 36.4 รองลงมาคือ น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 อายุงาน 11 ปี – 15 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.9 อายุงาน 16 ปี – 20 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 และ 20 ปี ขึ้นไปมีน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	6	3.9
10,001 – 15,000 บาท	45	29.8
15,001 – 20,000 บาท	53	35.1
20,001 – 25,000 บาท	28	18.6
25,001 – 30,000 บาท	11	7.3
รายได้มากกว่า 30,000 บาท	8	5.3
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาทมากที่สุด คือ 53 คน คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมาคือ 10,001 – 15,000 บาท จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 29.8 รายได้ 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 รายได้ 25,001 – 30,000 บาท

จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.3 รายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3 และรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทมีน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 8 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่

ตำแหน่งหน้าที่	จำนวน	ร้อยละ
ระดับผู้จัดการ	8	5.3
ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	8	5.3
พนักงานทั่วไป	135	89.4
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีตำแหน่งหน้าที่ พนักงานทั่วไป มากที่สุด คือ 135 คน คิดเป็นร้อยละ 89.4 รองลงมาคือ ระดับและระดับผู้จัดการ และผู้ช่วยผู้จัดการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมมารวมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	47	31.1
10,001 – 20,000 บาท	73	48.4
20,001 – 30,000 บาท	24	15.9
30,001 – 40,000 บาท	7	4.6
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท มากที่สุดคือ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 48.4 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 31.1 ค่าใช้จ่าย 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และ 30,001 – 40,000 บาท มีน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6

ตารางที่ 10 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระการผ่อนบ้าน

ภาระการผ่อนบ้าน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	89	58.9
มี	62	41.1
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน ไม่มีภาระการผ่อนบ้านมากที่สุดคือ 89 คน คิดเป็นร้อยละ 58.9 และมีภาระการผ่อนบ้าน จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1

ตารางที่ 11 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระการผ่อนซื้อรถ

ภาระการผ่อนซื้อรถ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	96	63.5
มี	55	36.5
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน ไม่มีภาระการผ่อนซื้อรถมากที่สุดคือ 96 คน คิดเป็นร้อยละ 63.5 และมีภาระการผ่อนซื้อรถ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5

ตารางที่ 12 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระผ่อนชำระสินเชื่อส่วนบุคคล

ภาระผ่อนชำระสินเชื่อส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	49	32.5
มี	102	67.5
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีภาระผ่อนชำระสินเชื่อส่วนบุคคลมากที่สุดคือ 102 คน คิดเป็นร้อยละ 67.5 และไม่มีภาระผ่อนชำระสินเชื่อส่วนบุคคล จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5

ตารางที่ 13 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภาระอื่นๆ

ภาระอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	87	57.6
มี	64	42.4
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน ไม่มีภาระอื่นๆ มากที่สุดคือ 87 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6 และมีภาระอื่นๆ จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 42.4

ตารางที่ 14 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามค่าใช้จ่ายทั้งหมด

ค่าใช้จ่าย	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 10,000 บาท	38	25.2
10,001 – 20,000 บาท	85	56.3
20,001 – 30,000 บาท	24	15.9
30,001 – 40,000 บาท	4	2.6
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีค่าใช้จ่าย 10,001 – 20,000 บาท มากที่สุดคือ 85 คน คิดเป็นร้อยละ 56.3 รองลงมาคือ น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 25.2 ค่าใช้จ่าย 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 และ 30,001 – 40,000 บาท มีน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

ตารางที่ 15 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบการออม

รูปแบบการออม	จำนวน	ร้อยละ
ฝากเงินกับสถาบันการเงิน	113	44.6
ซื้อสลากออมสินหรือธกส.	21	8.3
ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต	43	16.9
ซื้อพันธบัตรหรือหุ้นกู้เอกชน	27	10.7
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์หรือกองทุนรวมต่างๆ	13	5.4
เล่นแชร์	25	9.9
ซื้อสินทรัพย์อื่น เช่น ทองคำ, ที่ดิน, บ้าน, เงินตราต่างประเทศ	11	4.2
รวม	253*	100.0

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีการออมโดยการฝากเงินกับสถาบันการเงินมากที่สุดคือ 113 คน คิดเป็นร้อยละ 44.6 รองลงมาคือ ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 16.9 เล่นแชร์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 9.9 และ ซื้อสินทรัพย์อื่น เช่น ทองคำ ที่ดิน บ้าน เงินตราต่างประเทศ มีน้อยที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตารางที่ 16 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามจำนวนเงินที่ออม

จำนวนเงิน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1,000 บาท	22	14.7
1,001 – 3,000 บาท	84	55.6
3,001 – 5,000 บาท	39	25.8
มากกว่า 5,000 บาท	6	3.9
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีการออม 1,001 – 3,000 บาท มากที่สุดคือ 84 คน คิดเป็นร้อยละ 55.6 รองลงมาคือ ออม 3,001 – 5,000 บาท จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ

25.8 ออมน้อยกว่า 1,000 บาท จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 และ มากกว่า 5,000 บาท มีน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 3.9

ตารางที่ 17 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเหตุผลในการออม

เหตุผลในการออม	จำนวน	ร้อยละ
เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา	73	20.2
เพื่อการศึกษาของตนเองหรือบุตรหลาน	49	13.6
เพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว	56	15.5
เพื่อดอกเบี้ยและเงินปันผล	34	9.4
เพื่อซื้อสินทรัพย์ เช่น บ้าน รถยนต์	29	8.1
เพื่อสร้างความมั่นคงในภายหน้า	68	18.8
เพื่อการยอมรับในสังคม	48	13.3
อื่นๆ	4	1.1
รวม	361*	100.0

*ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีเหตุผลในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรามากที่สุดคือ 73 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 รองลงมาคือ เพื่อสร้างความมั่นคงในภายหน้า จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 เพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 15.5 เพื่อการศึกษาของตนเองหรือบุตรหลาน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.6 และ อื่นๆ เช่น เพื่อฉุกเฉิน มีน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.1

ตารางที่ 18 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรูปแบบในการออม

รูปแบบในการออม	จำนวน	ร้อยละ
ฝากเงินกับสถาบันการเงิน	119	78.8
ซื้อสลากออมสินหรือธกส.	5	3.3
ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต	18	11.9
ซื้อพันธบัตรหรือหุ้นกู้เอกชน	1	.7
ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์หรือกองทุนรวมต่างๆ	1	.7
เล่นแชร์	2	1.3
ซื้อสินทรัพย์อื่น เช่น ทองคำ, ที่ดิน, บ้าน, เงินตราต่างประเทศ	4	2.6
อื่นๆ	1	.7
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีรูปแบบในการออมฝากเงินกับสถาบันการเงิน มากที่สุดคือ 119 คน คิดเป็นร้อยละ 78.8 รองลงมาคือ ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 ซื้อสลากออมสินหรือธกส. จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.3 ซื้อสินทรัพย์อื่น เช่น ทองคำ, ที่ดิน, บ้าน, เงินตราต่างประเทศ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และ ซื้อพันธบัตรหรือหุ้นกู้เอกชน ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์หรือกองทุนรวมต่างๆ และ อื่นๆ มีน้อยที่สุดจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

ตารางที่ 19 แสดงจำนวน ร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาที่ออม

ระยะเวลาที่ออม	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 ปี	8	5.3
1 – 5 ปี	91	60.3
6 – 10 ปี	39	25.8
มากกว่า 10 ปี	13	8.6
รวม	151	100.0

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 151 คน มีระยะเวลาที่ออม 1 – 5 ปี มากที่สุดคือ 91 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 รองลงมาคือ ออม 6 – 10 ปี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 ออมมากกว่า 10 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 8.6 และออม น้อยกว่า 1 ปี มีน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 5.3

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออม

ตารางที่ 20 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการออม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำเร็จ
ด้านผลตอบแทน			
อัตราดอกเบี้ย	4.13	0.82	มาก
เงินปันผล	4.03	0.85	มาก
เงินฝากคุ้มครองชีวิต	3.91	0.85	มาก
สิทธิประโยชน์ทางภาษี	3.95	0.95	มาก
รวม	4.01	0.76	มาก
ด้านความมั่นคง			
สามารถฝาก/ถอนได้ทุกวัน	3.98	0.77	มาก
ชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของสถาบัน	4.00	0.84	มาก
ระยะเวลาการออมและการลงทุน	4.09	0.80	มาก
สามารถติดต่อได้อย่างสะดวก	4.15	0.81	มาก
ความพอใจในการบริการ	4.20	0.77	มาก
มีความมั่นใจว่าจะได้เงินคืนอย่างแน่นอน	4.17	0.75	มาก
จำนวนสาขาที่มาก	3.99	0.80	มาก
รวม	4.08	0.62	มาก
ด้านแรงจูงใจของการออม			
การออมเพื่อฉุกเฉิน	4.04	0.77	มาก
การเก็บออมเพื่อเกษียณ	3.90	0.81	มาก
การเก็บออมเพื่อการลงทุน	3.77	0.92	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการออม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำเร็จ
การเก็บออมเพื่อซื้อสังหาริมทรัพย์	3.78	0.93	มาก
การออมเพื่อเป้าหมายในอนาคต (แต่งงาน/ซื้อรถยนต์/ซื้อบ้านใหม่/ทุนการศึกษาต่อ ฯลฯ)	3.85	0.94	มาก
การออมเพื่อเป็นมรดก	3.77	0.87	มาก
การออมเพื่อหาผลตอบแทนจากการออม (ดอกเบี้ย/เงินปันผล และอื่นๆ)	3.85	0.89	มาก
รวม	3.85	0.69	มาก
ด้านเศรษฐกิจและสังคม			
อัตราเงินเฟ้อ	3.11	0.85	ปานกลาง
ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจ	3.11	0.86	ปานกลาง
การขยายตัวของเศรษฐกิจโลก	3.08	0.86	ปานกลาง
ความผันผวนจากวิกฤติการณ์ในตลาดเงินโลก	3.00	0.88	ปานกลาง
ภาวะเสี่ยงจากสถานการณ์ทางการเมือง	3.05	0.87	ปานกลาง
รวม	3.07	0.77	ปานกลาง
ด้านรายได้			
มีรายได้รวมของครัวเรือนจำนวนที่เพียงพอ	3.48	0.74	มาก
มีรายจ่ายที่เหมาะสมที่จะออม	3.56	0.78	มาก
มีหนี้สินที่เหมาะสมที่จะออม	3.50	0.89	มาก
มีรายได้ชั่วคราว หรือรายได้ที่ได้จากรายได้หลักที่เหมาะสม	3.52	0.83	มาก
ความแน่นอนของรายได้ในอนาคตภายหลังการเกษียณอายุ	3.55	0.78	มาก
มีการบริโภคสินค้าและบริการที่เหมาะสม	3.43	0.82	มาก
รวม	3.51	0.64	มาก

ตารางที่ 20 (ต่อ)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรออม	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความสำเร็จ
ด้านลักษณะของการออม			
การลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนเห็นประโยชน์จากการใช้ได้อย่างชัดเจน เช่น การซื้อบ้าน เพชร พลอย ฯ	3.25	0.82	มาก
การลงทุนในหุ้นพันธบัตรตราสารการเงินอื่น ๆ เช่น ตั๋วการค้า พันธบัตร หุ้น ฯ	3.10	0.85	ปานกลาง
การออมนอกระบบ เช่น การเล่นแชร์ การให้กู้ยืมเป็นการส่วนตัว	2.80	0.92	ปานกลาง
รวม	3.05	0.66	ปานกลาง
รวมเฉลี่ย	3.66	0.47	มาก

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.66 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

ด้านผลตอบแทน กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.01 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องอัตราดอกเบี้ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.13 อยู่ในระดับที่มาก รองลงมาคือ เงินปันผล โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.03 อยู่ในระดับที่มาก

ด้านความมั่นคง กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.08 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องความปลอดภัยในการบริการมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.20 อยู่ในระดับที่มาก รองลงมาคือ มีความมั่นใจว่าจะได้เงินคืนอย่างแน่นอน โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.17 อยู่ในระดับมาก

ด้านแรงจูงใจในการออม กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.85 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องการออมเพื่อฉุกเฉินมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.04 อยู่ในระดับที่มาก รองลงมาคือ การเก็บออมเพื่อเกษียณ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.90 อยู่ในระดับมาก

ด้านเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.07 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ

ออม ในเรื่องอัตราเงินเฟ้อและความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.11 อยู่ในระดับที่ปานกลาง รองลงมาคือ การขยายตัวของเศรษฐกิจโลก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.08 อยู่ในระดับปานกลาง

ด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.51 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องมีรายจ่ายที่เหมาะสมที่จะออมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.56 อยู่ในระดับที่มาก รองลงมาคือ ความแน่นอนของรายได้ในอนาคตภายหลังการเกษียณอายุ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.55 อยู่ในระดับมาก

ด้านลักษณะการออม กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.05 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนเห็นประโยชน์จากการใช้ได้อย่างชัดเจน เช่น การซื้อบ้าน เพชร พลอย ฯ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.25 อยู่ในระดับที่มาก รองลงมาคือ การลงทุนในหุ้น พันธบัตรตราสารการเงินอื่น ๆ เช่น ตัวการค่า พันธบัตร หุ้น ฯ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.20 อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน

การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันมีการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว t-test และ สถิติ F-test (one way ANOVAs = F-test) ในการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างความแปรปรวนของ 2 กลุ่ม และมากกว่า 2 กลุ่ม ทำการสรุปผลสมมติฐานว่ายอมรับ หรือปฏิเสธ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ตารางที่ 21 การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านเพศกับการตัดสินใจออม

การตัดสินใจออม	เพศ	n	X	S.D.	t	Sig.
ด้านผลตอบแทน	ชาย	53	3.94	.94	.349	.556
	หญิง	98	4.27	.81		
ด้านความมั่นคง	ชาย	53	3.97	.83	.853	.358
	หญิง	98	4.48	.70		
ด้านแรงจูงใจในการออม	ชาย	53	3.64	.88	.233	.630
	หญิง	98	4.21	.81		
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	ชาย	53	3.16	.79	.182	.670
	หญิง	98	3.00	.93		
ด้านรายได้	ชาย	53	3.54	.69	1.283	.260
	หญิง	98	3.59	.78		
ด้านลักษณะการออม	ชาย	53	3.13	.71	1.963	.164
	หญิง	98	3.00	.84		
ด้านภาพรวม	ชาย	53	3.55	.65	4.243	.042*
	หญิง	98	3.82	.54		

จากตาราง พบว่า ในด้านภาพรวม ผลการทดสอบด้วยสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.042 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน โดยที่เพศหญิงมีระดับการตัดสินใจออม มากกว่าเพศชายยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ในทุกๆ ด้าน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.556/0.358/0.630/0.670/0.260 และ 0.614 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออมไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 22 การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านอายุกับการตัดสินใจออม

การตัดสินใจออม	อายุ	n	X	S.D.	F	Sig.
ด้านผลตอบแทน	ไม่เกิน 25 ปี	14	4.09	.53	1.387	.250
	อายุ 26 - 35 ปี	73	4.28	.78		
	อายุ 36 – 45 ปี	42	4.14	1.06		
	46 ปีขึ้นไป	22	3.70	.82		
	รวม	151	4.17	.86		
ด้านความมั่นคง	ไม่เกิน 25 ปี	14	4.27	.64	2.718	.048*
	อายุ 26 - 35 ปี	73	4.43	.66		
	อายุ 36 – 45 ปี	42	4.31	.96		
	46 ปีขึ้นไป	22	3.70	.67		
	รวม	151	4.32	.77		
ด้านแรงจูงใจในการออม	ไม่เกิน 25 ปี	14	3.63	.50	4.278	.007*
	อายุ 26 - 35 ปี	73	4.20	.75		
	อายุ 36 – 45 ปี	42	4.08	1.03		
	46 ปีขึ้นไป	22	3.30	.82		
	รวม	151	4.04	.87		
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	ไม่เกิน 25 ปี	14	2.81	.87	1.124	.342
	อายุ 26 - 35 ปี	73	3.04	.91		
	อายุ 36 – 45 ปี	42	3.00	.87		
	46 ปีขึ้นไป	22	3.50	.84		
	รวม	151	3.05	.89		
ด้านรายได้	ไม่เกิน 25 ปี	14	3.00	.89	2.762	.045*
	อายุ 26 - 35 ปี	73	3.65	.62		
	อายุ 36 – 45 ปี	42	3.57	.88		
	46 ปีขึ้นไป	22	3.80	.63		
	รวม	151	3.58	.75		

ตารางที่ 22 (ต่อ)

การตัดสินใจออม	อายุ	n	X	S.D.	F	Sig.
ด้านลักษณะการ ออม	ไม่เกิน 25 ปี	14	2.18	.60	5.696	.001*
	อายุ 26 - 35 ปี	73	3.07	.82		
	อายุ 36 – 45 ปี	42	3.25	.70		
	46 ปีขึ้นไป	22	3.00	.66		
	รวม	151	3.04	.80		
ด้านภาพรวม	ไม่เกิน 25 ปี	14	3.54	.52	2.115	.110
	อายุ 26 - 35 ปี	73	3.81	.500		
	อายุ 36 – 45 ปี	42	3.80	.67		
	46 ปีขึ้นไป	22	3.40	.69		
	รวม	151	3.75	.58		

จากตาราง พบว่า ในด้านภาพรวม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.110 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม ที่ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ในด้านผลตอบแทน และด้านเศรษฐกิจและสังคม เมื่อทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.250 และ 0.342 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออมด้านผลตอบแทน และด้านเศรษฐกิจและสังคม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

แต่ในด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.048/0.007/0.045 และ 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออม ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม ที่แตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 23 การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพกับการตัดสินใจออม

การตัดสินใจออม	สถานภาพ	N	X	S.D.	F	Sig.
ด้านผลตอบแทน	โสด	61	4.25	.76	1.427	.238
	สมรส	84	4.05	.96		
	หม้าย	1	4.00	.00		
	หย่าร้าง	5	4.80	.44		
	รวม	151	4.17	.86		
ด้านความมั่นคง	โสด	61	4.35	.64	.134	.939
	สมรส	84	4.29	.89		
	หม้าย	1	4.00	.00		
	หย่าร้าง	5	4.40	.89		
	รวม	151	4.32	.77		
ด้านแรงจูงใจในการออม	โสด	61	4.05	.74	.769	.514
	สมรส	84	4.01	.98		
	หม้าย	1	3.00	.00		
	หย่าร้าง	5	4.40	.89		
	รวม	151	4.04	.87		
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	โสด	61	2.96	.93	.664	.576
	สมรส	84	3.12	.81		
	หม้าย	1	4.00	.00		
	หย่าร้าง	5	3.00	1.41		
	รวม	151	3.05	.89		
ด้านรายได้	โสด	61	3.51	.68	.949	.420
	สมรส	84	3.67	.82		
	หม้าย	1	4.00	.00		
	หย่าร้าง	5	3.20	.44		
	รวม	151	3.58	.75		

ตารางที่ 23 (ต่อ)

การตัดสินใจออม	สถานภาพ	N	X	S.D.	F	Sig.
ด้านลักษณะการ ออม	โสด	61	2.91	.90	.946	.421
	สมรส	84	3.15	.72		
	หม้าย	1	3.00	.00		
	หย่าร้าง	5	3.20	.44		
	รวม	151	3.04	.80		
ด้านภาพรวม	โสด	61	3.76	.46	.946	.421
	สมรส	84	3.72	.69		
	หม้าย	1	4.00	.00		
	หย่าร้าง	5	3.80	.44		
	รวม	151	3.75	.58		

จากตาราง พบว่า ในด้านภาพรวม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.421 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ในทุกๆ ด้าน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.238/0.939/0.514/0.576/0.420 และ 0.421 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านสถานภาพที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 24 การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว
กับการตัดสินใจออม

การตัดสินใจออม	อายุงาน	N	X	S.D.	F	Sig.
ด้านผลตอบแทน	1 คน	27	3.92	.93	5.043	.001*
	2 คน	58	4.34	.78		
	3 คน	19	4.58	.61		
	มากกว่า 3 คน	16	3.14	.69		
	ไม่มี	31	4.14	.86		
	รวม	151	4.17	.86		
ด้านความมั่นคง	1 คน	27	4.11	1.07	1.827	.128
	2 คน	58	4.51	.70		
	3 คน	19	4.41	.61		
	มากกว่า 3 คน	16	3.85	.37		
	ไม่มี	31	4.29	.66		
	รวม	151	4.32	.77		
ด้านแรงจูงใจในการออม	1 คน	27	4.03	.95	3.082	.019*
	2 คน	58	4.04	.89		
	3 คน	19	4.23	.83		
	มากกว่า 3 คน	16	3.00	.57		
	ไม่มี	31	4.18	.68		
	รวม	151	4.04	.87		
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	1 คน	27	3.00	.89	.388	.817
	2 คน	58	2.97	.96		
	3 คน	19	3.23	.83		
	มากกว่า 3 คน	16	3.28	.75		
	ไม่มี	31	3.03	.89		
	รวม	151	3.05	.89		

ตารางที่ 24 (ต่อ)

การตัดสินใจออม	อายุงาน	N	X	S.D.	F	Sig.
ด้านรายได้	1 คน	27	3.73	.82	.678	.608
	2 คน	58	3.51	.82		
	3 คน	19	3.47	.62		
	มากกว่า 3 คน	16	3.85	.69		
	ไม่มี	31	3.55	.64		
	รวม	151	3.58	.75		
ด้านลักษณะการออม	1 คน	27	3.00	1.05	.209	.933
	2 คน	58	3.11	.69		
	3 คน	19	3.00	.61		
	มากกว่า 3 คน	16	3.14	.69		
	ไม่มี	31	2.96	.85		
	รวม	151	3.04	.80		
ด้านภาพรวม	1 คน	27	3.69	.73	.981	.421
	2 คน	58	3.74	.53		
	3 คน	19	3.76	.43		
	มากกว่า 3 คน	16	3.42	.53		
	ไม่มี	31	3.88	.57		
	รวม	151	3.75	.58		

จากตารางพบว่า ในด้านภาพรวม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.421 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ในด้านความมั่นคง ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม เมื่อทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.128/0.817/0.608 และ 0.933 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้าน

จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจอมด้านผลตอบแทน ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

แต่ในด้านผลตอบแทน และด้านแรงจูงใจในการออม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.001 และ 0.019 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุงานที่แตกต่างกัน การตัดสินใจอมในด้านผลตอบแทน และด้านแรงจูงใจในการออม ที่แตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 25 การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษากับการตัดสินใจอม

การตัดสินใจอม	การศึกษา	N	X	S.D.	F	Sig.
ด้านผลตอบแทน	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	3.11	1.26	5.861	.001*
	ปริญญาตรี	126	4.23	.77		
	ปริญญาโท	13	4.57	.78		
	สูงกว่าปริญญาโท	3	4.33	.57		
	รวม	151	4.17	.86		
ด้านความมั่นคง	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	3.11	1.16	10.085	.000*
	ปริญญาตรี	126	4.44	.63		
	ปริญญาโท	13	4.14	.89		
	สูงกว่าปริญญาโท	3	4.33	.57		
	รวม	151	4.32	.77		
ด้านแรงจูงใจในการออม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	3.33	1.11	2.477	.065
	ปริญญาตรี	126	4.10	.82		
	ปริญญาโท	13	4.14	.89		
	สูงกว่าปริญญาโท	3	3.66	1.15		
	รวม	151	4.04	.87		
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	2.77	.83	4.043	.009*
	ปริญญาตรี	126	2.99	.85		
	ปริญญาโท	13	3.71	1.11		
	สูงกว่าปริญญาโท	3	4.33	.57		
	รวม	151	3.05	.89		

ตารางที่ 25 (ต่อ)

การตัดสินใจออม	การศึกษา	N	X	S.D.	F	Sig.
ด้านรายได้	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	3.00	1.00	2.256	.086
	ปริญญาตรี	126	3.61	.72		
	ปริญญาโท	13	3.85	.69		
	สูงกว่าปริญญาโท	3	3.66	.57		
	รวม	151	3.58	.75		
ด้านลักษณะการออม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	2.44	1.13	5.189	.002*
	ปริญญาตรี	126	3.01	.72		
	ปริญญาโท	13	3.85	.69		
	สูงกว่าปริญญาโท	3	3.66	1.15		
	รวม	151	3.04	.80		
ด้านภาพรวม	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	3.00	1.00	6.549	.000*
	ปริญญาตรี	126	3.79	.47		
	ปริญญาโท	13	4.00	.57		
	สูงกว่าปริญญาโท	3	4.00	1.00		
	รวม	151	3.75	.58		

จากตาราง พบว่า ในด้านภาพรวม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.000 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษาที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน ขอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ในด้านแรงจูงใจในการออม และด้านรายได้ เมื่อทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.065 และ 0.086 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษาที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออมด้านแรงจูงใจในการออม และด้านรายได้ ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

แต่ในด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง และด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านลักษณะการออม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.000/0.001/0.009 และ 0.002 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทาง

ประชากรศาสตร์ด้านการศึกษาที่แตกต่างกัน การตัดสินใจอมในด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง และด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านลักษณะการออม ที่แตกต่างกัน ขอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 26 การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านอายุงานกับการตัดสินใจอม

การตัดสินใจอม	อายุงาน	N	X	S.D.	F	Sig.
ด้านผลตอบแทน	น้อยกว่า 5 ปี	43	3.93	.89	3.731	.007*
	5 ปี – 10 ปี	55	4.28	.92		
	11 ปี – 15 ปี	39	4.51	.57		
	16 ปี – 20 ปี	9	3.75	.88		
	20 ปี ขึ้นไป	5	3.40	.54		
	รวม	151	4.17	.86		
ด้านความมั่นคง	น้อยกว่า 5 ปี	43	4.09	.84	3.077	.019*
	5 ปี – 10 ปี	55	4.42	.69		
	11 ปี – 15 ปี	39	4.62	.77		
	16 ปี – 20 ปี	9	4.00	.75		
	20 ปี ขึ้นไป	5	3.80	.44		
	รวม	151	4.32	.77		
ด้านแรงจูงใจในการออม	น้อยกว่า 5 ปี	43	3.81	.88	6.783	.000*
	5 ปี – 10 ปี	55	4.17	.80		
	11 ปี – 15 ปี	39	4.44	.68		
	16 ปี – 20 ปี	9	3.50	.92		
	20 ปี ขึ้นไป	5	2.80	.44		
	รวม	151	4.04	.87		
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	น้อยกว่า 5 ปี	43	2.60	.96	3.085	.019*
	5 ปี – 10 ปี	55	3.26	.71		
	11 ปี – 15 ปี	39	3.13	.99		
	16 ปี – 20 ปี	9	3.25	.88		
	20 ปี ขึ้นไป	5	3.20	.44		
	รวม	151	3.05	.89		

ตารางที่ 26 (ต่อ)

การตัดสินใจออม	อายุงาน	N	X	S.D.	F	Sig.
ด้านรายได้	น้อยกว่า 5 ปี	43	3.39	.78	1.247	.295
	5 ปี – 10 ปี	55	3.55	.69		
	11 ปี – 15 ปี	39	3.75	.83		
	16 ปี – 20 ปี	9	3.87	.64		
	20 ปี ขึ้นไป	5	3.60	.54		
	รวม	151	3.58	.75		
ด้านลักษณะการออม	น้อยกว่า 5 ปี	43	2.69	.91	3.248	.015*
	5 ปี – 10 ปี	55	3.06	.78		
	11 ปี – 15 ปี	39	3.34	.613		
	16 ปี – 20 ปี	9	3.37	.74		
	20 ปี ขึ้นไป	5	2.80	.44		
	รวม	151	3.04	.80		
ด้านภาพรวม	น้อยกว่า 5 ปี	43	3.57	.66	3.345	.012*
	5 ปี – 10 ปี	55	3.82	.53		
	11 ปี – 15 ปี	39	3.96	.42		
	16 ปี – 20 ปี	9	3.62	.74		
	20 ปี ขึ้นไป	5	3.20	.44		
	รวม	151	3.75	.58		

จากตาราง พบว่า ในด้านภาพรวม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.012 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุงานที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ในด้านรายได้ เมื่อทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.295 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุงานที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออมด้านรายได้ ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

แต่ในด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านลักษณะการออม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.007/0.019/0.000/0.019 และ 0.015 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุงานที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมในด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง และด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านลักษณะการออม ที่แตกต่างกันยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 27 การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้กับการตัดสินใจออม

การตัดสินใจ ออม	รายได้	n	X	S.D.	F	Sig.
ด้าน ผลตอบแทน	น้อยกว่า 10,000 บาท	6	3.50	1.51	6.722	.000*
	10,001 – 15,000 บาท	45	3.91	.85		
	15,001 – 20,000 บาท	53	4.37	.65		
	20,001 – 25,000 บาท	28	4.73	.54		
	25,001 – 30,000 บาท	11	3.83	.98		
	รายได้มากกว่า 30,000 บาท	8	3.28	.75		
	รวม	151	4.17	.86		
ด้านความ มั่นคง	น้อยกว่า 10,000 บาท	6	3.66	1.50	5.446	.000*
	10,001 – 15,000 บาท	45	4.22	.64		
	15,001 – 20,000 บาท	53	4.44	.76		
	20,001 – 25,000 บาท	28	4.78	.42		
	25,001 – 30,000 บาท	11	3.50	.83		
	รายได้มากกว่า 30,000 บาท	8	3.85	.37		
	รวม	151	4.32	.77		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การ ตัดสินใจ อ้อม	รายได้	n	X	S.D.	F	Sig.
ด้าน แรงจูงใจ ในการอ้อม	น้อยกว่า 10,000 บาท	6	3.33	1.36	6.041	.000*
	10,001 – 15,000 บาท	45	4.00	.64		
	15,001 – 20,000 บาท	53	4.18	.85		
	20,001 – 25,000 บาท	28	4.47	.79		
	25,001 – 30,000 บาท	11	3.66	.81		
	รายได้มากกว่า 30,000 บาท	8	2.85	.37		
	รวม	151	4.04	.87		
ด้าน เศรษฐกิจ และสังคม	น้อยกว่า 10,000 บาท	6	3.00	1.09	3.392	.007*
	10,001 – 15,000 บาท	45	2.57	.85		
	15,001 – 20,000 บาท	53	3.32	.68		
	20,001 – 25,000 บาท	28	3.26	1.00		
	25,001 – 30,000 บาท	11	3.00	1.41		
	รายได้มากกว่า 30,000 บาท	8	3.14	.37		
	รวม	151	3.05	.89		
ด้านรายได้	น้อยกว่า 10,000 บาท	6	3.16	1.16	2.583	.030*
	10,001 – 15,000 บาท	45	3.34	.80		
	15,001 – 20,000 บาท	53	3.58	.62		
	20,001 – 25,000 บาท	28	3.95	.70		
	25,001 – 30,000 บาท	11	3.66	.51		
	รายได้มากกว่า 30,000 บาท	8	3.85	.69		
	รวม	151	3.58	.75		

ตารางที่ 27 (ต่อ)

การ ตัดสินใจ อ้อม	รายได้	n	X	S.D.	F	Sig.
ด้าน ลักษณะ การอ้อม	น้อยกว่า 10,000 บาท	6	2.16	.98	5.020	.000*
	10,001 – 15,000 บาท	45	2.71	.66		
	15,001 – 20,000 บาท	53	3.20	.83		
	20,001 – 25,000 บาท	28	3.43	.50		
	25,001 – 30,000 บาท	11	3.33	1.03		
	รายได้มากกว่า 30,000 บาท	8	2.85	.69		
	รวม	151	3.04	.80		
ด้าน ภาพรวม	น้อยกว่า 10,000 บาท	6	3.33	1.21	4.263	.001*
	10,001 – 15,000 บาท	45	3.62	.59		
	15,001 – 20,000 บาท	53	3.83	.43		
	20,001 – 25,000 บาท	28	4.08	.41		
	25,001 – 30,000 บาท	11	3.50	.54		
	รายได้มากกว่า 30,000 บาท	8	3.28	.48		
	รวม	151	3.75	.58		

จากตารางที่ 12 พบว่า ในด้านภาพรวม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.001 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ที่แตกต่างกัน การตัดสินใจอ้อมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน ขอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในทุกๆ ด้าน เมื่อทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.000/0.000/0.000/0.007/0.030 และ 0.000 ตามลำดับ ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่าง

ระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออม แตกต่างกัน
ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ 28 การทดสอบความแตกต่างทางประชากรศาสตร์ด้านตำแหน่งงานกับการตัดสินใจออม

การตัดสินใจออม	ตำแหน่งงาน	n	X	S.D.	F	Sig.
ด้านผลตอบแทน	ระดับผู้จัดการ	8	4.33	.57	.503	.606
	ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	8	4.50	.83		
	พนักงานทั่วไป	135	4.15	.87		
	รวม	151	4.17	.86		
ด้านความมั่นคง	ระดับผู้จัดการ	8	3.66	.57	1.232	.295
	ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	8	4.50	.83		
	พนักงานทั่วไป	135	4.33	.77		
	รวม	151	4.32	.77		
ด้านแรงจูงใจในการออม	ระดับผู้จัดการ	8	3.33	.57	1.840	.163
	ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	8	4.50	.54		
	พนักงานทั่วไป	135	4.03	.88		
	รวม	151	4.04	.87		
ด้านเศรษฐกิจและสังคม	ระดับผู้จัดการ	8	4.33	.57	3.805	.025*
	ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	8	2.66	.81		
	พนักงานทั่วไป	135	3.03	.88		
	รวม	151	3.05	.89		
ด้านรายได้	ระดับผู้จัดการ	8	3.66	.57	.055	.947
	ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	8	3.50	.54		
	พนักงานทั่วไป	135	3.58	.76		
	รวม	151	3.58	.75		
ด้านลักษณะการออม	ระดับผู้จัดการ	8	3.33	.57	.285	.752
	ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	8	3.16	.40		
	พนักงานทั่วไป	135	3.02	.82		
	รวม	151	3.04	.80		

ตารางที่ 28 (ต่อ)

การตัดสินใจออม	ตำแหน่งงาน	n	X	S.D.	F	Sig.
ด้านภาพรวม	ระดับผู้จัดการ	8	3.66	.57	.091	.913
	ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	8	3.83	.40		
	พนักงานทั่วไป	135	3.74	.59		
	รวม	151	3.75	.58		

จากตาราง พบว่า ในด้านภาพรวม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.913 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

ในด้านเศรษฐกิจและสังคมเมื่อทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.025 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

แต่ในด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม ผลการทดสอบด้วยสถิติ F-test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า ค่า Sig. = 0.606/0.295/0.163/0.947 และ 0.752 ตามลำดับ ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 นั่นคือ ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านตำแหน่งงานที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมในด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะของการออมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

การทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และ

ด้านลักษณะการออม มีผลการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ใช้การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation coefficient) และการหาค่าความสัมพันธ์อย่างง่าย Correlation หรือ r ทำการสรุปผลสมมติฐานว่ายอมรับ หรือปฏิเสธ ที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.01 และ 0.05

ตารางที่ 29 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยมีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

ตัวแปร	ด้าน ผลตอบแทน	ด้าน ความ มั่นคง	ด้าน แรงจูงใจใน การออม	ด้าน เศรษฐกิจ และสังคม	ด้าน รายได้	ด้าน ลักษณะ การออม	การ ตัดสิน ใจออม
ด้านผล ตอบแทน	1.000	.574**	.579**	.118	.242**	.243**	.603**
ด้านความ มั่นคง		1.000	.634**	.085	.233*	.233*	.624**
ด้าน แรงจูงใจใน การออม			1.000	.148	.206*	.285**	.631**
ด้าน เศรษฐกิจ และสังคม				1.000	.418**	.370**	.361**
ด้านรายได้					1.000	.475**	.604**
ด้าน ลักษณะ การออม						1.000	.524**
การ ตัดสินใจ ออม							1.000

** นัยสำคัญที่ 0.01

* นัยสำคัญที่ 0.05

จากตาราง เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงให้เห็นว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลการตัดสินใจอ้อมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจอ้อมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05 ($r = 0.603$, $r = 0.624$, $r = 0.631$, $r = 0.361$, $r = 0.604$ และ $r = 0.524$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง พบว่าปัจจัยปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม” ผู้ศึกษาได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจออมแตกต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม” ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของผู้ตอบ
- ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา आयงาน จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่อุปการะเลี้ยงดู การศึกษา รายได้ ตำแหน่งหน้าที่

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ 26 - 35 ปี มากที่สุด กว่าครึ่งมีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครอบครัวที่อุปการะเลี้ยงดู 2 คน มีการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ส่วนใหญ่มีอายุงาน 5 ปี – 10 ปี มีรายได้ 15,001 – 20,000 บาท และมีตำแหน่งหน้าที่ พนักงานทั่วไป มากที่สุด กลุ่มตัวอย่างกว่าครึ่งมีค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่อเดือน 10,001 – 20,000 บาท กลุ่มตัวอย่างไม่มีภาระการผ่อนบ้าน ผ่อนซื้อรถ และภาระอื่นๆ มากที่สุด แต่มีภาระผ่อนชำระสินเชื่อส่วนบุคคลมากที่สุด มากกว่าครึ่งมีค่าใช้จ่าย 10,001 – 20,000 บาท

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีการออมโดยการฝากเงินกับสถาบันการเงินมากที่สุด กว่าครึ่งมีการออม 1,001 - 3,000 บาทต่อเดือน มีเหตุผลในการออมเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา รูปแบบในการออมคือ การฝากเงินกับสถาบันการเงิน และมีระยะเวลาที่ออม 1-5 ปี มากที่สุด

ส่วนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของผู้ตอบ

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มีระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.66 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้
ด้านผลตอบแทน กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.01 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องอัตราดอกเบี้ยมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.13 อยู่ในระดับที่มาก

ด้านความมั่นคง กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.08 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องความปลอดภัยในการบริการมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.20 อยู่ในระดับที่มาก

ด้านแรงจูงใจในการออม กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.85 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องการออมเพื่อฉุกเฉินมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.04 อยู่ในระดับที่มาก

ด้านเศรษฐกิจและสังคม กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.07 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องอัตราเงินเฟ้อและความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.11 อยู่ในระดับที่ปานกลาง

ด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่มาก โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.51 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องมีรายจ่ายที่เหมาะสมที่จะออมมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.56 อยู่ในระดับที่มาก

ด้านลักษณะการออม กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมในภาพรวม อยู่ในระดับที่ปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.05 กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนเห็นประโยชน์จากการใช้ได้อย่างชัดเจน (Tangible and

intangible investment) เช่น การซื้อบ้าน เพชร พลอย ฯ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 3.25 อยู่ในระดับที่มาก

ส่วนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์สมมติฐานของการวิจัยโดยการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปร โดยใช้ค่า t-test , F-test ในรูปของการวิเคราะห์ความแปรปรวน (analysis of variance, ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สรุปได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน

ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ ด้านการศึกษา ด้านอายุงาน และด้านรายได้ ที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน โดยที่เพศหญิงมีระดับการตัดสินใจออม มากกว่าเพศชาย ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ ด้านสถานภาพ ด้านจำนวนสมาชิกในครอบครัว และด้านตำแหน่งงาน ที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ไม่แตกต่างกัน ปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะของการออมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร แสดงให้เห็นว่าสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งได้แก่ ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05 ($r = 0.603$, $r = 0.624$, $r = 0.631$, $r = 0.361$, $r = 0.604$ และ $r = 0.524$ ตามลำดับ)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยตนเอง พบว่าปัจจัยปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ไม่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และ 0.05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษา มีประเด็นนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการออมด้านผลตอบแทน ในภาพรวมอยู่ในระดับที่มาก และมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องอัตราดอกเบี้ยมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างทำงานคลุกคลีกับแนวคิดของระบบการเงิน ดังนั้น ผลตอบแทนที่ได้รับจากการออมคืออัตราดอกเบี้ย เพราะจะเป็นตัวบ่งบอกถึงรายได้ที่จะได้รับการออม

2. ด้านของความมั่นคง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องความพอใจในการบริการมากที่สุด รองลงมาคือ มีความมั่นใจว่าจะได้เงินคืนอย่างแน่นอน ทั้งนี้เป็นเพราะในด้านความมั่นคงอื่นๆ นั้น พนักงานของธนาคารย่อมรู้ข้อมูลอยู่แล้ว ดังนั้นการบริการที่ดีกว่าย่อมทำให้ตัดสินใจที่จะลงทุนออมกับบริการนั้นๆ มากกว่า

3. ด้านแรงจูงใจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องการออมเพื่อฉุกเฉินมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะสถานะของเศรษฐกิจ การเมือง ในปัจจุบันไม่มีความมั่นคงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งส่งผลต่อความมั่นคงด้านอาชีพ การงาน และเงินรายได้ ดังนั้น การออมเพื่อไว้ใช้ยามฉุกเฉินจึงมีความสำคัญมาก ในสอดคล้องกับแนวคิดของ ส่วนนโยบายการออมและการลงทุนในภาพรวม, สำนักนโยบายการออมและการลงทุน กระทรวงการคลัง ในเรื่องการออมของไทยและวิกฤตในอนาคต ที่ว่า ในอดีตก่อนช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี 2540 ระดับการออมน้อยกว่าการลงทุนเนื่องจากความต้องการในการลงทุนสูงทำให้การออมตามไม่ทันการลงทุน หลังจากช่วงวิกฤตเศรษฐกิจระดับการออมนั้นสูงกว่าการลงทุนมาตลอดแต่มีแนวโน้มที่ลดลง เนื่องจากการกระตุ้นทางเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมาส่งผลให้เกิดการขยายการลงทุนและการบริโภคที่เพิ่มสูงขึ้น นั่นคือภาวะเศรษฐกิจส่งผลต่อการออมเพื่อใช้ยามฉุกเฉิน

4. ด้านเศรษฐกิจและสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องอัตราเงินเฟ้อและความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะในส่วนของภาวะเศรษฐกิจและสังคมนั้นเป็นสถานการณ์ในช่วงสั้นๆ และมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นอัตราเงินเฟ้อ ภาวะเศรษฐกิจ ความผันผวนต่างๆ หรือสถานการณ์ด้านการเมืองนั้นเป็นปัจจัยระยะสั้นที่อาจส่งผลต่อการออม สอดคล้องกับแนวคิดของดร. ชวินทร์ ลีนะบรรจง ในเรื่องทฤษฎีการออม ที่ว่า เงินออมที่ประชาชนนำมาให้กู้ในท้องตลาดจะมากหรือน้อยย่อมผันแปรตามการขึ้นลงของอัตราดอกเบี้ย คือ ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น เงินออมที่นำมาให้กู้ย่อมสูงขึ้นไปด้วย ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำ เงินออมที่นำมาให้กู้ก็จะน้อยลงไปในแน่นอน ในขณะที่เดียวกันความต้องการลงทุนของนักลงทุนก็ผันแปร ไปในทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยเนื่องจากใน

พรรณณะของผู้ลงทุน ถ้าอัตราดอกเบี้ยต่ำก็เป็นการดีสำหรับการลงทุน แต่ถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น นักลงทุนจะไม่อยากลงทุน เพราะทำให้ขาดทุนได้ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนักคา อิงคพร ได้ศึกษาผลกระทบของนโยบายภาษีและการค้าต่อพฤติกรรมกรรมการออมของไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลกระทบนโยบายภาษีและการค้า กับตัวแปรทางเศรษฐกิจอื่นๆ ได้แก่ รายได้ที่แท้จริง อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของไทย พบว่า ตัวแปรต่างๆ ไม่มีปัญหาความสัมพันธ์ที่ไม่แท้จริง และสามารถแยกผลกระทบในระยะสั้นและระยะยาวได้ ตัวแปรระดับรายได้ที่แท้จริงอัตราภาษีรายได้ทางตรง ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคมีอิทธิพลชัดเจนที่สุดต่อการเปลี่ยนการออมของภาคเอกชน แต่อัตราดอกเบี้ยเงินฝากอัตราการส่งออกและอัตราการค้ากลับไม่สามารถอธิบายได้อย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นผลของการศึกษาทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง จึงอยู่ในระดับปานกลาง

5. ด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องมีรายจ่ายที่เหมาะสมที่จะออมมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการออมของครัวเรือน ของโสภณ โรจน์ธำรงค์ ในเรื่องสมมติฐานรายได้สมบูรณ์ (Absolute Income Hypothesis) เคนส์ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคหรือมองอีกนัยหนึ่งก็คือ เงินออมในระยะสั้นซึ่งชี้ให้เห็นว่าเมื่อรายได้เพิ่มขึ้น (ภายใต้หัวข้อสมมุติว่าปัจจัยอื่นคงที่) ประชาชนมีความโน้มเอียงที่ใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ประชาชนมีความโน้มเอียงที่จะออมเพิ่มขึ้นในอัตราส่วนที่สูงกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น โดยระบบเศรษฐกิจที่เติบโตเร็วส่งผลให้ครัวเรือนมีความสามารถที่จะออมสูงขึ้น

6. ด้านลักษณะการออม กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ในเรื่องการลงทุนในสินทรัพย์ที่มีตัวตนเห็นประโยชน์จากการใช้ได้อย่างชัดเจน (Tangible and intangible investment) เช่น การซื้อบ้าน เพชร พลอย ฯ มากที่สุด เพราะสิ่งที่ลงทุนไปนั้นผู้ลงทุนหรือผู้ออมสามารถใช้ประโยชน์ได้ รวมไปถึงสามารถเปลี่ยนเป็นตัวเงินได้เมื่อจำเป็น สอดคล้องกับแนวคิดรูปแบบของการออมของโสภณ โรจน์ธำรงค์ ที่ว่า การครองทรัพย์สินประเภทนี้ จะถือครองเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น แม้ว่าจะมีสภาพคล่องน้อยมาก แต่ในขณะที่เดียวกันการถือครองทรัพย์สินกลุ่มนี้บางประเภท ก็สามารถหาผลตอบแทนโดยเฉพาะการถือครองที่ดิน แต่โดยส่วนใหญ่ วัตถุประสงค์ของการออมในรูปทรัพย์สินถาวรคือ เพื่อป้องกันความเสี่ยง และให้มีความมั่นคงในอนาคต

7. การทดสอบสมมติฐานลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน มีการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่แตกต่างกัน พบว่า ความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ ด้านการศึกษา ด้านอายุงาน และด้านรายได้ที่แตกต่างกัน การตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม ที่

แตกต่างกัน โดยมีทิศทางเป็นบวกนั่นคือยังมีการศึกษาสูง อายุงานมาก และรายได้ที่มาก ก็ยิ่งที่จะมีการตัดสินใจออมที่มากด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะประสบการณ์ ความรู้ และรายได้ที่เหมาะสมต่อออม ย่อมส่งผลให้คนตระหนักถึงความมั่นคงในชีวิต และมีการตัดสินใจออมมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2541) ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครัวเรือนในประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลโครงการสำรวจรายได้และรายจ่ายของครัวเรือนปี 2541 การเงิน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อโอกาสในการออมของครัวเรือนคือ รายได้ประจำต่อเดือนของครัวเรือน ครัวเรือนที่มีรายได้ประจำต่อเดือนระหว่าง 5,000 – 9,999 บาท มีโอกาสออมเงินมากกว่าครัวเรือนที่มีรายได้ประจำต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ถึง 2.5 เท่า ในขณะที่ครัวเรือนที่มีรายได้ดังกล่าวสูงขึ้น คือ 10,000 – 19,999 บาท , 20,000 – 29,999 บาท และตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป จะมีโอกาสในการออมสูงกว่าครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท ถึง 5 เท่า, 9 เท่า และเกือบ 25 เท่า ตามลำดับ

8. สมมติฐานปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะของการออมมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงครามในส่วนของ พบว่า ปัจจัยด้านผลตอบแทน ด้านความมั่นคง ด้านแรงจูงใจในการออม ด้านเศรษฐกิจและสังคม ด้านรายได้ และด้านลักษณะการออม มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม โดยพบว่า ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการออมเป็นปัจจัยสำคัญสูงสุดที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออม ทั้งนี้เป็นเพราะพนักงานของธนาคารย่อมมีความรู้และทราบข่าวสารเกี่ยวกับการเงินอยู่เสมอ ดังนั้น ย่อมเกิดแรงจูงใจจากการออมในด้านต่างๆ ทำให้ตัดสินใจที่จะได้รับผลตอบแทนสูงสุดจากการออม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาและการอภิปรายผล ดังปรากฏในรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยได้ขอเสนอ ข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถนำมาสรุป และเสนอแนะได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ในการรณรงค์หรือการโน้มน้าวให้ประชาชนมีความสนใจกับการออม ควรนำเสนอถึงผลประโยชน์ที่จะได้รับ เพื่อสร้างแรงจูงใจในการออม จะช่วยในการตัดสินใจออมมากยิ่งขึ้น
2. ธนาคารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้าในเรื่องของผลตอบแทน ความมั่นใจว่าจะได้รับเงินคืน เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับผู้ที่นำเงินมาออม

3. ธนาคารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการบริการด้านการออมที่ดี มีมาตรฐาน เพื่อกระตุ้นให้ประชาชนเลือกใช้บริการ

4. ธนาคารหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีรูปแบบการออมที่หลากหลาย และข้อเสนอแนะ รวมไปถึงการจัดการการออมให้เหมาะสมกับรายได้ต่อประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เลือกอย่างเหมาะสมกับสัดส่วนของรายได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพนักงานธนาคารของรัฐ และพนักงานธนาคารเอกชน รวมถึงธนาคารในแต่ละภูมิภาค เพื่อจะได้ทราบรายละเอียดของข้อมูลครอบคลุมทั่วถึง โดยสามารถนำผลที่ได้มาประยุกต์ หรือปรับปรุงการส่งเสริมการออมของพนักงานธนาคารและประชาชนทั่วไปให้มีความเหมาะสมต่อไป

บรรณานุกรม

- กฤตยา ตติรังสรรค์สุข. เศรษฐศาสตร์มหภาคเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- กิตติชัย เล้าสกุล. “ความสัมพันธ์ระหว่างสินเชื่อของธนาคารไทยพาณิชย์กับการออม การลงทุน
และผลิตภัณฑ์ประชาชาติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและ
การธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- กฤษรา กฤตวรกาญจน์. “การพัฒนาพฤติกรรมการออมในเยาวชนโดยใช้กลยุทธ์การสื่อสารเพื่อ
การพัฒนา : กรณีศึกษาเยาวชนระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2548.
- เกรนทร์ ถาวร. “พฤติกรรมการจัดสรรเงินออมของอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์
คณะบริหารธุรกิจ คณะพยาบาลศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ในช่วงภาวะอัตราดอกเบี้ยเงินฝากธนาคารพาณิชย์ลดต่ำลง.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2542.
- กันยา สุวรรณแสง. จิตวิทยาทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : อักษรพิทยา, 2542.
- ขวัญใจ เกียรติศักดิ์สาคร. “รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมการบริโภคผลิตภัณฑ์เพื่อ
สิ่งแวดล้อมของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสื่อสารมวลชน บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- จิตสุดา ทองปาน. “ปัจจัยที่กำหนดการออมภาคครัวเรือนในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2546.
- จุฑารัตน์ วันดี. การออมทรัพย์ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2551. เข้าถึงได้จาก [http://
www.sritani.ac.th](http://www.sritani.ac.th).
- จันทร์จิรา สุริยะชัยพร. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการทางการเงินของลูกค้าธนาคาร
นครหลวงจำกัด(มหาชน) จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2541.
- ชวินทร์ ลีณะบรรจง. ทฤษฎีและนโยบายการเงิน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2548.

- ชารินทร์ ฉัตรไชยสิทธิกุล. “การวิเคราะห์การออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่, 2543.
- ชูกา จิตพิทักษ์. สังคมวิทยาและวัฒนธรรมไทยสำหรับนักศึกษาพยาบาล. กรุงเทพมหานคร :
ชวนพิมพ์, 2529.
- ชัยวุฒิ อัครจุฑกุล. “การวิเคราะห์การออมโดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐกิจในประเทศไทย.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์. การวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์พระพิทธา, 2523.
- ฐานันท์ จระมาศ. “สถาบันการเงินกับการออมภาคครัวเรือน:กรณีประเทศไทยช่วงปี2518-2542.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- ณรัชฎา ทิศแจ่ม. “การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการออมของภาคครัวเรือนกับการเจริญเติบโต
ทางเศรษฐกิจของประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินและ
การธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- ทรงพล สิทธิสร. “รูปแบบการดำเนินชีวิตของพนักงานที่ทำงานอยู่ในอาคารสินทรทาวเวอร์:
กรณีศึกษาทางด้านพฤติกรรมการใช้เงินและการออมเงินในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2544.
- เทพพนม เมืองแมนและสวิง สุวรรณ. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช, 2529.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่สำคัญ [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 10 มกราคม 2552.
เข้าถึงได้จาก <http://www.bot.or.th>.
- ธัญชนก ชันธพงษ์. “พฤติกรรมการออมภาคครัวเรือนของลูกค้านานาชาติออมสิน.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการค้าระหว่างประเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย, 2550.
- นิพนธ์ คงแก้ว. “ปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อการออมภาคครัวเรือนผ่านสถาบันการเงิน.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2544.

- นัคดา อิงคพร. “ผลกระทบของนโยบายภาษีและการค้าต่อพฤติกรรมกรรมการออมของไทย.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทัศนคติการวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- ปิยนุช ตู้แก้ว. “การศึกษารูปแบบการบริโภคและการออมของครัวเรือนในจังหวัดเชียงราย.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- พนม กิติวัง. “พฤติกรรมกรรมการออมของครัวเรือนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่,
2543.
- พรนพ พุกกะพันธุ์ และประเสริฐชัย ไตรเสถียรพงศ์. การบริหารธนาคารพาณิชย์. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- พรพรรณ วัฒนวิชัย. “ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจฝากเงินในโครงการธนาคารโรงเรียนของ
นักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคราชบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงิน
และการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2545.
- พรธนะ พึ่งแก้ว. “ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆในระบบเศรษฐกิจที่มีอิทธิพลต่อการออม.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.
- พิทยา ชีรกีรยุด. “ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้ประเภทบัญชีเงินฝากประจำของลูกค้าธนาคารพาณิชย์
หนึ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2545.
- พิทยา ว่องกุล. วิธีทำเงินล้านในหมู่บ้าน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมู่บ้านชุมชนพัฒนา,
2533.
- พิมลพรรณ สุระวาศรี. “แบบจำลองเศรษฐกิจสำหรับการบริโภคและการออมของประเทศไทย.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2544.
- พิพัฒน์ นวธีร. “ผลของการผ่อนคลายการควบคุมทางการเงินต่อการบริโภคและการออมของภาค
ครัวเรือนในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการ
ธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

- ไพศาล เล็กอุทัย. หลักเศรษฐศาสตร์มหภาค. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- ภราดร ปรีดาศักดิ์. หลักเศรษฐศาสตร์จุลภาค. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. พฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2545.
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. กลุ่มงานดุลยภาพการเงิน การออมและการลงทุน. “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมออมของประเทศไทย.” ม.ป.ท., ม.ป.ป. (อัดสำเนา)
- มหาวิทยาลัยอีสต์แฮมป์ไชร์. สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. สัญญาณเตือนภัยทางเศรษฐกิจ เรื่องการสำรวจสถานะเศรษฐกิจครัวเรือนของประชาชน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 30 พฤศจิกายน 2542. เข้าถึงได้จาก <http://www.abac-ksc.poll.th.org>.
- _____ .สัญญาณเตือนภัยทางเศรษฐกิจ เรื่องการสำรวจสถานะเศรษฐกิจครัวเรือนของประชาชน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 14 ตุลาคม 2543. เข้าถึงได้จาก <http://www.abac-ksc.poll.th.org>.
- วารภรณ์ กิตติวรบุตร. “ปัจจัยที่มีผลต่อการออมของพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน) ในกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม: มลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการออกแบบและวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.
- ศราวุธ ศรีมหาจริยะพงษ์. “การออมของลูกค้านักธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สาขาห้างฉัตรที่เข้าร่วมโครงการพักชำระหนี้ 3 ปี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548.
- สงวนศรี วิรัชชัย. จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศึกษาพรจำกัด , 2527.
- สมปอง แจ่มสุบิน. “เปรียบเทียบพฤติกรรมออมของครัวเรือนก่อนและระหว่างเกิดวิกฤตเศรษฐกิจในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ สาขาวิชาการเงินธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- สาคร หมั่นแก้ว. “ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการออมและการกู้ยืมกับสหกรณ์ออมทรัพย์ของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นในสถานประกอบการ : กรณีศึกษาสถาน

ประกอบการที่มีการจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ จังหวัดสงขลา.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
2544.

สิทธิพงษ์ พรหมทอง. “พฤติกรรมการณ์การออมของครัวเรือนในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย, 2543.

สุขใจ นำฟูค. กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2539.

สุวรรณิ สุภไส. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของครัวเรือนผ่านสถาบันการเงินหลังเกิดวิกฤต
เศรษฐกิจ.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.

สุธิดา เทียนมนัส. “วิเคราะห์การออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์:สหกรณ์ออมทรัพย์นครปฐม
สามัญศึกษาจำกัด.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.

โสภณ โรจน์ธำรง. วัฒนธรรมการออม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 2 ธันวาคม 2551.เข้าถึงได้จาก
<http://www.bot.or.th>.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. รายงานเชิงวิเคราะห์ เรื่องพฤติกรรมการณ์การออมของครัวเรือน พ.ศ.2541.
กรุงเทพมหานคร:สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2541.

_____. การสำรวจรายได้และรายจ่ายในครัวเรือนตั้งแต่ปี พ.ศ.2518-พ.ศ.2543 [ออนไลน์].
เข้าถึงเมื่อ 23 ธันวาคม 2543.เข้าถึงได้จาก [http:// www.nso.go.th](http://www.nso.go.th).

อุสาห์ แซ่มสุวรรณ. “ปัจจัยกำหนดการออมของครัวเรือนในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเงินและการธนาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2544.

เอกราช ยงสิทธิ์วัฒน์. การออม [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 25 ธันวาคม 2551.เข้าถึงได้จาก [http://
www.mfcwebactivity.co.th](http://www.mfcwebactivity.co.th).

อัจฉรา สงสมพันธ์. “ปัจจัยกำหนดการออมภายในประเทศไทย.” วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการธุรกิจ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2544.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถาม**เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัด
สมุทรสงคราม**

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม
 2. เพื่อศึกษาลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกันจะมีการตัดสินใจออมแตกต่างกันอย่างไร
-

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของพนักงานธนาคารในเขตเทศบาลเมืองจังหวัดสมุทรสงคราม
ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจออมของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการออม
ปัจจุบัน
 2. โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง () หรือเติมข้อความลงในช่องว่างที่สอดคล้องกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน
 3. ข้อมูลในแบบสอบถามทั้งหมดจะรักษาไว้เป็นความลับ
-

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล

		สำหรับ ผู้วิจัย
1. เพศ		1.
	() ชาย () หญิง	
2. อายุ		2.
	() ไม่เกิน 25 ปี () 26 – 35 ปี	
	() 36 – 45 ปี () 46 ปีขึ้นไป	
3. สถานภาพ		3.
	() โสด () สมรส	
	() หม้าย () หย่าร้าง	
	() อื่นๆ โปรดระบุ.....	
4. จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ท่านอุปการะเลี้ยงดู		4.
	() 1 คน () 2 คน	
	() 3 คน () มากกว่า 3 คน	
	() ไม่มี	
5. การศึกษา		5.
	() ต่ำกว่าปริญญาตรี () ปริญญาตรี	
	() ปริญญาโท () สูงกว่าปริญญาโท	
6. อายุงาน		6.
	() น้อยกว่า 5 ปี () 5 ปี – 10 ปี	
	() 11 ปี – 15 ปี () 16 ปี – 20 ปี	
	() 20 ปี ขึ้นไป	
7. รายได้		7.
	() น้อยกว่า 10,000 บาท () 10,001 – 15,000 บาท	
	() 15,001 – 20,000 บาท () 20,001 – 25,000 บาท	
	() 25,001 – 30,000 บาท () รายได้มากกว่า 30,000 บาท	
8. ตำแหน่งหน้าที่		8.
	() ระดับผู้จัดการ () ระดับผู้ช่วยผู้จัดการ	
	() พนักงานทั่วไป	

9. ค่าใช้จ่ายในการครองชีพต่อเดือน (รวมบุคคลในความอุปการะของท่าน)	9.....
() ต่ำกว่า 10,000 บาท	() 10,001 – 20,000 บาท
() 20,001 – 30,000 บาท	() 30,001 – 40,000 บาท
() สูงกว่า 40,000 บาท	
10. ท่านมีภาระในการผ่อนซื้อหรือเช่าบ้านหรือไม่	10.....
() ไม่มี	() มี
11. ท่านมีภาระในการผ่อนซื้อรถหรือไม่	11.....
() ไม่มี	() มี
12. ท่านมีภาระในการผ่อนชำระสินเชื่อส่วนบุคคลหรือไม่	12.....
() ไม่มี	() มี
13. ท่านมีภาระค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าเล่าเรียนของบุตรหรือของตนเองหรือไม่	13.....
() ไม่มี	() มี
14. ค่าใช้จ่ายตามข้อ 9 – 13 คิดเป็นจำนวนเงินเท่าใดต่อเดือน	14.....
() ต่ำกว่า 10,000 บาท	() 10,001 – 20,000 บาท
() 20,001 – 30,000 บาท	() 30,001 – 40,000 บาท
() สูงกว่า 40,000 บาท	

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการออมของผู้ตอบแบบสอบถาม

15. การออมของท่านเป็นอย่างไร (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	15.....
() ฝากเงินกับสถาบันการเงิน	
() ซื้อสลากออมสินหรือธกส.	
() ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต	
() ซื้อพันธบัตรหรือหุ้นกู้เอกชน	
() ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์หรือกองทุนรวมต่างๆ	
() เล่นแชร์	
() ซื้อสินทรัพย์อื่น เช่น ทองคำ, ที่ดิน, บ้าน, เงินตราต่างประเทศ	
() อื่นๆ โปรดระบุ.....	

16. ท่านออมจำนวนเท่าใดต่อเดือน () ต่ำกว่า 1,000 บาท () 1,001 – 3,000 บาท () 3,001 – 5,000 บาท () มากกว่า 5,000 บาท () อื่นๆ โปรดระบุ	16.....
17. เหตุผลในการออมของท่าน (เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) () เพื่อเก็บไว้ใช้ในยามเจ็บป่วยหรือชรา () เพื่อการศึกษาของตนเองหรือบุตรหลาน () เพื่อเป็นหลักประกันให้ครอบครัว () เพื่อดอกเบี้ยและเงินปันผล () เพื่อซื้อสินทรัพย์ เช่น บ้าน รถยนต์ () เพื่อสร้างความมั่นคงในภายหน้า () เพื่อการยอมรับในสังคม () อื่นๆ โปรดระบุ	17.....
18. ปัจจุบันท่านออมในรูปแบบใดมากที่สุด (ตอบเพียง 1 ข้อเท่านั้น) () ฝากเงินกับสถาบันการเงิน () ซื้อสลากออมสินหรือธกส. () ซื้อกรมธรรม์ประกันชีวิต () ซื้อพันธบัตรหรือหุ้นกู้เอกชน () ซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์หรือกองทุนรวมต่างๆ () เล่นแชร์ () ซื้อสินทรัพย์อื่น เช่น ทองคำ, ที่ดิน, บ้าน, เงินตราต่างประเทศ () อื่นๆ โปรดระบุ	18.....
19. ท่านออมมานานเท่าใด () น้อยกว่า 1 ปี () 1 – 5 ปี () 6 – 10 ปี () มากกว่า 10 ปี	19.....

ส่วนที่ 3 ท่านคิดว่าปัจจัยต่อไปนี้มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการออมของท่านเพียงใด

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการ ออม	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	สำหรับ ผู้วิจัย
ทางด้านผลตอบแทน						
20. อัตราดอกเบี้ย						20.....
21. เงินปันผล						21.....
22. เงินฝากคุ้มครองชีวิต						22.....
23. สิทธิประโยชน์ทางภาษี						23.....
ทางด้านความมั่นคง						
24. สามารถฝาก/ถอนได้ทุกวัน						24.....
25. ชื่อเสียงหรือภาพลักษณ์ของ สถาบัน						25.....
26. ระยะเวลาการออมและการ ลงทุน						26.....
27. สามารถทำการติดต่อได้ สะดวก						27.....
28. ความพอใจในการบริการ						28.....
29. มีความมั่นใจว่าจะได้เงินคืน อย่างแน่นอน						29.....
30. จำนวนสาขามาก						30.....
ทางด้านแรงจูงใจของการออม						
31. การออมเพื่อฉุกเฉิน						31.....
32. การเก็บออมเพื่อเกษียณ						32.....
33. การเก็บออมเพื่อลงทุน						33.....
34. การเก็บออมเพื่อซื้อ อสังหาริมทรัพย์						34.....

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการ ออม	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	สำหรับ ผู้วิจัย
35. การออมเพื่อเป้าหมายในอนาคต (แต่งงาน/ซื้อรถยนต์/ซื้อบ้านใหม่/ทุนการศึกษาต่อ ฯลฯ)						35.....
36. การออมเพื่อเป็นมรดก						36.....
37. การออมเพื่อหาผลตอบแทนจากการออม (ดอกเบี้ย/เงินปันผล และอื่น ๆ)						37.....
ด้านเศรษฐกิจและสังคม						
38. อัตราเงินเฟ้อ						38.....
39. ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจ						39.....
40. การขยายตัวของเศรษฐกิจโลก						40.....
41. ความผันผวนจากวิกฤติการณ์						41.....
ในตลาดเงินโลก						
42. ภาวะเสี่ยงจากสถานการณ์ทางการเมือง						42.....
ด้านรายได้						
43. มีรายได้รวมของครัวเรือน						43.....
จำนวนที่เพียงพอ						
44. มีรายจ่ายที่เหมาะสมที่จะออม						44.....
45. มีหนี้สินที่เหมาะสมที่จะออม						45.....

ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม การออม	มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	สำหรับ ผู้วิจัย
45. มีหนี้สินที่เหมาะสมที่จะ ออม						45.....
46. มีรายได้ชั่วคราวหรือรายได้ ที่ได้จากรายได้หลักที่เหมาะสม						46.....
47. ความแน่นอนของรายได้ อนาคตภายหลังการเกษียณอายุ						47.....
48. มีการบริโภคสินค้าและ บริการที่เหมาะสม						48.....
49. ตัวการค่า						49.....
ด้านลักษณะการออม						
50. การลงทุนในสินทรัพย์ที่มี ตัวตนเห็นประโยชน์จากการ ใช้ได้อย่างชัดเจน เช่น การซื้อ บ้าน เพชร พลอย ฯ						50.....
51. การลงทุนในหุ้นพันธบัตร ตราสารการเงินอื่น ๆ เช่น ตัวการค่า พันธบัตร หุ้น ฯ						51.....
52. การออมนอกระบบ เช่น การเล่นแชร์ การให้กู้ยืมเป็น การส่วนตัว						52.....

ส่วนที่ 4 ปัญหาที่ท่านประสบในการออมปัจจุบัน (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

53. ปัญหาในการฝากเงินกับสถาบันการเงิน

- () ไม่สะดวกในการไปใช้บริการ
 () ให้บริการช้า
 () ผลตอบแทนต่ำ
 () ขาดข้อมูลข่าวสาร
 () อื่นๆ โปรดระบุ.....

53.....

54. ปัญหาในการซื้อกรมธรรม์จากบริษัทประกันชีวิต

- () ตัวแทนไม่อำนวยความสะดวก
 () ไม่เข้าใจรูปแบบกรมธรรม์
 () ผลตอบแทนต่ำ
 () ไม่สนใจในตัวบริษัท
 () อื่นๆ โปรดระบุ.....

54.....

55. ปัญหาในการซื้อหลักทรัพย์ เช่น หุ้น พันธบัตร ตราสารหนี้ต่างๆ ฯลฯ

- () ไม่สะดวกในการใช้บริการ
 () สภาพคล่องต่ำ
 () ผลตอบแทนต่ำ
 () ขาดข้อมูลข่าวสาร
 () อื่นๆ โปรดระบุ.....

55.....

ปัญหาและข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ตารางที่ 30 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Statistics)

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	117.1000	89.211	.123	.841
a2	117.1000	89.211	.123	.841
a3	117.3000	82.900	.598	.828
a4	117.4000	80.489	.494	.830
b1	117.4000	85.156	.442	.833
b2	117.4000	88.933	.201	.839
b3	117.2000	96.400	-.587	.855
b4	117.0000	94.222	-.377	.851
b5	116.8000	86.844	.469	.834
b6	117.0000	83.778	.705	.828
b7	117.6000	89.600	.053	.844
c1	117.4000	87.378	.400	.836
c2	117.6000	86.933	.404	.835
c3	117.6000	87.378	.232	.839
c4	117.4000	84.044	.418	.833
c5	117.4000	92.933	-.187	.852
c6	117.4000	85.378	.422	.834
c7	117.3000	84.456	.468	.832
d1	118.7000	80.900	.698	.825
d2	118.7000	86.456	.270	.838
d3	118.8000	85.956	.283	.838
d4	118.8000	85.956	.283	.838
d5	118.9000	88.322	.152	.841
e1	118.0000	80.444	.632	.826
e2	118.0000	80.444	.632	.826
e3	118.0000	82.889	.392	.834
e4	118.1000	81.878	.527	.829
e5	118.1000	82.989	.561	.829
e6	118.1000	81.433	.558	.828
f1	118.4000	82.489	.442	.832
f2	118.5000	83.389	.503	.831
f3	119.1000	79.433	.471	.832

Reliability Statistics :

Alpha = .912

N of Items = 32

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล	นางสาวศุภวรรณ มณีพันธุ์วงศ์
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 1224/2 ตำบลแม่กลอง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม 75000
สถานที่ทำงาน	ธนาคาร ยูโอบี จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2544	สำเร็จการศึกษาปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิต สาขาการค้าระหว่างประเทศ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
พ.ศ. 2550	ศึกษาต่อระดับปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน คณะวิทยาการจัดการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2551	เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด ธนาคาร ยูโอบี จำกัด (มหาชน) สาขาสมุทรสงคราม